

Endringsforslag med linjenummer

Forslag #149

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet for morgendagen, tro på fremtiden, 75

Forslag

Endre første setning i linje 75 til "Vårt andre løfte er trygg økonomisk..."

Begrunnelse

Endre første setning i linje 75 til "Vårt andre løfte er trygg økonomisk.."

Forslag #148

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet for morgendagen, tro på fremtiden, 82

Forslag

Flytte linjene 82 – 88 (89-94 henger mer sammen med økonomisk styring enn arbeid slik det står nå) slik at disse kommer før linje 75. Endre første setning i linje 82 til "Vårt første løfte er trygt arbeid..."

Begrunnelse

Flytte linjene 82 – 88 (89-94 henger mer sammen med økonomisk styring enn arbeid slik det står nå) slik at disse kommer før linje 75. Endre første setning i linje 82 til "Vårt første løfte er trygt arbeid..."

Forslag #205

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Et sterkt demokrati, 175

Forslag

- At det gjennomføres en ny makt- og demokratiutredning

Begrunnelse

I 2023 markerte vi 20 år siden forrige makt- og demokratiutredning ble levert. Denne pekte på styrker og svakheter i datidens norske demokrati, og hvordan samfunnsutviklingen påvirket det. Siden da har det skjedd mye. Både Norge som samfunn, teknologien vi bruker i hverdagen, klimaet og den geopolitiske situasjonen er annerledes. Det er på tide med en ny makt- og demokratiutredning.

Forslag #150

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Et sterkt demokrati, 176

Forslag

Linje 176 er markert med , *men det er ingen slik* i teksten over. Endres til "Les mer om mediepolitikk... uten *.

Begrunnelse

Linje 176 er markert med , *men det er ingen slik* i teksten over. Endres til "Les mer om mediepolitikk... uten *.

Forslag #19

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, 178

Forslag

Vi skal fordele godene bedre

Begrunnelse

Det er dristig å forespeile folk at de skal få bedre råd i den usikre verden vi befinner oss i bla med tollkrigen til Trump. Dessuten bør vi prioritere å styrke økonomien til de som trenger det; ikke til de som ikke trenger det

Forslag #118

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, 178

Forslag

Felles uttalelse fra Rogaland Arbeiderparti:

Fattigdom og inkludering

- Øke barnetrygden vesentlig og samtidig skattlegge hele barnetrygden som inntekt.
- Bevare sykelønnsordningen, slik at den fortsatt gir arbeidstakere økonomisk trygghet ved sykdom.
- Styrke språkopplæring og andre kvalifiseringsskapende tiltak, og at det utarbeides flere arbeidsmarkedstiltak rettet spesielt mot innvandrere og flykninger.
- Øke aldersgrensen for deltakelse i introduksjonsprogrammet
- Sikre rettighetene til personer med utfordringer i ordinært boligmarked.
- Styrke husbanken og bygge flere boliger/utleieboliger i samarbeid med kommuner, næringsliv og ideelle organisasjoner.
- Satse på en betydelig utbygging av statlig eide offentlige boliger i storbyene, med primært formål å utfordre utleieselskapenes dominans i boligmarkedet og tilby rimelige alternativer til privat utleie.
- Etablerte flere statlig eide boliger med rimelige leiepriser, sammen med en strengere regulering og skattepolitikk for private boligaktører.

Begrunnelse

Fattigdom og inkludering

Like muligheter uavhengig av sosial eller økonomisk bakgrunn er en av bærebjelkene i Arbeiderpartiets verdigrunnlag. For å oppnå dette kreves det politikk som aktivt bidrar til å utjevne sosiale forskjeller enten det gjelder i arbeidslivet, i skolen og utdanningssystemet eller i helsevesenet. Økte forskjeller og utenforskap er en av de største truslene mot den samfunnskontrakten samfunnet vårt er bygget på, og må bekjempes med alle midler!

Arbeid til alle har for Arbeiderpartiet alltid vært det viktigste tiltaket for å motvirke forskjeller: Alle skal ha rett til en jobb, og rett til en anstendig inntekt å leve av. Økt yrkesdeltakelse er i så måte helt avgjørende, og vi må legge til rette for at alle som kan, får muligheten til å bidra til fellesskapet. For noen grupper kreves det ekstra tiltak for å lykkes med dette, som flykninger og innvandrere, og det er viktig å ha de rette verktøyene tilgjengelig for dette formålet. Dette kan være arbeidsmarkedstiltak, etter- og videreutdanning og ekstra språkopplæring.

I tillegg til arbeid, har alle også rett på en inntekt som ikke bare dekker de grunnleggende behovene for mat, klær og livsopphold, men som gjør det mulig å delta i samfunnet på lik linje med alle andre.

Barnefattigdommen er i dag på et nivå vi ikke kan være bekjent av i Norge. Mer enn 11% av norske barn lever i vedvarende lavinntektsfamilier, som igjen fører til lavere deltakelse i barnehage, SFO og fritidsaktiviteter, dårlige boforhold, svakere skoleresultater og dårligere helse. Slik går ulikhet i arv,

og det å stanse denne nedadgående spiralen som starter med barnefattigdom, er en av de viktigste oppgavene vi har foran oss som samfunn.

Barnetrygden er det mest treffsikre tiltaket for å forhindre barnefattigdom, men kan bli mer treffsikker. Tiden er derfor inne for å øke barnetrygden, og skattlegge den som vanlig inntekt.

Å ha en inntekt å leve av er også en rettighet for de som av ulike grunner står utenfor arbeidslivet. **Sykelønnsordningen** er en hardt tilkjempet rett som gir arbeidstakere økonomisk trygghet når de er syke, slik at de kan fokusere på å bli friske uten å bekymre seg for økonomien. Dette er en nødvendighet for et inkluderende arbeidsliv, hvor alle skal kunne være i arbeid når de er i stand til det. Vi ser i dag et økt sykefravær som det er viktig å arbeide for å redusere – ikke ved å redusere ytelsene, men gjennom langsiktig forebygging, arbeid for et bedre arbeidsmiljø og helsefremmende tiltak som kan bidra til at færre blir syke.

Boligpolitikk har alltid vært en av pilarene i Arbeiderpartiets sosialpolitikk, og i en tid hvor økte boligpriser og høye renter har gjort boligpolitikk til en av de største driverne for økt ulikhet er det viktig med en offensiv politikk på området. Rogaland Arbeiderparti ønsker en satsing på statlig eide boliger med rimelige leiepriser, sammen med en strengere regulering og skattepolitikk for private boligaktører. Slik vil vi tvinge boligspekulantene til å åpne markedet og gi staten muligheten til å bryte boligmonopolet, uten å øke leieprisene for leietakere – og i mange tilfeller til og med redusere dem.

Forslag #86

Forslagforfatter: Hustadvika Arbeiderparti

Hustadvika Arbeiderparti, Møre og Romsdal Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygg økonomisk styring, 196

Forslag

Ny setning etter første setning i linje 196:

Vi må ha et skattesystem der personer med høy inntekt betaler en større andel av inntekten i skatt enn personer med lav inntekt.

Begrunnelse

Begrepet «progressivt skattesystem» er ikke lett å forstå.

Kommer her med et forslag som bedre forklarer det med vanlige ord. (Samtidig slette setning på linje 198/199) som omhandler progressivt skattesystem.

Forslag #87

Forslagforfatter: Hustadvika Arbeiderparti

Hustadvika Arbeiderparti, Møre og Romsdal Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygg økonomisk styring, 198

Forslag

Slette setning på linje 198/199 om progressivt skattesystem.

Begrunnelse

Begrepet «progressivt skattesystem» er ikke lett å forstå. Se dette forslaget i sammenheng med forslag om ny setning på linje 196 som skriver dette på en enklere måte:

Vi må ha et skattesystem der personer med høy inntekt betaler en større andel av inntekten i skatt enn personer med lav inntekt.

Forslag #200

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygg økonomisk styring, 254

Forslag

Legg til kulepunkt: "Erstatte formuesskatten med en storformueskatt som ikke treffer mindre formuer"

Begrunnelse

Vi ønsker å redusere antallet som betaler formuesskatt ved å heve bunnfradraget betraktelig. Vi vil dekke inn de tapte inntektene ved å øke satsen for de aller rikeste og ved å fjerne verdsettelsesrabatter. Formuesskatten er den mest omfordelende skatten vi har, og et av våre viktigste verktøy i kampen mot økende forskjeller, så hensikten med dette forslaget er i utgangspunkt ikke å redusere inntekter fra skatten. Vi ønsker først og fremst å gjøre skatten enda mer omfordelende ved å spisse den inn mot de aller største formuene. Ved å heve bunnfradraget, skjermer vi flere fra skatten og bidrar til å sikre populær oppslutning om den i en tid der formuesskatten har kommet under politisk press. Ved å øke satsen på de største formuene og fjerne formuesrabatter, styrker vi innsatsen vår mot økende forskjeller i samfunnet.

Forslag #199

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygg økonomisk styring, 263

Forslag

Legge til kulepunkt: "Innfør arveavgift på de største formuene for å redusere skatt på arbeid"

Begrunnelse

Kjelsås Arbeiderpartilag stemte enstemmig for å sende inn dette forslaget til programkomiteen. Det formidles på nytt her.

Selv med den sittende regjeringens endringer i skattepolitikken øker ulikhetene i Norge. En stor del av rikdommen går i arv. Så mange som 7 av 10 av Norges rikeste har arvet mesteparten av formuen sin. Vi mener derfor at arveavgift er et treffsikkert virkemiddel for å redusere de økonomiske forskjellene, og at den bør brukes til å finansiere tiltak som hjelper dem med dårligst råd, f. eks ved å heve personfradraget på inntektsskatt.

Da arveavgiften ble fjernet i 2014 hadde den et bunnfradrag på 470 000kr per arving, som gjorde den til en skatt som rammet en stor del av befolkningen. Et bunnfradrag på 5 millioner per arving ville ført til at kun 2% av befolkningen ville måtte betale skatt på arv eller gaver, og bidra til å sikre støtte for avgiften i befolkningen.

Skatteutvalget som ble ledet av NTNU-professor Ragnar Torvik i 2022 foreslo også en arveavgift som del av sitt forslag til et nytt skattesystem. Da med et bunnfradrag på 2 millioner kroner.

Forslag #85

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Arbeidsliv: Et godt arbeidsliv for alle, 267

Forslag

Arbeiderpartiet må jobbe for at den generelle adgangen til gjennomsnittsberegning av arbeidstiden fjernes.

Begrunnelse

I arbeidsmiljølovens § 10-5 punkt 1. åpnes det for at arbeidsgivere kan unngå normalarbeidsdagen på 8 timer ved gjennomsnittsberegning av arbeidstiden.

Som prinsipp så er gjennomsnittsberegning et godt tiltak for seriøse aktører som må jobbe med ujevne turnuser for å få skiftplaner til å gå opp, men når useriøse aktører i arbeidslivet tar i bruk denne ordningen gjør det at spesielt unge arbeidstakere som gjerne har sitt første møte med arbeidslivet blir utsatt for en kynisk rovdrift hvor de ender opp med å jobbe opp imot 10 timer til dagen eller 48 timer i uken, og de kan ende opp med å ha så mange timer jobbet at arbeidsgiver sier at de ikke kan jobbe en måned for at gjennomsnittsberegningen skal gå opp.

Fjerner man punkt 1 av paragrafen er det fortsatt åpning for å ta i bruk ordningen enten ved avtale med tillitsvalgt og at en har tariff (punkt 2) eller ved avtale med Arbeidstilsynet (punkt 3). Dette vil føre til et mye mer seriøst og trygt arbeidsliv, spesielt for unge arbeidstakere.

Forslag #151

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Arbeidsliv: Et godt arbeidsliv for alle, 268

Forslag

Linje 268: Første setning er lik som første setning i linje 204. Vurder å stryke eller omformulere.

Begrunnelse

Linje 268: Første setning er lik som første setning i linje 204. Vurder å stryke eller omformulere.

Forslag #20

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Arbeidsliv: Et godt arbeidsliv for alle, 280

Forslag

Norge kommer til å gå tom for arbeidskraft før vi går tomme for penger. Den største trusselen mot gode velferdstjenester er mangelen på ansatte. Kommuner, sykehus og andre offentlige aktører som f eks Forsvaret sliter med dette i dag, og problemet forventes å forsterke seg i årene som kommer. Store deler av næringslivet sliter med det samme. Derfor vil Arbeiderpartiet ha en nøye gjennomgang av oppgaver vi ikke lenger trenger å gjøre eller ting vi kan gjøre mindre av. Det innebærer blant annet å fjerne rapporteringskrav og skjemavelde både i offentlig og overfor privat sektor, redusere detaljstyringen av kommunesektoren, vurdere om vi trenger alle direktoratene og etatene vi har i dag og vurdere arbeidskraftbehovet i alle politiske prosesser som handler om å «gjøre mer» eller «forbedre» noe. Arbeiderpartiet vil ikke gjøre politiske vedtak som krever mer arbeidskraft uten at man samtidig gjør tiltak for å redusere arbeidskraftbehovet et annet sted.

Begrunnelse

Går frem av forslaget

Forslag #257

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Arbeidsliv: Et godt arbeidsliv for alle, 280

Forslag

Vi ønsker å utvide brødteksten, og legge inn kulepunkter:

Vi vil gjøre det mulig for unge å få arbeidserfaring tidlig, både i og utenfor skole og utdanningsløp. Det skal være lett å søke og få jobb.

For å styrke unges inngang til arbeidslivet, vil Arbeiderpartiet:

- iverksette tiltak og insentiver for å få flere unge inn i arbeidslivet
- forenkle søknadsprosessen ved å lage en offentlig nettside for å søke og tilby jobb, etter inspirasjon fra Samordna opptak
- gi en sommerjobbgaranti for unge i alderen 13 - 20 år

Begrunnelse

Tiltakene under avsnittet "Inkludere flere i arbeidslivet er gode og relevante", men vi savner en mer aktiv og offensiv politikk og tilnærming til dette viktige politikkområdet. Barn og unge er vår viktigste ressurs i fremtidens arbeidsmarked og vil måtte bære et større arbeidsbyrde, gitt eldrebølgen. Å innrette innsatsen tidlig vil være samfunnsmessig effektivt, og positivt for den unge som får tidlig arbeidserfaring.

Vi har fått tilbakemeldinger i laget om at å søke jobb kan være utfordrende, særlig for unge som ikke har etablert kontaktnettverk eller kjennskap til jobbmarkedet. Vi foreslår derfor en sommerjobbgaranti for unge, og at vi forenkler selve jobbsøkeprosessen ved å utvikle en offentlig løsning der unge kan laste opp CV'en én gang og matches med flere relevante oppdragsgivere.

Forslag #99

Forslagforfatter: Grimstad Arbeiderparti

Grimstad Arbeiderparti, Agder Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Inkludere flere i arbeidslivet: Ingen skal stå utenfor, 281

Forslag

Arbeiderpartiet vil:

- Gi Husbanken mulighet til å gi støtte til tiltak for etterisolering, mv energisparende tiltak i kommunale bygg samt støtte til mottakere av startlån.

-Bedrifter må få økt støtte fra Enova til energieffektiviseringstiltak også for moden teknologi.

-Bedrifter som reduserer sine utslipp kan gis støtte til etablering av Elkjeler ol, mot at disse deltar i fleksibilitetsprogram for effektmarkeder i strømnettet.

Begrunnelse

Norgesprisen er godt nytt for de fleste forbrukere - både husholdninger og hyttekunder. Men å ta så mange kunder ut av "markedet" i et prisområde som styres av tilbud og etterspørsel og balanse i de fysiske forhold vil ha flere ulike negative effekter. Vi trenger derfor en politikk som demmer opp for disse "bivirkningene". **Kunder som betaler mindre i strøm sløser mer** - Billig strøm gir mer sløsing - derfor må politikken gi mer støtte til energieffektivisering og fleksibilitetsmarked for å få ned effektforbruk i topplast time) Også lavinntektsfamilier må få hjelp til å energi effektivisere og da må det inn direkte støttetiltak. Problemet er også at Norgespris vil gi mye dårligere økonomi i private tiltak for energiøkonomisering generelt. **Et prisområde er begrunnet med at man har flaskehalser i nettet inn til et område med ubalanse mellom forbruk og produksjon** - prissignalene i et

prisområde skal sikre at man bruker mindre strøm når prisen er høy - og dermed bidra til balanse mellom forbruk og produksjon gjennom prissignaler.

Når en så stor del av kundemassen i et prisområde tas ut av "markedet" gjennom Norgesprisen, vil prisinsentivene for å bruke mindre strøm når det er lite produksjon i et prisområde(eller som hos oss, mye eksport) - falle på industri og næringsliv alene - **Det er derfor grunn til å tro at prisene vil bli enda høyere og svinge enda mer innen NO2 og at det vil ramme de som er igjen i markedet - dvs industri og næring hardere enn om vi ikke hadde hatt Norgespris.(som i tillegg gir økt etterspørsel siden mange vanlig folk vil sløse mer).**

(Tekstforslaget foreslås inkludert i teksten under linje 281 m.fl.)

Forslag #152

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Inkludere flere i arbeidslivet: Ingen skal stå utenfor, 318

Forslag

Linje 318: Legge til følgende etter et komma: "også på tvers av fylkesgrenser"

Begrunnelse

Linje 318: Legge til følgende etter et komma: "også på tvers av fylkesgrenser"

Forslag #153

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Inkludere flere i arbeidslivet: Ingen skal stå utenfor, 324

Forslag

Linje 324: Legge til følgende etter et komma: "der det er praktisk mulig"

Begrunnelse

Linje 324: Legge til følgende etter et komma: "der det er praktisk mulig"

Forslag #56

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Inkludere flere i arbeidslivet: Ingen skal stå utenfor, 333

Forslag

Nytt kulepunkt etter linje 333:

Rogaland Arbeiderparti vil opprettholde og styrke dagens regelverk vedrørende bemanningsbyrå og innleie. Bemanningsbyråenes mulighet for å ansette midlertidig, for deretter å leie ut, fjernes. Faste ansettelser er hovedregelen og personell som leies ut skal være fast ansatt i bemanningsbyrå.

Begrunnelse

Det må også gjøres endringer i virksomhetenes mulighet til innleie. I dag ser vi at selskaper har en fast stab med innleid personell. Når disse nærmer seg innleie på 3 år, må de ut et halvt års tid (såkalt lufting) for så å bli tatt inn igjen. Slik systemet fungerer, har selskapet f.eks. "behov" for 5 innleide, men har knyttet til seg 6, der en alltid er på «lufting» Slik unngår man rett til fast ansettelse.

Rogaland Arbeiderparti vil at selskaper med statlig eller kommunalt eierskap skal være foregangsbedrifter på arbeidsmiljø, personalpolitikk og inkluderende arbeidsliv.

Forslag #212

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Inkludere flere i arbeidslivet: Ingen skal stå utenfor, 333

Forslag

nytt punkt:

- gjennomgå regelverket med mål om å stimulere flere aktører til å bli sosiale entreprenører, og for at allerede etablerte sosiale entreprenører skal få muligheten til å fortsette å vokse.

Begrunnelse

.

Forslag #6

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Inkludere flere i arbeidslivet: Ingen skal stå utenfor, 334

Forslag

Nytt kulepunkt:

- *Fjerne arbeidsgiveravgiften for unge under 18 år.*

Begrunnelse

Insentiv for å ansette flere unge arbeidstakere.

Forslag #102

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Inkludere flere i arbeidslivet: Ingen skal stå utenfor, 352

Forslag

Nye punkt på linje 353:

- Utrede sosialtjenesteloven og folketrygdloven, for modernisering og forenkling av ytelser.
- Styrke NAV med flere saksbehandlere i førstelinjen og klageinstansen.
- Gjennomgå porteføljen til NAV, for å vurdere om det er tilstrekkelig faglig og juridisk kompetanse i alle ledd.

Begrunnelse

Nye punkt på linje 353

Forslag #59

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Sykefraværet skal ned, 376

Forslag

Behold dagens sykelønnsordning for trygghet og helse.

Begrunnelse

Hensikten med dagens sykelønnsordning bør være å sikre økonomisk trygghet og redusere stress for de som blir syke, slik at de kan sette søkelys på å bli friske uten økonomiske bekymringer. Dette bør være en selvfølge.

Videreføring av dagens sykelønnsordning gir arbeidsgiver intensiver om å skape et godt arbeidsmiljø, og sette søkelys på forebygging av sykdommer som gir bedre helse og trivsel for ansatte. Det skal ikke være ett klasseskille mellom de som må møte på jobb og dem som kan ha hjemmekontor. Å se

på andre muligheter på tiltak som arbeidsbelastning og underbemanning kan være ett alternativ for å få ned sykefraværet.

Forslag #63

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Sykefraværet skal ned, 376

Forslag

Nye kulepunkter:

Arbeiderpartiet vil

- styrke arbeidsgivers og arbeidstakers ansvar for et godt arbeidsmiljø, med fokus på psykisk og fysisk helse.
- sikre at flere har tilgang til helsefremmende tiltak og støtteordninger som kan forebygge sykefravær, før det oppstår.
- bevare sykelønnsordningen, slik at den fortsatt gir arbeidstakere økonomisk trygghet ved sykdom.

Begrunnelse

Sykelønnsordningen er viktig for norske arbeidstakere. Den sikrer at folk kan være hjemme når de er syke, uten at de mister inntekten sin. Dette er et grunnleggende element i vårt velferdssystem.

Samtidig er det viktig å erkjenne at sykefraværet i Norge er for høyt, og at det er et behov for tiltak for å redusere det. Vi ønsker å styrke folkehelsen og arbeidsmiljøet, slik at færre blir syke, og flere kan være i arbeid over lengre tid.

Sykelønnsordningen gir arbeidstakere økonomisk trygghet når de er syke, slik at de kan fokusere på å bli friske uten å bekymre seg for økonomien. Dette er en nødvendighet for et inkluderende arbeidsliv, hvor alle skal kunne være i arbeid når de er i stand til det.

Sykelønn er også et viktig virkemiddel for sosial rettferdighet. For arbeidstakere med lav inntekt eller i usikre arbeidsforhold er det ekstra viktig at sykelønnsordningen er på plass, slik at de kan få den støtten de trenger i en vanskelig tid.

Det er også viktig å gjøre tiltak som kan redusere sykefraværet på lang sikt. Vi ønsker å fokusere på forebygging, bedre arbeidsmiljø og helsefremmende tiltak som kan bidra til at færre blir syke.

Forslag #154

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Styrke det organiserte arbeidsliv, 390

Forslag

Linje 390: Setningen "Faste, hele stillinger... er nesten ordrett den samme som på linje 285. Vurder å stryke eller omformulere.

Begrunnelse

Linje 390: Setningen "Faste, hele stillinger... er nesten ordrett den samme som på linje 285. Vurder å stryke eller omformulere.

Forslag #191

Forslagforfatter: Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag

Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Styrke det organiserte arbeidsliv, 428

Forslag

Nytt kulepunkt: Utvide retten til yrkesskadeerstatning slik at det også omfatte blant annet plutselige skader som følge av tunge løft av personer og muskel- og skjelettlidelser som er typisk forekommende i kvinnedominerte yrker.

Begrunnelse

Yrkesskadeforsikringsloven er utdatert og moden for revisjon. Det er en stor skeivhet mellom tradisjonelt mannsdominerte og kvinnedominerte yrker når det gjelder retten til yrkesskadeerstatning. Allerede i 2012 slo FAFO fast at kvinner sjeldnere får en diagnose som gir rett til yrkesskade godkjenning, til tross for at menn og kvinner ofte har de samme symptomene i skjelettet.

Forslag #103

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Nulltoleranse for sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, 453

Forslag

Nye punkt på linje 454:

- Sikre forutsigbarhet for arbeid, spesielt der behovet er størst som for eksempel vikarer eller midlertidige ansatte.
- Modernisere arbeidsmiljøloven kapittel 10 om arbeidstid, med digitale formkrav for oversikt over arbeidstiden og digitale formkrav til avtaler om gjennomsnittsberegning av alminnelig arbeidstid og utvidet overtid.
- Modernisere arbeidsmiljøloven med digitale formkrav for arbeidsavtaler.

- Sette av øremerkede midler for ytterligere digitalisering av Arbeidstilsynet.

Begrunnelse

Nye punkt på linje 454

Forslag #214

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Nulltoleranse for sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, 453

Forslag

nytt punkt:

Arbeiderpartiet vil bidra til at rettsvernet for arbeidere i digitale plattformsselskaper styrkes ved at ordinære ansettelsesforhold skal være hovedregelen

Begrunnelse

.

Forslag #104

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Et arbeidsliv i endring: økt produktivitet og mer kompetanse til arbeidsfolk, 480

Forslag

Nytt punkt på linje 481:

- Sikre at ny teknologi og ansettelsesformer ikke blir et hinder for et trygt og inkluderende arbeidsliv.

Begrunnelse

Nytt punkt på linje 481

Forslag #58

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Pensjon, trygd og ytelser - en universell velferdsstat: sikkerhetsnettet for oss alle, 494

Forslag

Arbeiderpartiet må gjeninnføre minstesatsen for arbeidsavklaringspenger (AAP) for unge under 25 år til samme nivå som for øvrige mottakere.

Begrunnelse

Den nåværende reduksjonen, innført under forrige regjering, rammer sårbare unge med diagnoser og helseutfordringer uforholdsmessig hardt.

En effektanalyse fra Frischsenteret og Proba samfunnsanalyse viser at:

- Flere unge AAP-mottakere må supplere inntekten med sosialhjelp, uten at reformen har ført til økt overgang til arbeid eller utdanning.
- NAV bruker nå mer tid på å sikre inntekt for denne gruppen, noe som reduserer fokuset på arbeidsrettede tiltak.

Investering i denne gruppen gjennom en full minstesats vil gi dem muligheten til å fokusere på rehabilitering og komme seg ut i arbeidslivet. Dette styrker sjansen for at de senere kan bidra til staten gjennom skatteinntekter, i stedet for å bli utmattet av å springe etter sosialhjelp for å dekke grunnleggende behov.

Arbeiderpartiet skal være garantisten for rettferdighet og verdighet i velferdsstaten. Å sikre økonomisk trygghet for unge i en kritisk livsfase er ikke bare en investering i deres fremtid, men også en investering i samfunnets økonomiske bærekraft. Ved å legge til rette for at flere kan komme i arbeid, bidrar vi til en sterkere økonomi og mindre utenforskap

Forslag #61

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Pensjon, trygd og ytelser - en universell velferdsstat: sikkerhetsnettet for oss alle, 500

Forslag

Nytt kulepunkt:

Arbeiderpartiet vil:

- Gjennomføre en betydelig økning av barnetrygden.
- Skattlegge barnetrygden som alminnelig lønnsinntekt.
- Avvikle foreldrefradraget til fordel for en økning i barnetrygden.

Begrunnelse

Over ti prosent av norske barn vokser i dag opp i fattigdom. Dette er ikke noe vi som sosialdemokrater bare kan sitte stille å se på. Som et sosialdemokratisk parti er det vår plikt å ta de nødvendige grep for å forhindre dette. Heldigvis har vi allerede tiltakene klart foran oss.

I 2023 leverte Ekspertgruppen om barn i fattige familier sin rapport om dette temaet til barne- og familieministeren. Denne rapporten slo fast flere enkle tiltak for å motvirke barnefattigdom. Ikke bare var disse tiltakene effektive, de var også omfordelende.

Blandt tiltakene foreslått av ekspertgruppen omhandlet flere av disse barnetrygden. Dagens barnetrygd er en viktig og universell ordning. Samtidig kan den forbedres på et veldig enkelt vis. Skattlegging av dagens barnetrygd på lik linje med vanlig lønnsinntekt vil ikke bare gjøre den mer omfordelende, det vil også gi muligheten til å innføre en betydelig økning, med minimale ekstrakostnader. Dette vil gi store summer til familier med lave inntekter, uten å påbeløpe staten store ekstraavgifter. Når regjeringen har fått levert en ekspertrapport som ikke bare legger frem enkle tiltak, men også omfordelende og universelle tiltak, må dette følges opp. Dette bør være en selvfølge for sosialdemokratiet.

Forslag #198

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Bolig: En bolig for alle. Vi skal fortsette gjenreisningen av boligpolitikken., 530

Forslag

"Vi skal fortsette gjenreisningen av boligpolitikken" endres tilbake til "Vi skal gjenreise boligpolitikken", slik det stod i første programutkast.

Begrunnelse

I første utkast av partiprogrammet var tittelen på dette delkapittelet simpelthen "Vi skal gjenreise boligpolitikken". Dette er en bedre tittel, fordi den markerer et brudd med årene vi har styrt sammen med Senterpartiet, der boligpolitikken vår ikke har vært tilstrekkelig. Vi har ikke lyktes med å snu de negative trendene i boligmarkedet de siste fire årene. Prisene stiger fortsatt hurtig på bolig- og leieboligmarkedet, og det blir stadig vanskeligere for førstegangskjøpere å etablere seg.

Vi er glade for å se at vi i dette programmet gjør en ny satsning på boligbygging, og på byene. Vi setter nye mål om å bygge 130 000 flere boliger, om å styrke Husbanken betraktelig, og om å bygge 3 000 nye studentboliger. Hvis vi skal løfte frem dette temposkiftet i boligpolitikken, kan vi ikke samtidig skrive at vi fortsetter som før. Vi vil heller gå til valg på at vi i de neste fire årene skal begynne å gjenreise boligpolitikken.

Forslag #155

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Bygge mer, 556

Forslag

Linje 556-557: Alle fagmiljøer innen boligutvikling er skeptisk til dette tallet. Kunne man satt at man vil bidra til å øke byggetakten for nye boliger?

Begrunnelse

Linje 556-557: Alle fagmiljøer innen boligutvikling er skeptisk til dette tallet. Kunne man satt at man vil bidra til å øke byggetakten for nye boliger?

Forslag #105

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Bygge mer, 573

Forslag

Nytt punkt fra linje 574:

- Legge bedre til rette i arealplanlegging i kommuner og fylkeskommuner for bygging av og plassering av minihus.
- Husbanken og Enova skal stimulere og tilrettelegge for bygging av minihus, i første omgang i form av støtte til pilotprosjekter.

Begrunnelse

Minihus - nye punkter

Forslag #21

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Eie egen bolig, 605

Forslag

Nytt kulepunkt: Øke rentefradraget for boliglån til 80 prosent og fjerne dokumentavgiften i kommuner med sentralitet 5 og 6 i tiltakssonen

Begrunnelse

Boligpolitikken er et av de viktigste områdene for å snu befolkningsnedgangen i Finnmark. Det bygges få nye boliger utenom de største tettstedene i Finnmark. Det finnes dessuten mange tomme hus som ikke omsettes fordi de har en alder og standard som krever mye penger til renovering, eller for å tilpasse boligen til livløpstandard eller nye klimakrav. Samtidig er det stor mangel på boliger til innflyttere og nyetablerere. Kjente terskler for boligbygging i grisgrendte strøk er for det første at det er stor forskjell på byggekostnader og markedsverdi, og for det andre at det er direkte lønnsomt å investere i bolig i befolkningstette områder av landet. Det er derfor behov for å vurdere nye virkemidler for å stimulere boligbyggingen i distriktene. I dag får man skattefradrag for 21 prosent av rentene på boliglån. Å øke dette fradraget til 80 prosent vil være et kraftfullt tiltak for å skaffe til veie boliger i tråd med behovet. I et geografisk område som vårt er det ikke mulig å bygge formue eller forvente avkastning på investeringer i ny eller gammel boligmasse. Derfor vil det å fjerne dokumentavgiften her kunne være et stimuli til at boliger omsettes.

Forslag #106

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Eie egen bolig, 605

Forslag

Nye punkt fra linje 606:

- Økt skatt på sekundærbolig med progressiv økning ut i fra hvor mange boliger man eier.
- Redusert skatt på fritidsbolig, men progressivt økt skatt hvis man eier flere fritidsboliger.
- Øke tilskudd til Enova for å gi støtte til privatpersoner som ønsker å gjennomføre gode energi- og klimatiltak.

Begrunnelse

Nye punkt fra linje 606

Forslag #193

Forslagforfatter: Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag

Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 612

Forslag

Endre setning til: "Leietakere må sikres gode, trygge boforhold og sterkere rettigheter"

Begrunnelse

Det blir stadig vanskeligere å være leietaker, og rettighetene må styrkes, ikke bare tydeliggjøres

Forslag #166

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 613

Forslag

612 Leietakere må sikres gode, trygge boforhold og skal ha tydelige

613 rettigheter og rettferdige leiepriser. Vi trenger nok utleieboliger, en storstilt satsing på

614 studentboliger og en forbrukervennlig husleielov, slik at vi får flere trygge og stabile

615 bomiljøer over hele landet.

Erstatter følgende tekst:

612Leietakere må sikres gode, trygge boforhold og skal ha tydelige

613 rettigheter. Vi trenger nok utleieboliger, en storstilt satsing på studentboliger og en

614 forbrukervennlig husleielov, slik at vi får flere trygge og stabile bomiljøer over hele landet.

Begrunnelse

Vi opprettholder forslaget om at en del av boligpolitikken skal være en leiepris som er rettferdig.

Denne formuleringen signaliserer åpenhet for å erkjenne at markedet alene har vist seg uegnet til å regulere prisene, uten at man låser seg politisk til hva forslaget skal være. Vi viser for øvrig til vårt forslag om leiepris dependende tiltak, som vi mener burde ha høy prioritet å få inn i programmet.

En fjerdedel av husstandene i Norge leier bolig. Sykepleieindeksen til Eiendom Norge viser at det er svært få som har råd til passende bolig i de store byene. Derfor må det nye partiprogrammet ha en bedre politikk for dem som leier, enn første forslag tilsier. Boligleiemarkedet i Norge er minst regulert sammenliknet med Europa. Det er ikke greit at det som sies om leiemarkedet sånn som det står nå, handler om å sikre trygge og stabile bomiljø. Sosialdemokratisk politikk må være villig til å se på at ikke markedet alene regulerer pris på leiebolig. Å ha en bolig er en menneskerett. Usikkerhet for bolig og inntekt er de største bekymringene i befolkningen.

Forslag #131

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 626

Forslag

Endringsforslag: Bidra til entreprenørskap og næringsutvikling i hele landet og spesielt i levekårsutsatte områder og vurdere hvordan vi kan flytte statlige arbeidsplasser.

Begrunnelse

Statlige arbeidsplasser i hele landet!

Forslag #192

Forslagforfatter: Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag

Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 629

Forslag

Setningen endres til: "[...]og styrke husleieloven som en forbrukerlov[...]"

Begrunnelse

Det blir stadig vanskeligere å være leietaker, og rettighetene må styrkes, ikke bare tydeliggjøres

Forslag #184

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 637

Forslag

637 vurdere tiltak som stabilisere vekst i leieprisene på bolig, slik at prisveksten ligger

638 mellom KPI og gjennomsnittlig prisvekst i leiemarkedet nasjonalt

Erstatter følgende tekst:

637 gi kommunene verktøy som hindrer uønsket hyblifisering og seksjonering av store boliger,

638 noe som gir dårlige bomiljø, samtidig som vi ser på forenklinger i lovverket som bidrar til

639 at flere ønsker å leie ut deler av egen bolig

Begrunnelse

Vi vil dempe prisvekst når markedet ikke virker, i stede for endret lovverk som hindrer oppsplitting av leiligheter osv.. Regulering av pris basert på snitt mellom by-land og KPI, vil gi samme effekt fordi prisstabilisering demper bolig spekulasjonen som ligger bak å splitte opp en boligenhet i flere enheter. Vi vil altså sikre den enkeltes rettigheter gjennom å regulere markedet med å temme

markedskrefter, i stede for å detaljregulere hva mennesker med mye penger har lov til å gjøre. Dette forslaget rommer slik også en viktig ideologisk og politisk differensiering som vi mener er god ny vei for den sosialdemokratiske politikken.

Ustabil jobb og utestenging fra bolig, fordi marked styrer den sektoren, er hovedbegrunnelsene for fallet til de moderate styringspartiene i Europa viser undersøkelser (Eurobarometeret 2023: 2). Når makroøkonomien er uskikker, og inflasjonen har økt over mange år, er et deregulert leiemarked som vi har i Norge, en brutal virkelighet for den enkelte.

Befolkninga som lever med såkalt vedvarende lavinntekt, har økt over tid i Norge. Nå lever 10 % av befolkningen under fattigdomsgrensen i vårt land. En ting er at bekjempelse av fattigdommen er viktigste motgift til negativ populisme basert på polarisering mellom liberale og nasjonalkonservative. Enda viktigere er det at tilliten til Arbeiderpartiet som moderat styringsparti, avhenger av at de fattige ikke er fattige pga rå markedskraft.

Bolig er en menneskerett. Vi foreslår derfor å se på en reguleringsmulighet som alternativ til fri konkurranse, som gjaldt for boligsektoren i Norge frem til 1990-tallet, foreslått av finans- og forskningsmiljøer.

I regjeringens boligutredning, NOU 2024:19, Ny boligleie lov, foreslår utvalget en reguleringsmekanisme for prisvekst på leiebolig som ligger mellom KPI og årlig, nasjonal gjennomsnittlig leiepris. Dette er et lite inngripende tiltak ifht markedsmekanismer. Det er dette tiltaket vi foreslår. Forskning viser at et leiestabiliserende tiltak som dette er det som gir størst økning i velferd og andel regulerte leie boliger.

Arbeiderpartiets boligpolitikk vil med dette prisregulerende tiltaket sikre gode og stabile hjem for alle i Norge; en progressiv boligpolitikk også for de som leier. De som har dårligst råd trenger denne politikken mest og Arbeiderpartiet vil med dette ha en boligpolitikk som utjevner forskjeller sosialt, økonomisk og geografisk.

Forslag #185

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 640

Forslag

640 styrke og forenkle den statlige bostøtten, tilpasse utgiftstakene bedre til geografiske

641 forskjeller i faktiske bo-utgifter

Erstatter følgende tekst:

640 sikre bostøtten som et viktig virkemiddel for å hjelpe dem med lave inntekter og høye

641 boutgifter

Begrunnelse

Satsene i Husbanken må bedre geografisk tilpasses de økonomiske realitetene. Beregningsgrunnlag for bostøtte er lavt sammenliknet med markedsprisene på leiebolig i de store byene. For eksempel er beregninggrunnlaget for Oslo en maks boutgift per måned på kr 9300. For enkeltpersoner vil en husleie på f eks kr 7000 i Oslo være å leie et rom i et kollektiv. Noe annet får du ikke under kr 9200. Selv Heimstadens ett-roms utleieleiligheter koster rundt kr 14 000 per måned i Oslo i dag.

Forslag #107

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 647

Forslag

Nye punkt fra linje 647/654:

- Sikre at kommersielle aktører ikke driver Airbnb-utleie i boligområder.
- Sikre en bostøtte på et nivå som gjør at folk får hverdagen til å gå opp.

Begrunnelse

Nye punkt fra linje 647/654

Forslag #218

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 647

Forslag

nytt punkt;

- utrede tiltak for å hindre spekulasjon gjennom oppkjøp av mange enheter i nye boligprosjekter.

Begrunnelse

.

Forslag #7

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 651

Forslag

Nytt kulepunkt:

- *bygge opp en sosial leieboligsektor gjennom å samarbeide med kommuner, næringsliv, ideelle- og boligbyggelagene om å satse på allmennboligprosjekter som bidrar til flere og rimeligere leieboliger.*

Begrunnelse

Støtte fra Vestfold Arbeiderparti til dissensen i programmet.

Forslag #156

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 651

Forslag

Linje 651-653: Støtter dissensen og ønsker dette tillegget.

Begrunnelse

Linje 651-653: Støtter dissensen og ønsker dette tillegget.

Forslag #197

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Trygge og stabile bomiljø, 651

Forslag

Vi støtter mindretallet i dissensen om å bygge en sosial leieboligsektor.

Begrunnelse

En sosial leieboligsektor er en kritisk bestanddel i et godt boligmarked. Vi ønsker at kommuner i større grad tar ansvar som utleier og bidrar til å sette standarden i leiemarkedet. Kommuner bør stilles i stand til å tilby langtidsleiekontrakter til rimelige priser for å sikre forutsigbarhet og gode vilkår for leietakere.

Selv om vi ønsker at flest mulig skal eie sin egen bolig, ser vi ikke dette som en motsetning til å satse på en sosial leieboligsektor. Mange er i livssituasjoner der det ikke er et alternativ å kjøpe bolig, og da er det avgjørende at vi har et trygt og stabilt leiemarked. Vi tror ikke vi får det gjennom regulering

av det private markedet alene. Derfor trenger vi en kommunal leieboligsektor, med sosial profil, som kan sette standarden for hele leiemarkedet.

Forslag #157

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Mer natur- og klimavennlig byggenæring, 665

Forslag

Linje 665-666: Foreslås strøket da dette vil bidra til å heve terskelen for reguleringsprosesser og bidra til å forsinke ønsket boligbygging ytterligere.

Begrunnelse

Linje 665-666: Foreslås strøket da dette vil bidra til å heve terskelen for reguleringsprosesser og bidra til å forsinke ønsket boligbygging ytterligere.

Forslag #158

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Mer natur- og klimavennlig byggenæring, 680

Forslag

Linje 680: Samme som på linje 176. Foreslår å fjerne * i begynnelsen av setningen.

Begrunnelse

Linje 680: Samme som på linje 176. Foreslår å fjerne * i begynnelsen av setningen.

Forslag #88

Forslagforfatter: Hustadvika Arbeiderparti

Hustadvika Arbeiderparti, Møre og Romsdal Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Industri: omstilling og ny industri til det beste for alle, 754

Forslag

Endringsforslag, bytte ut kulepunktet med følgende:

- At Norge skal ha lavere strømpriser enn våre konkurrenter i Europa, og slik sikre konkurransedyktig industri i Norge.

Begrunnelse

Strømpris skal være et konkurransefortrinn for Norge. Det har det vært historisk og det skal det også være i framtiden.

Vi må ha en mer offensiv og positiv uttalelse enn å fokusere på utflytting av industri.

Forslag #159

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Grønn omstilling: styrket konkurransekraft og trygge jobber, 798

Forslag

Linje 798-799: Setningen er dårlig formulert. Hva menes? Foreslås endret til "at privat kapital skal lede an i arbeidet med å få fart på grønne næringer, men at staten skal stille med risikoavlastning, garantier og lån."

Begrunnelse

Linje 798-799: Setningen er dårlig formulert. Hva menes? Foreslås endret til "at privat kapital skal lede an i arbeidet med å få fart på grønne næringer, men at staten skal stille med risikoavlastning, garantier og lån."

Forslag #187

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Gründere og oppstartsbedrifter: fremtidens arbeidsgivere, 825

Forslag

824 fortsette arbeidet med å forbedre sosiale ordninger for selvstendig næringsdrivende,

825 frilansere og personer med kombinasjonsinntekter, med f eks etterskuddsvis innbetaling av

826 forsikringspremie for full deltagelse i sykepengeordningen for enkeltpersonforetak

Erstatter følgende tekst:

824 fortsette arbeidet med å forbedre sosiale ordninger for selvstendig næringsdrivende,

825 frilansere og personer med kombinasjonsinntekter

Begrunnelse

Forsikringspremien for full deltagelse i folketrygdens sykepengeordning, stipuleres på forventet inntekt og innbetales i dag forskuddsvis av næringsdrivende.

For en oppstart bedrift kan denne avsetningen bli for stor per kvartal i tillegg til forskuddskatten. Vi vil sikre at spesielt selvstendig næringsdrivende i enkeltpersonforetak får delta i vår felles forsikring. Fullt medlemskap i sykepengeordningen kan f.eks. tegnes for det enkelte år, og likevel innbetales etterskuddsvis ut fra faktisk innberettet inntekt de første årene. Det vil gjøre det mulig for langt flere å ta del i folketrygden.

Selvstendig næringsvirksomhet i enkeltpersonforetak skal også være gode og stabile jobber. Vi mener det er veldig viktig at trygdesystemet tilpasses bedre for å bidra til dette. Mange enkeltpersonforetak er del av prosjektbasert økonomi i nye næringer. Samfunnet trenger at enkeltmennesker starter egen næring. Slik skapes innovasjon og produktivitetsvekst. Du kan eie din egen anleggsmaskin, være frisør eller drive med data. Vi mener Arbeiderpartiet skal støtte denne utviklingen i privat sektor gjennom forenkling og bedre tilpassing av trygdesystemet så de får ta del i det sosialt organiserte arbeidslivet med full deltagelse i vår felles folketrygd. Å begynne med forenkling for full deltagelse i sykepengeordningen for enkeltpersonforetak, er det første skrittet.

Forslag #57

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Mer aktivt statlig eierskap, 857

Forslag

Rogaland Arbeiderparti ber om at regjeringen arbeider mer kraftfullt for å moderere lederlønninger i statlige selskaper og foretak.

Begrunnelse

Det er fremdeles behov for å jobbe med denne problemstillingen.

Forslag #33

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Havbruk: mer verdiskapning, mer bærekraft og større ringvirkninger, 866

Forslag

Norsk havbruksnæring skal videreutvikles etter en visjon om null utslipp i norske fjord- og havområder. Norsk havbruksnæring skal bli verdens mest bærekraftige havbruksnæring.

Begrunnelse

Vill atlantisk laks og sjøørret har fått sine leveområder kraftig forringet etter den storstilte utbyggingen av havbruksnæringen. Laksen er en signatur art for Norge og som nasjon må vi gjøre hva vi kan for å ikke utrydde den helt. Havbruksnæringen bør innen 4 år omstilles slik at norske fjorder utsettes for minimal påvirkning av oppdrett men likevel slik at denne viktige næringen for Norge kan fortsette å utvikle seg. En visjon om null utslipp fra havbruksnæringen vil være en god måte å møte natur krisen på.

Forslag #89

Forslagforfatter: Hustadvika Arbeiderparti

Hustadvika Arbeiderparti, Møre og Romsdal Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Havbruk: mer verdiskapning, mer bærekraft og større ringvirkninger, 877

Forslag

Nytt kulepunkt etter 877:

- Legge til rette for at norsk næringsliv tar en ledende rolle internasjonalt på utvikling av fiskeoppdrett på land

Begrunnelse

Fiskeoppdrett på land svarer ut mange av Arbeiderpartiets målsetninger rundt å få til mer verdiskapning, mer bærekraft og større ringvirkninger. Landbaserte anlegg for fisk har flere fordeler: lav dødelighet for fisk, nærmest eliminerer utfordringer med lus, gir bedre fiskehelse, ingen rømming og vesentlig lavere utslipp.

Fiskeoppdrett i land er på vei til å bli en ny industri som vil skape mange nye arbeidsplasser i Norge. I tillegg til produksjon i Norge, kan norsk kompetanse være med på å bidra til fiskeoppdrett på land i andre deler av verden. Denne økte produksjonen av fisk vil gi verdens befolkning sunn mat med et lavt karbonavtrykk.

Forslag #22

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Fiskeri: arbeidsplassene langs kysten som metter verden, 934

Forslag

Nye kulepunkt e 934:

Endre kvoteordningen i torskefiskeriene med en gradvis overføring av fiskekvoter fra trålerflåten/havgående flåte til kystflåten

Sikre gode støtteordninger og fiskekvoter for unge som vil bli fiskere

Begrunnelse

Styrke distriktene

Forslag #160

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Mineralnæringen: nøkkelen til grønn omstilling, 972

Forslag

Linje 972 og 975 virker å være det samme. Foreslår å stryke 975 og endre 972 til "utvikle hurtigsporet for å få fortgang på norsk mineralsatsing ved å redusere behandlingstiden og legge til rette for raskere tillatelsesprosesser gjennom bedre koordinerte og parallelle prosesser for offentlige tillatelser"

Begrunnelse

Linje 972 og 975 virker å være det samme. Foreslår å stryke 975 og endre 972 til "utvikle hurtigsporet for å få fortgang på norsk mineralsatsing ved å redusere behandlingstiden og legge til rette for raskere tillatelsesprosesser gjennom bedre koordinerte og parallelle prosesser for offentlige tillatelser"

Forslag #23

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Mineralnæringen: nøkkelen til grønn omstilling, 989

Forslag

Arbeiderpartiet ønsker å opprette et mineraldond, slik at mer av verdiskapningen for mineraldrift kommer kommunene som har denne driften til gode. Her kan man bruke havbruksfondene som modell.

Begrunnelse

At verdiskapningen fra naturressursene i større grad tilfaller lokalsamfunnene

Forslag #18

Forslagforfatter: Evje og Hornnes Arbeiderparti

Evje og Hornnes Arbeiderparti, Agder Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Reiseliv: en helårsnæring som skaper arbeidsplasser over hele landet, 1009

Forslag

Linje 1009 strykes.

Begrunnelse

Vedtak årsmøte Evje og Hornnes Ap 2025:

Arbeiderpartiets arbeid for reiselivet må ikke innebære vedtak av lovforslaget om besøksbidrag.

Lovforslaget som er lagt ut til høring treffer overhodet ikke mål, og vil – stikk i strid med intensjonene om å utvikle et bærekraftig reiseliv, kunne medføre store økonomiske konsekvenser for en hardt presset næring.

Lovforslaget gir ansvaret for innkreving av besøksbidrag videre til kommunene. Det er lite hvis noen god utredning om hvordan dette skal gjøres og hvilke betingelser som skal ligge til grunn.

Slik forslaget ligger er det fullstendig skivebom og rammer ikke cruiseturister og bobilturismen som etter det vi kan forstå er de største utfordringene hva gjelder villcamping og utnyttelse av naturressursene i landet vårt.

Forslaget rammer også hardt overnattinger i yrkessammenheng – som er mange.

Reiselivsbedrifter betaler allerede et godt bidrag inn til destinasjonsselskapene som har som oppgave å jobbe nettopp med tilrettelegging og bærekraft innen reiseliv.

Skulle en slik skattlegging bli innført vil det være dramatisk for mange virksomheter – og flere vil ikke kunne ha mulighet til å tilby sine reiselivstjenester slik de gjør i dag.

Ved å gi ansvaret for innkreving til den enkelte kommune, vil man også kunne oppleve en konkurransevridende situasjon.

Forslag #101

Forslagforfatter: Grimstad Arbeiderparti

Grimstad Arbeiderparti, Agder Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Handels- og tjenestenæring: Norges største arbeidsplass, 1030

Forslag

Arbeiderpartiet vil:

- Ta bort serveringsmomsen på 10% og innføre en ny merverdiavgift på næringsmidler som settes til 12%

Begrunnelse

De siste årene har dyrtid og generell økt prisvekst på mat og drikke bidratt til at mange bedrifter i serveringsbransjen sliter fordi færre har råd eller prioriterer bort å spise ute, besøke lokale utested eller kulturliv. Denne bransjen har stor betydning i både små og mellomstore byer da det påvirker bybildet negativt. Det er behov for å stimulere til at bransjen får økt omsetning og at flere bruker lokalt næringsliv. Dette påvirker også annen handel negativt og bør ses i sammenheng. Flere steder må spisesteder og uteliv stenge ned på grunn av sviktende omsetning og det merkes spesielt i små og mellomstore byer. Pris på mat og drikke er generelt blitt dyrere og ekstramomsen på 10% ved å spise på stedet bidrar til tapt inntekt for bransjen og handelsstanden generelt. Ved å ta vekk denne ekstra beskatningen så vil det sørge for å redusere pris på mat og drikke som bidrar til økt omsetning og får flere til å gå ut og besøker restaurant og serveringsbransjen. Dette er nødvendig for å bidra til økt handel i byer som er avhengig av et levende bysentrum. Mye av tapet ved å ta bort ekstrabeskatningen vil bli hentet inn igjen ved økt omsetning og økt sysselsetting i bransjen.

Forslag #24

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Landbruk og næringsmidellindustrien: Svært viktige distriktsnæringer, 1082

Forslag

Endres til: Bevare konkurransen i meierisektoren, men fjern støtteordninger som favoriserer enkeltaktører

Begrunnelse

Sikre reell konkurranse

Forslag #25

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Arbeid og økonomi - økonomi - folk skal få bedre råd, Landbruk og næringsmidellindustrien: Svært viktige distriktsnæringer, 1085

Forslag

Nye kulepunkt:

Sikre økonomien i nordnorsk landbruk og landsdelen sin andel av landets matproduksjon

Sikre næringsmiddelindustrien i nord

Begrunnelse

Motvirke bruksnedgangen

Forslag #161

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En skole der alle kan lykkes og lik rett til utdanning, 1149

Forslag

Linje 1149 og 1150 er likelydende. Foreslår å slette 1150.

Begrunnelse

Linje 1149 og 1150 er likelydende. Foreslår å slette 1150.

Forslag #110

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En skole der alle kan lykkes og lik rett til utdanning, 1173

Forslag

Linje 1173: Arbeiderpartiet vil vurdere om det kan være hensiktsmessig å kutte det første året i grunnskoleløpet.

Begrunnelse

Vurdere å kutte første året i grunnskoleløpet

Forslag #36

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Gode barnehager til alle barn, 1194

Forslag

Det legges til: ...og jobbe for at barnehager på sikt blir gratis.

Begrunnelse

Som sosialdemokrater bør vi ha ambisjoner om at barnehage blir en selvfølge for alle barn, og at vi jobber for et gratisprinsipp for barnehager.

Forslag #249

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Gode barnehager til alle barn, 1195

Forslag

Nytt kulepunkt, nest-øverst i listen: "øke bemanningen ved å beholde og rekruttere flere barnehagemedarbeidere og fagarbeidere."

Begrunnelse

Vi mener det er viktig å understreke at vi vil øke bemanningen i barnehagene, slik det stod i første programutkast, og at behovet er størst for å rekruttere flere barnehagemedarbeidere og fagarbeidere.

Forslag #162

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Gode barnehager til alle barn, 1196

Forslag

Linje 1196 endre til "sikre bemanningsnormen gjennom hele barnehagens åpningstid"

Begrunnelse

Linje 1196 endre til "sikre bemanningsnormen gjennom hele barnehagens åpningstid"

Forslag #213

Forslagforfatter: Oppsal Arbeiderpartilag

Oppsal Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Gode barnehager til alle barn, 1197

Forslag

- Kulepunkt på L 1197 omformuleres og styrkes.

Forslag: *"som et minimum sikre bemanningsnormen, og jobbe for å styrke den"*

Begrunnelse

Bemanningsnormen i barnehagen er et godt fundament, men i praksis er den ikke reell. Der det på storebarnsavdelinger er 3 voksne på 18 barn, så må det tas i betraktning at de 3 voksne starter til ulik tid, de skal ha pause på ulike tidspunkter, pedagogisk leder har ubunden tid og det kan være andre forhold som også gjør at alle de ansatte ikke er til stede samtidig. Så, i realiteten er det svært få timer ila. en dag i barnehagen hvor det er 3 voksne på 18 barn.

Barnehagesektoren er en av de sektorene hvor sykefraværet er høyest. Det er det sikkert mange grunner til. Vi tror likevel det er nærliggende å tro at en presset bemanningssituasjon spiller en stor rolle.

Arbeiderpartiet bør ta på seg ledertrøya, og jobbe for å styrke bemanningen i barnehagene. Hva denne styrkingen kan innebære, kan være mye forskjellig. Men, en sikring av dagens bemanningsnorm er ikke offensivt nok på dette.

Forslag #261

Forslagforfatter: Utdanningspolitisk Forum

Utdanningspolitisk Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En felleskole der alle barn hører til og lærer godt, 1227

Forslag

Erstatte "fagfolk" med "flere yrkesgrupper".

Begrunnelse

For å tydeliggjøre at det er snakk om flere yrkesgrupper med tverrfaglig kompetanse, ikke bare flere pedagoger.

Forslag #94

Forslagforfatter: Hustadvika Arbeiderparti

Hustadvika Arbeiderparti, Møre og Romsdal Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En felleskole der alle barn hører til og lærer godt, 1228

Forslag

Nytt kulepunkt etter 1228

- Alle skoler skal ha et psykososialt team for å forebygge, oppdage og lede tiltak mot mobbing, utenforskap og ufrivillig fravær.

Begrunnelse

Mobbingen i den norske skolen øker i stedet for å gå ned selv om det i mange år har vært i søkelyset og det har blitt brukt mye ressurser på forebygging og avhjelpende tiltak. Mobbing fører til stigende fravær og utenforskap. Det er utfordrende for samfunnet og ikke minst for den enkelte.

Det viser seg blant annet gjennom at stadig flere under 30 pga psykiske vansker ikke er i utdanning eller arbeid. Det er dyrt for samfunnet og helseskadelig for den enkelte. Det er også lett å komme i kontakt med feile miljøer og ende opp med rus og kriminalitet.

Forslag #163

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En felleskole der alle barn hører til og lærer godt, 1239

Forslag

Linje 1239 endre til "at alle skoler har tilbud om et daglig gratis skolemåltid og sikre statlig finansiering av dette med øremerkede midler"

Begrunnelse

Linje 1239 endre til "at alle skoler har tilbud om et daglig gratis skolemåltid og sikre statlig finansiering av dette med øremerkede midler"

Forslag #275

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En felleskole der alle barn hører til og lærer godt, 1239

Forslag

Vi støtter kulepunktet om at "alle skoler har tilbud om et daglig gratis skolemåltid". Vi tror dette er en viktig valgkampsak, og mener det kan løftes opp og fremheves også i brødteksten i kapitlet. Vi tror også det kan være en del som søker etter "skolemat" i programmet, og som ikke får med seg at vi støtter går inn for å innføre det, fordi vi ikke bruker begrepet "skolemat", men "måltid". Derfor tror vi det kan være lurt å ha en formulering med ordet "skolemat" i brødteksten.

Begrunnelse

Støtte til gratis skolemat

Gratis skolemat har vært diskutert og prøvd ut i noen kommuner i Norge, og nå er det flertall på Stortinget for å legge en plan for hvordan øke ordningen med gratis skolemat, jfr. NRK 28.11.24 og Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om En mer praktisk skole – Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.–10. trinn.

Vi støtter stortingsflertallet for plan om gratis skolemat, og ønsker en rask utvikling av plan og påfølgende gjennomføring av tilbud med gratis skolemat for alle elever på 5.-10-trinn i alle landets kommuner.

Å spise enkel og sunn mat sammen med andre elever er en sosial aktivitet som både gir fysisk grunnleggende ernæring og et godt verdimessig grunnlag for sosial utvikling. Gratis skolemat gir klare signaler om demokratiske verdier og fellesskap gjennom sosialt samvær i skolen.

Forslag #267

Forslagforfatter: Utdanningspolitisk Forum

Utdanningspolitisk Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En felleskole der alle barn hører til og lærer godt, 1242

Forslag

Nytt kulepunkt (eller der det passer best inn): "Arbeiderpartiet vil sikre gjennomføringen av tillitsreformen i skolen for å styrke lærernes autonomi og faglige autoritet, og frigjøre mer tid til læring."

Begrunnelse

Tillitsreformen er ikke nevnt i skolekapittelet, det burde den være! Vi har i regjering gitt penger til 40 kommuner for tillitsreform-prosjekter, og alle departementene rapporterer på det. Det står en del under helsekapittelet, men er rett og slett for utydelig i utdanningskapittelet. Det er viktig for mange lærere, og vil gi mer tid til læring, elevoppfølging og pedagogisk arbeid. Det er en god Arbeiderpartireform!

Forslag #268

Forslagforfatter: Oslo Arbeidersamfunn

Oslo Arbeidersamfunn, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En felleskole der alle barn hører til og lærer godt, 1242

Forslag

- Styrke fokus på overgangene mellom skolenivåer.

Begrunnelse

Frafall i skolen er en stor utfordring og innsatsen mot frafall må styrkes. Forebygging av frafall handler i stor grad om å bygge tillit og gode relasjoner. Utredninger har vist at det er i overgangene mellom barnehage og skole, barneskole og ungdomsskole og mellom ungdomsskole og videregående skole at de største endringene skjer. Det skolenivået som eleven skal inn på må være de som tar ansvar for oppfølging av overgangen.

Forslag #73

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Skolereform: Innføre heldagsskole for de yngste, 1263

Forslag

Nytt kulepunkt:

Det settes av øremerkede midler til drift av SFO i kommunene, basert på økt antall barn. Øremerkede midler bør være tilstrekkelig til en god kvalitet i tilbudet og mulighet for styrking av etter og videreutdanning. Barn med særskilte behov i SFO må også bli tatt med i denne beregningen.

Begrunnelse

Arbeiderpartiet har ett mål om å gjøre SFO gratis. Vi har innført 12 timers gratis kjernetid i skolefritidsordningen for alle første-, andre- og tredjeklassinger. Dette er et bra tiltak for småbarnsfamiliene som får en god reduksjon i foreldrebetalingen pr barn. Pga dette har søknaden til dagens SFO tilbud aldri vært større. Antall barn pr SFO er økt, uten at bemanningen har økt tilstrekkelig pga. ressursmangel i kommunens budsjetter. Resultatet er at kvaliteten på dagens tilbud har blitt dårligere og arbeidssituasjonen er blitt betraktelig forringet for de ansatte.

Forslag #245

Forslagforfatter: Ullern Arbeiderpartilag

Ullern Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Mer og bedre læring, 1291

Forslag

Endret kulepunkt.

Fra:

- legge til rette for mer intensiv opplæring i skolen, og at det oftere tas i bruk alternative opplæringsarenaer for elever som har havnet bakpå faglig og sosialt

Til:

- legge til rette for mer intensiv opplæring i skolen, og at det systematisk tilrettelegges for alternative opplæringsarenaer for elever som har behov for det, samtidig som varierte opplæringsarenaer tas i bruk for alle elever

Begrunnelse

Opprinnelig forslag kan virke stigmatiserende. Hva innebærer det å havne bakpå faglig og sosialt?

Dessuten er selve poenget med den praktiske skolen, som statsråd Nortun har levert en egen stortingsmelding på (Meld.St.34 2023-2024), at alle elever har behov for en mer variert opplæring for bedre trivsel, læring og mestring. For eksempel ved å komme seg ut av klasserommet. Ikke bare

ved utøvelse av praktisk-estetiske fag, men det gjelder vel så mye basisfag som naturfag, matte, norsk, engelsk og samfunnsfag.

Forslag #263

Forslagforfatter: Utdanningspolitisk Forum

Utdanningspolitisk Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Mer og bedre læring, 1295

Forslag

Endre setningen til: "Sikre at lærerutdanningene gir kommende språklærere kompetanse til å undervise i sidemål."

Begrunnelse

Tydeliggjøre flere ting: At det er flere lærerutdanninger som punktet omfatter, og at kravet om sidemålskompetanse primært stilles språklærere. Man kan f.eks bli en glimrende kroppsøvlingslærer uten å være veldig god i sidemål, men man må selvsagt beherske skolens hovedmål. Sidemål gjelder videre begge målformene, ikke bare nynorsk. Punktet kunne også misforstås til at lærere skulle legge om talemålet i undervisningen, men hensikten er at de skal ha god kompetanse i å undervise "i" sidemål (ikke "på" sidemål).

Forslag #26

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Mer og bedre læring, 1296

Forslag

Nytt kulepunkt: Gjennom hele skoleløpet gis det undervisning i samisk og norsk felleshistorie

Begrunnelse

Oppflg av sannhets- og forsoningskommisjonen

Forslag #248

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En bedre balanse mellom bok og skjerm, 1306

Forslag

Til brødteksten, etter andre avsnitt:

Skolen må gi barn og unge gode forutsetning til å mestre hverdagen i et stadig mer digitalisert og teknologiavhengig samfunn. Hvis dette ansvaret overlates til hjemmet alene, kan det gi elever svært ulike forutsetninger i hverdagen, som igjen kan bidra til å øke sosiale og økonomiske forskjeller.

Nytt kulepunkt settes inn: "Evaluere erfaringer med programmering i skolen, med sikte på å innføre dette som del av et eget fag."

Begrunnelse

Vi ønsker å fremheve at et mer balansert forhold til skjermbruk ikke skal gå på bekostning av grunnleggende digital mestring. Vi er positive til at de unge beskyttes mot de mer negative sidene ved teknologi, men ønsker også å løfte frem at skolen har en viktig rolle i å sette barn og unge i stand til å møte en digital hverdag.

Vi vil også løfte frem undervisning i programmering som en god måte å lære opp elever til å mestre digitale hjelpemidler. Vi tror at å lære programmering kan demonstrere for elever hvordan matematikk kan brukes i en praktisk sammenheng. Det har det i alle fall gjort for et av medlemmene i laget vårt. Samtidig tror vi det vil løfte frem at programmeringsfaget også handler mye om språk, ikke kun om matte og logikk.

Forslag #264

Forslagforfatter: Utdanningspolitisk Forum

Utdanningspolitisk Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Stille krav og stille opp for elevene, 1347

Forslag

Nytt punkt: "Sikre elevene bedre tilgang på helsesykepleiere på barneskolen, ungdomsskolen og videregående skole."

Begrunnelse

Det er stor behov for flere helsesykepleiere for elevene, egentlig på alle trinn. Arbeiderpartiet bør ha som mål å bedre tilgangen, men uten å låse det til en gitt tallnorm siden behovene varierer fra skole til skole.

Forslag #111

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Trygge og tydelige lærere, 1357

Forslag

Linje 1357: Arbeiderpartiet ønsker å vurdere å fjerne krav om obligatorisk mastergrad i lærerutdanningene.

Begrunnelse

Vurdere å fjerne krav om obligatorisk master.

Forslag #266

Forslagforfatter: Utdanningspolitisk Forum

Utdanningspolitisk Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Trygge og tydelige lærere, 1359

Forslag

Legge til etter teksten som står: "Arbeiderpartiet mener at skolepolitiske endringer skal gjennomføres i samarbeid med partene i skolen."

Begrunnelse

Understreke at vi har tillit til de ansatte i skolene, og tydeliggjøre at Arbeiderpartiet vil utvikle skolen sammen med de som jobber der.

Forslag #27

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Videregående opplæring som forbereder på arbeidsliv og videre utdanning, 1419

Forslag

Tillegg: ... blant annet ved å styrke stipendordningen i Statens lånekasse for å sikre økonomisk likestilling mellom borteboende og hjemmeboende elever

Begrunnelse

Familier med borteboende elever har i dag betydelige ekstrakostnader, noe som innebærer store økonomiske forskjeller

Forslag #228

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Videregående opplæring som forbereder på arbeidsliv og videre utdanning, 1425

Forslag

nytt punkt:

- erstatte dagens trekkordning i ungdomsskolen og videregående med en ordning der du kan søke fag til skriftlig eksamen selv.

Begrunnelse

.

Forslag #229

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Videregående opplæring som forbereder på arbeidsliv og videre utdanning, 1425

Forslag

nytt punkt;

- fjerne ordningen der 20% av elevene i VG1 trekkes opp til eksamen.

Begrunnelse

.

Forslag #230

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Høyere yrkesfaglig utdanning, 1477

Forslag

Nytt punkt

- Fjerne skolepenger på offentlig høyere yrkesfaglig utdanning

Begrunnelse

.

Forslag #259

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Høyere utdanning, forskning og kompetanse for fremtiden. Høyere utdanning, 1489

Forslag

Utvide kulepunktet til: "trappe opp antall nye studieplasser på områder som er viktige for arbeidslivet, særlig IKT og realfag"

Begrunnelse

Næringslivet og offentlige framskrivninger har over mange år pekt på et utdekket behov av realfag- og teknologikompetanse i norsk samfunn, som også fremgår i internasjonale sammenligninger. Behovet er stort i alle næringer og sektorer, også knyttet til det grønne skiftet. Å overlate dette til regionale behov alene, jf. tiltak linje 1585, vil ikke dekke opp for det samlede behovet.

Forslag #108

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Høyere utdanning, forskning og kompetanse for fremtiden. Høyere utdanning, 1494

Forslag

Endring:

1494: gjøre universiteter og høyskoler til en mer attraktiv arbeidsplass ved å bedre kjønnsbalansen.

Begrunnelse

Begrunnelse: Vi ønsker å fjerne del av setning om innstramming av bruk av midlertidige stillinger. Dagens ordning er ok og streng nok.

Forslag #265

Forslagforfatter: Utdanningspolitisk Forum

Utdanningspolitisk Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Høyere utdanning, forskning og kompetanse for fremtiden. Høyere utdanning, 1496

Forslag

Legge til på linje 1496: "Institusjonene skal fortsatt ha mulighet til å ansette midlertidig for kortere, tidsavgrensede forskningsprosjekter."

Begrunnelse

Det er veldig bra at andelen midlertidig ansatte ved universiteter og høyskoler går ned med Arbeiderpartiet i regjering! Tall for høsten 2024 viste at det er 8,9 prosent midlertidig ansatte i forsknings- og undervisningsstillinger og administrative stillinger, som er nesten seks prosentpoeng lavere enn i 2018. Men vi bør presisere at institusjonene fortsatt kan ansette midlertidig i enkelte, tidsavgrensede forskningsprosjekter. Problemet oppstår når forskere må gå i mange år uten å få tilbud om fast stilling, og det går utover arbeidstryggheten og den økonomiske tryggheten. For eksempel kan det være en hovedregel om fast ansettelse også i eksternt finansierte prosjekter når varigheten er lengre enn to år, slik Universitetet i Bergen har innført.

Forslag #132

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Høyere utdanning, forskning og kompetanse for fremtiden. Høyere utdanning, 1503

Forslag

Legge til kulepunkt under høyere utdanning:

«sikre at de fem etablerte universitetene får økt og forutsigbar grunnfinansiering for å ivareta høy kvalitet i utdanning og forskning»

Begrunnelse

Grunnfinansiering til universitetene.

Forslag #233

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Høyere utdanning, forskning og kompetanse for fremtiden. Høyere utdanning, 1503

Forslag

nytt punkt:

- Stanse innføringen av eksamensavgift og endring i konverteringsordningen.

Begrunnelse

.

Forslag #234

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Høyere utdanning, forskning og kompetanse for fremtiden. Høyere utdanning, 1503

Forslag

nytt punkt:

- Fjerne skolepenger for internasjonale studenter

Begrunnelse

.

Forslag #109

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Forskning som grunnlag for fremtidens løsninger, 1531

Forslag

1532: Prioritere et forskningsløft for klima og grønn omstilling

Begrunnelse

Begrunnelse: vi ønsker å fjerne 1531 (prioritere mer av fellesskapets forskningsmidler der samfunnet har størst behov) da vi ønsker at grunnforskningens andel skal være uforandret.

Forslag #236

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Studentpolitikk: lik rett til utdanning og bedre studentøkonomi, 1553

Forslag

endres til:

- Gradvis øke stipendet til 1,5 G med ambisjon om 2 G

Begrunnelse

.

Forslag #269

Forslagforfatter: Utdanningspolitisk Forum

Utdanningspolitisk Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Studentpolitikk: lik rett til utdanning og bedre studentøkonomi, 1553

Forslag

Endre punktet til: "Sikre en fortsatt opptrapping av studiestøtten, og knytte studiestøtten til G-systemet."

Begrunnelse

Det er veldig bra at Ap vil øke studiestøtten og knytte den til G-systemet, men kan med fordel bli mer konkret. En gradvis opptrapping signaliserer at vi vil fortsette den gode politikken, men uten å sette noe endelig mål. Slik blir det mer offensivt, viser at vi har en plan, og at vi er til å stole på for studentene.

Forslag #164

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Studentpolitikk: lik rett til utdanning og bedre studentøkonomi, 1554

Forslag

Linje 1554-1555 er en gjentakelse av 616-618. Foreslår å slette 616-618.

Begrunnelse

Linje 1554-1555 er en gjentakelse av 616-618. Foreslår å slette 616-618.

Forslag #113

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Studentpolitikk: lik rett til utdanning og bedre studentøkonomi, 1561

Forslag

Tilleggspunkt;

Fjerne skolepenger for studenter fra land utenfor EU/EØS i høyere utdanning i Norge.

Begrunnelse

Viktig!

Forslag #271

Forslagforfatter: Utdanningspolitisk Forum

Utdanningspolitisk Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Mer læring gjennom hele livet, 1583

Forslag

Legge til ny leddsetning:", og arbeide for en større arbeidsdeling institusjonene i mellom."

Da blir punktet

- dimensjonere studietilbudet på universiteter, høyskoler og fagskoler i tråd med arbeidslivets behov, og arbeide for en større arbeidsdeling institusjonene i mellom.

Begrunnelse

Det er i politikken for dimensjonering ikke bare snakk om å treffe arbeidslivets behov, men også å sikre en bedre arbeidsdeling mellom utdanningsinstitusjonene. Alle universitetene skal ikke bli like, og det er et mål for Ap at de utvikler egne faglige profiler og satsingsområder. Det samme gjelder fagskolene. Det vil ikke minst arbeidslivet og studentene selv tjene på.

Forslag #60

Forslagforfatter: Vestre Arendal Arbeiderlag

Vestre Arendal Arbeiderlag, Agder Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En felles helsetjeneste, 1619

Forslag

Følgende endring foreslås på rad 1619 (setning på rad 1618-2021):

Ny tekst lyder: «Vi innfører også nye verktøy for bedre å kunne regulere fremveksten av private tilbud, herunder en godkjenningsordning og at disse aktørene skal rapportere til helseregistrene på lik linje med de offentlige sykehusene."

Begrunnelse

Vi mener at det er avgjørende at nye verktøy skal bidra til å regulere fremveksten av private tilbud. Verktøyene må gjerne også vise en oversikt over tilbudene, men det er reguleringen som er det vesentlige. I tillegg til en godkjenningsordning må det også være mulig å begrense antall private tilbud i tråd med behovet.

Forslag #165

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Helsepersonell: gullet i helsetjenesten, 1639

Forslag

Linje 1639 og 1654 er likelydende. Foreslår å slette 1654.

Begrunnelse

Linje 1639 og 1654 er likelydende. Foreslår å slette 1654.

Forslag #28

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Sykehus: rask behandling og høy kvalitet, 1742

Forslag

Nytt punkt: Full gjennomgang av ordningen med pasientreiser. Dette er viktig for å få lik tilgang til helsetjenester i hele landet. Her er det spesielt viktig å sørge for at folk får dekket reelle utgifter, og gjøre reiseveien kortest mulig.

Begrunnelse

Det er dyrt og tungvint å være pasient som må reise

Forslag #69

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Sykehus: rask behandling og høy kvalitet, 1742

Forslag

Nytt kulepunkt:

Rogaland arbeiderparti vil erstatte delvis ISF (40%) med ren rammefinansiering som hovedmodell.

Begrunnelse

Følge opp Sykehusutvalgets, «Fellesskapets sykehus», (Magnusenutvalgets) enstemmige innstilling og gå over til rammefinansiering som hovedmodell.

Forslaget om å beholde ISF for aktivitet utover nivået som er avtalt rammefinansiert bør prøves ut. ISF er i utgangspunktet et amerikansk system utarbeidet for et privat kommersielt helsevesen hvor

en får betalt for hver undersøkelse, prosedyre og diagnose, tilpasset tekniske, prosedyreorienterte fag som kirurgi.

ISF ble i begynnelsen ikke innført i psykiatrien. Da det ble innført der ble det tydelig at det ikke var hensiktsmessig og nå avvirket. Det er også foreslått avvirket i fødselsmedisin. Det viste seg at keisersnitt gav en mye høyere ISF-refusjon enn vanlig fødsel. Dette stimulerte altså til keisersnitt noe som vanligvis ikke er den beste medisinske behandlingen. Det samme skjer i mange andre fag, men det er ikke like åpenbart som i fødselsmedisin.

Hensikten med ISF er å øke aktiviteten, men ikke nødvendigvis den rette aktiviteten.

Stykkprisfinansiering stimulerer også til overdiagnostikk og overbehandling – særlig i et kommersielt helsevesen, men det skjer innenfor det offentlige. Det stimulerer ikke til riktigere prioritering og det medfører et betydelig byråkrati med kodekontroll på mange nivåer.

De ansatte i helseforetakene opplever et for stort økonomifokus som vesentlig skyldes ISF-systemet, men også systemet for finansiering av investeringer.

ISF har liten legitimitet i fagmiljøene. Ingen ansatte har vanligvis personlig vinning av ISF-inntektene, men må bruke mye tid og ressurser på å sikre korrekt koding. Jeg mener risikoen for redusert aktivitet ved å innføre ren rammefinansiering er svært liten. Det må være et lederansvar å sikre kodingen skjer enklest mulig uten mye byråkrati.

Det har i mange år vært ønske om å prioritere rus og psykiatri høyere enn somatikken uten at en har oppnådd det. Dette mener mange i stor grad skyldes ISF som gjør at aktiviteten i somatikken øker mer enn planlagt – uten at det er prioritert eller ønsket. En del av den økte aktiviteten er nødvendigvis ikke nyttig – det er vanskelig å få bukt med overdiagnostikk og overbehandling når en kan dokumentere at en tjener penger på det.

Vi er nødt til å fokusere mer på overdiagnostikk og overbehandling for at vårt solidariske offentlige helsevesen skal være bærekraftig.

Forslag #70

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Sykehus: rask behandling og høy kvalitet, 1742

Forslag

Nytt kulepunkt:

Rogaland Arbeiderparti vil at en større del av byggekostnadene til nye SUS og andre nye sykehusbygg skal finansieres gjennom statlige tilskudd, og ikke lån.

Begrunnelse

I dagens finansieringsmodell pålegges sykehusene å betale for store deler av investeringene i nye sykehusbygg gjennom lånekostnader over eget budsjett, noe som medfører at de må spare inn på driften. Det har over tid ført til dårligere pasientbehandling og arbeidsforhold på Stavanger Universitetssykehus (SUS).

Byggetrinn 1 av nye SUS er enda ikke ferdig, og man har ikke påbegynt byggetrinn 2. Det foreligger i

dag kun planer om en liten del av byggetrinn 2, og ingen planer om når ytterligere deler av byggetrinn to vil kunne ferdigstilles. Det medfører delt drift av sykehuset i uoverskuelig fremtid, med stort press på de ansatte, i en situasjon hvor vi allerede i dag mangler fagfolk.

Staten har nylig gitt noe mer lån til finansieringen av foreløpige byggetrinn og planer. Dette er dog en kortsiktig løsning, som vil medfører samme type økonomiske utfordringer på sikt, som vi står i i dag. Staten bør bidra med å dekke en større grad av byggekostnadene via tilskudd.

Gode helsetjenester er selve ryggraden i velferdssamfunnet, og vi kan ikke lenger sitte stille og se på at tjenestene faller fra hverandre.

Forslag #39

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1806

Forslag

Setningen "God psykisk helse er en forutsetning for et godt liv." strykes.

Begrunnelse

En kan ha gode liv selv med svekket helse.

Forslag #40

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1815

Forslag

Setningen "Støtte og hjelp vil for mange med lette plager være til større nytte enn store utredninger for å stille en diagnose" strykes.

Begrunnelse

Flere med 'lette plager' kan ha behov for utredning og diagnose, for å få nødvendig helsehjelp/behandling. Store utredninger er sjeldent nødvendig i noen fall, men **rette** utredninger (et faglig anliggende).

Forslag #41

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1817

Forslag

Teksten etter: "og samtidig sikre at de som," fortsettelsen erstattes med: "*har behov for hjelp av spesialisthelsetjenesten for rett diagnose og behandling tidlig i forløpet av sin sykdomsutvikling får det.*"

Begrunnelse

I dag får mange med alvorlig psykisk sykdom flere år forsinkelse på rett diagnose og rett behandling, og flere går ubehandlet med store konsekvenser både for den syke og for samfunnet (flere får ikke behandling før dom til behandling eller 'forkledd' som farlig rusmiddelbruker, hvor en med ubehandlet alvorlig psykisk sykdom har pådratt seg alvorlig rusmiddelbruk, og endt som rusmiddelmisbruker.)

Forslag #42

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1820

Forslag

Ordet *tilbud* erstattes med *behandlingen og ivaretagelsen av...*

Begrunnelse

Det er behandlingen og ivaretagelsen av alvorlig psykisk sykdom vi snakker om.

Forslag #43

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1821

Forslag

"personer med langvarige og sammensatte behov innen psykisk helsevern" erstattes med "*personer med kronisk alvorlig psykisk sykdom inkludert kronisk rusrelaterte sykdommer.*"

Begrunnelse

Faglig korrekt beskrivelse.

Forslag #44

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1822

Forslag

"Det gir trygghet og forutsigbarhet for dem som trenger det." suppleres med "*og forventes å øke sannsynligheten for at pasienten får riktig diagnose og behandling.*"

Begrunnelse

Faglig korrekt beskrivelse.

Forslag #45

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1829

Forslag

Linje 1829 erstattes med "Arbeiderpartiet vil:"

Begrunnelse

Samme formulering som i øvrige deler av partiprogrammet.

Forslag #46

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1830

Forslag

Linje 1830/1831 tillegg...

"Sikre diagnostisk kapasitet og relevant behandling til de alvorlig psykisk syke med spesiell fokus på å hindre at de med alvorlig psykisk sykdom går udiagnostisert og/eller ubehandlet over tid slik at deres sykdom forverres og først får behandling når de blir dømt til behandling eller pådrar seg alvorlig rusmisbruk og unngår behandling mot sin grunnsykdom, innen rusmiddelomsorgen. Riktig diagnostikk og behandling tidlig i en schizofreni utvikling, forventes å redusere antall dømt til

behandling etter drap og annen alvorlig skade på andre. samt redusere den farlighet som har økt rundt alvorlig rusmisbrukere.

Arbeiderpartiet vil øke antall langtidsplasser i relevante omgivelser med relevant kunnskapsbasert innhold og behandling.

Begrunnelse

Faglig korrekt.

Forslag #47

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1841

Forslag

Linje 1841 "For å hindre at mennesker får psykiske plager vil Arbeiderpartiet" strykes

Begrunnelse

Arbeiderpartiet kan ikke ha som mål å hindre at mennesker får psykiske plager. I den ambisjonen ligger en manglende forståelse for hva alvorlig psykisk sykdom er.

Forslag #48

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Psykisk helse - rask, trygg og sammenhengende hjelp, 1849

Forslag

"sikre at alle innbyggere i landets kommuner har tilgang på kunnskapsbaserte lavterskeltilbud" erstattes med: *"sikre at alle innbyggere i landets kommuner har tilgang på kunnskapsbaserte lavterskeltilbud og rett diagnostikk og behandling til de som trenger det."*

Begrunnelse

Faglig korrekt.

Forslag #49

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Ruspolitikk: tidlig innsats, hjelp og behandling, 1872

Forslag

Som første setning foreslås. *"Rusmiddelbruk øker. Vi trenger utvikling av en mer kritisk holdning til rusmiddelbruk."*

Begrunnelse

Faglig korrekt beskrivelse.

Forslag #50

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Ruspolitikk: tidlig innsats, hjelp og behandling, 1874

Forslag

"Selv om rusbruken i Norge har vært stabilt lav, er det nå en økning.." foreslås slettet og erstattet med *"Det er nå en økning av buken av flere illegale osv...."*

Begrunnelse

Samsvarer med aktuell kunnskap om situasjonen.

Forslag #51

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Ruspolitikk: tidlig innsats, hjelp og behandling, 1876

Forslag

Endres til "Felleskapet skal stille opp slik at færre bruker rusmidler, og færre utvikler problematisk rusmiddelbruk og -avhengighet.

Begrunnelse

Mer presis formulering

Forslag #52

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Ruspolitikk: tidlig innsats, hjelp og behandling, 1878

Forslag

"Derfor må innsatsen rettes målrettet mot ungdom for å redusere og hindre rusmiddelbruk, og mot å bygge oppsøkende tilbud..."

Begrunnelse

Viktig med fokus på ungdom.

Forslag #53

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Ruspolitikk: tidlig innsats, hjelp og behandling, 1879

Forslag

Sette inn etter setningen: "Helsetjenesten må sikre at alvorlig psykisk syke som har pådratt seg rusmiddelmisbruk og avhengighet får rett diagnose og behandling av sin underliggende psykiske sykdom."

Begrunnelse

Faglig korrekt.

Forslag #66

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Ruspolitikk: tidlig innsats, hjelp og behandling, 1912

Forslag

Nye kulepunkter:

- Utrede hvorvidt politiets avdekkende rolle ved bruk og besittelse av eget bruk faktisk er rusforebyggende.
- Gi sosialarbeidere hjemmel til å pålegge oppmøte i de rådgivende enhetene.
- Lovfeste retten til sosialfaglige oppfølgende tjenester i kommunene og utrede det oppsøkende arbeidet.

Begrunnelse

Rusmiddelavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ruspolitikken må legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler, reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre. Det er ikke tilfeldig hvem som bruker ulovlige rusmidler eller hvem som utvikler et problematisk forhold til rus. De aller fleste med en rusmiddelavhengighet har opplevd traumer i barndommen, omsorgssvikt eller har et udiagnostisert psykisk helseproblem.

I 2023 gikk 388 menneskeliv tapt for overdoser, det høyeste antallet siden 2001. Hver overdose er én for mye. Arbeiderpartiet erkjenner at ruspolitikken som har vært ført i Norge har vært feilslått. 25. oktober 2024 la regjeringen fram en forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. Arbeiderpartiets mål er at færrest mulig begynner med rus, og at de som sliter med rus får den hjelpen de trenger for å leve gode liv. Forebyggingsarbeidet må derfor være todelt; forebygging av bruk og skadeforebyggende overfor rusbrukere. Skal vi lykkes med forebyggingen, må forebyggingsarbeidet være kunnskapsbasert.

Arbeiderpartiet mener all forebygging må være i tråd med FNs internasjonale standarder for forebygging. De siste tiårenes forebyggingsarbeid overfor unge har som regel båret preg av stigma, fryktformidling, uforholdsmessig tvangsmiddelbruk og trusler om straff og utestenging. Forskning tilsier at slik praksis får en negativ effekt, da de som er i risikozonen for rusutfordringer, eller allerede har debutert med rusmiddelbruk, ikke oppsøker hjelp. Mangel på informasjon om virkning og dosering får alvorlige konsekvenser for unge som eksperimenterer med rusmidler de ikke kjenner til. Samtidig har frykt for straff vist seg å stå i veien for hjelp, slik at mennesker ikke har fått den hjelpen de har behov for, før rusavhengigheten har fått utvikle seg mer alvorlig.

Arbeiderpartiet ønsker ingen legalisering av ulovlig rus, men å bryte ned barrierer for å søke hjelp, og utøve bedre kontroll og oversikt over rusbruken i Norge. Å gå bort fra straffesporet ved bruk, besittelse og erverv av mindre mengder rus er en forutsetning for å gi den enkelte best mulig helsehjelp.

Selv om det er et mål at færre begynner og at flere slutter med rus, må vi som samfunn anerkjenne at noen mennesker aldri kan, eller bør, bli helt rusfrie. Noe av det viktigste vi da gjør, er å gjøre livet tryggere for rusmiddelbrukere. Overdosetallene viser samtidig at stadig flere dødsfall knyttes til personer med høyere utdanning og høyere formue, som ikke nås gjennom tradisjonelle overdoseforebyggende tiltak.

Arbeiderpartiet mener skadereduserende tiltak, som substitusjonsbehandling, må favne et bredere lag av befolkningen. Substitusjonsbehandling for flere, flere brukerrom, tilgang på rusmiddelanalyse og overdosemotgift er avgjørende for å forebygge nye overdoser.

Forslag #67

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Ruspolitikk: tidlig innsats, hjelp og behandling, 1933

Forslag

Nye kulepunkter:

- Brukerutstyr og motgiften nalokson må gjøres tilgjengelig for anonym uthenting.
- Øke finansieringen til de kommunale rådgivende enhetene for russaker, og styrke enhetenes rolle som en frivillig tjeneste for folk som ønsker hjelp med eget rusmiddelbruk.
- Styrke og bygge ut det offentlige rusbehandlingstilbudet i kommunene og helseforetakene.
- Endre anbudsmodellen i helseforetakene slik at kvalitet, fagkompetanse og innhold ikke vektes ned til fordel for pris.
- Barn og unge skal ikke få behandlingstilbud ment for voksne. I stedet må det tilbys behandling som tilpasses behovene til barn og unge.
- Øremerke midler og endre brukerrømsforskriften slik at det blir enklere for flere kommuner å ta i bruk brukerrom der det både kan røykes og injiseres ulovlige rusmidler.
- Sikre at substitusjonsbehandling i LAR blir tilgjengelig for flere, og ha som mål å tilby substitusjon for alle alvorlige avhengigheter.
- Gjøre heroinassistert behandling permanent i Norge og utvide ordningen til å omfatte flere byer innenfor en rimeligere innretning.
- Fjerne egenandelen for alle i tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB).
- Fjerne egenandelen hos fastlege for rusmiddelavhengige.
- Innlemme rusmiddelanalyse i det offentlige helsevesenet, og sikre at tjenesten er tilgjengelig over hele landet.
- Vedta en forskrift som gir straffefritak for å være i befatning med rusmidler i livreddende øyemed.

Begrunnelse

Rusmiddelavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ruspolitikken må legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler, reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre. Det er ikke tilfeldig hvem som bruker ulovlige rusmidler eller hvem som utvikler et problematisk forhold til rus. De aller fleste med en rusmiddelavhengighet har opplevd traumer i barndommen, omsorgssvikt eller har et udiagnostisert psykisk helseproblem.

I 2023 gikk 388 menneskeliv tapt for overdoser, det høyeste antallet siden 2001. Hver overdose er én for mye. Arbeiderpartiet erkjenner at ruspolitikken som har vært ført i Norge har vært feilslått. 25. oktober 2024 la regjeringen fram en forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet. Arbeiderpartiets mål er at færrest mulig begynner med rus, og at de som sliter med rus får den hjelpen de trenger for å leve gode liv.

Forebyggingsarbeidet må derfor være todelt; forebygging av bruk og skadeforebyggende overfor rusbrukere. Skal vi lykkes med forebyggingen, må forebyggingsarbeidet være kunnskapsbasert.

Arbeiderpartiet mener all forebygging må være i tråd med FNs internasjonale standarder for forebygging. De siste tiårenes forebyggingsarbeid overfor unge har som regel båret preg av stigma,

fryktformidling, uforholdsmessig tvangsmiddelbruk og trusler om straff og utestenging. Forskning tilsier at slik praksis får en negativ effekt, da de som er i risikozonen for rusutfordringer, eller allerede har debutert med rusmiddelbruk, ikke oppsøker hjelp. Mangel på informasjon om virkning og dosering får alvorlige konsekvenser for unge som eksperimenterer med rusmidler de ikke kjenner til. Samtidig har frykt for straff vist seg å stå i veien for hjelp, slik at mennesker ikke har fått den hjelpen de har behov for, før rusavhengigheten har fått utvikle seg mer alvorlig.

Arbeiderpartiet ønsker ingen legalisering av ulovlig rus, men å bryte ned barrierer for å søke hjelp, og utøve bedre kontroll og oversikt over rusbruken i Norge. Å gå bort fra straffesporet ved bruk, besittelse og erverv av mindre mengder rus er en forutsetning for å gi den enkelte best mulig helsehjelp.

Selv om det er et mål at færre begynner og at flere slutter med rus, må vi som samfunn anerkjenne at noen mennesker aldri kan, eller bør, bli helt rusfrie. Noe av det viktigste vi da gjør, er å gjøre livet tryggere for rusmiddelbrukere. Overdosetallene viser samtidig at stadig flere dødsfall knyttes til personer med høyere utdanning og høyere formue, som ikke nås gjennom tradisjonelle overdoseforebyggende tiltak.

Arbeiderpartiet mener skadereduserende tiltak, som substitusjonsbehandling, må favne et bredere lag av befolkningen. Substitusjonsbehandling for flere, flere brukerrom, tilgang på rusmiddelanalyse og overdosemotgift er avgjørende for å forebygge nye overdoser.

Forslag #8

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Kvinnehelse: fjerne kjønnsforskjeller i helsetjenesten, 1983

Forslag

Endre kulepunkt:

· *tilgjengeliggjøre flere behandlingsformer, **også på blå resept**, for plager knyttet til overgangsalderen.*

Begrunnelse

Senke prisen for legemidler for kvinner med plager tilknyttet overgangsalderen.

Forslag #71

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Kvinnehelse: fjerne kjønnsforskjeller i helsetjenesten, 1993

Forslag

Nye kulepunkter:

- økt finansiering til forskning på kvinnehelse.
- oppretting av et eget forskningsfond for kvinnehelse, med særlig fokus på underutforskede sykdommer som PCOS, endometriose og kroniske smertelager.
- større fokus på opplæring i kvinnehelse, herunder særskilt på overgangsalderen og behandlingstilbud.
- å øke kompetansen om kvinnehelse blant fastleger og spesialister gjennom obligatorisk etterutdanning.
- bedre oppfølging og behandlingstilbud for kvinner i overgangsalderen.
- å øke bemanningen og ressursene til fødselsomsorgen for å redusere belastningen på helsepersonell og sikre tryggere fødsler.
- at det startes offentlige informasjonskampanjer om kvinnehelse for å øke bevisstheten blant både befolkningen og helsepersonell.

Begrunnelse

Styrket satsing på kvinnehelse

Kvinnehelse har så vidt begynt å bli satt på den politiske agendaen, og har historisk sett vært nedprioritert både innenfor medisinsk forskning og helsetjenester. Her må Arbeiderpartiet komme på banen. Om vi skal arbeide for like muligheter for alle, er det et område som særskilt peker seg ut: arbeidsnærvær. I 2018 var det totale sykefraværet på 7,4 prosent for kvinner og 4,4 prosent for menn. Den absolutte kjønnsforskjellen i sykefraværet har vært stabil på omkring 3 prosentpoeng i mange år, og skyldes i all hovedsak at flere kvinner enn menn sykmeldes. Hva som er årsaken (eller årsakene) til kjønnsforskjellen i sykefravær er et spørsmål som forskningen i begrenset grad har funnet svar på (Mastekaasa 2016). En nærliggende forklaring er at kvinner har dårligere helse enn menn, men dette er vanskelig å dokumentere. Vi trenger derfor mer forskning på kvinners helse, og vi trenger å gjøre tiltak som gjør at kvinner klarer å stå i arbeidslivet på lik linje som menn.

Spesielt er mange kvinnesykdommer, som endometriose, PCOS og menopause-relaterte plager, fortsatt underutforsket og mangler tilstrekkelige behandlingsalternativer. Dette fører til at kvinner ofte opplever forsinket diagnostisering, manglende tilpasset behandling og lavere livskvalitet. Ved å diagnostisere på et tidligere tidspunkt, ved å gi tilstrekkelig behandlingstilbud, og ved å øke kunnskap både i befolkningen og hos helsepersonell, kan det være muligheter for at kvinner opplever bedre livskvalitet og øker sjansene for økt arbeidsnærvær.

En helhetlig politisk satsing på kvinnehelse er nødvendig for å sikre bedre helsetjenester, mer forskning og økt kunnskap i helsevesenet. En styrket politisk satsing på kvinnehelse vil også bidra til et mer rettferdig og effektivt helsevesen. Det er på tide at kvinnehelse får den prioriteringen det fortjener.

Forslag #147

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Tannhelse: en likeverdig del av vår felles helsetjeneste, 2018

Forslag

Vi ønsker at henvisningene til "trinnvis innføring" og "gradvis utvidning" erstattes med en klar plan for å gjennomføre en tannhelsereform i neste stortingsperiode. Vi ønsker at vi skriver at vi vil fullføre tannhelsereformen i neste stortingsperiode, og at resten av kulepunktene underordnes dette.

Begrunnelse

Tannhelse er like viktig som resten av helsetilbudet, men ikke likestilt med det

God tannhelse er viktig for å fungere normalt i hverdagen, uten smerter eller spisevansker.

Regelmessig tannpleie kan dessuten bidra til å avdekke alvorlige sykdommer i et tidlig stadium.

Ifølge SSB sin levkårsundersøkelse er det så mange som 329 000 nordmenn som ikke drar til tannlegen fordi de ikke har råd. Det er en alvorlig svikt i vår felles helsetjeneste. Tennene er en del av kroppen, og politikken vår må reflektere det.

Tannhelse er universelt

Nesten alle har tenner, og behovet for tannhelse er ikke mindre blant dem som ikke har det. Det gjør tannhelsereformen til et viktig initiativ som favner og engasjerer mange. Dette ser man i meningsundersøkelser om offentlig tannhelse. Ifølge en undersøkelse i Opinion støtter 9 av 10 at tannhelse blir del av det offentlige tilbudet. I en artikkel i Dagens Medisin kom det frem at selv 7 av 10 på Stortinget støtter en slik reform. Haakon Lie hadde en tommelfingerregel om at Arbeiderpartiet alltid må gå til valg på minst én stor reform. Vi foreslår at tannhelse blir den reformen, og tror det vil gi oss en god valgkampssak.

Tiden er rett for å prioritere tannhelse

Enkelte vil kanskje hevde at vi i urolige tider må velge vekk velferdsloft for å ruste opp forsvaret. Vi mener dette er et falskt valg. *Særlig* når udemokratiske krefter er på anmarsj er det viktig å vise at demokratiet er til for folk, og at det svarer på folks ønsker og behov. Hvis tannhelse faktisk skal være en likeverdig del av vår felles helsetjeneste, slik tittelen på programavsnittet om tannhelse lyder, bør vi ta ansvar for at det blir det. Hvis ikke i vår neste regjeringsperiode, når da?

Støtten til offentlig tannhelse er sterkt forankret i laget vårt

Vi har hatt to innspillsmøter i bydelspartiet om programmet, der offentlig tannhelse har blitt spilt inn av medlemmer begge ganger.

I Kjelsås Arbeiderpartilag stemte vi også over å sende inn et forslag om å fullføre arbeidet med tannhelsereformen til programkomiteen i forrige innspillsrunde, der forslaget ble enstemmig vedtatt.

Forslag #9

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Tannhelse: en likeverdig del av vår felles helsetjeneste, 2021

Forslag

Legge til nye kulepunkter:

- *Alle skal ha rett til nødvendige tannhelsetjenester.*
- *Utvide dagens frikort for helsetjenester til å omfatte egenandeler for nødvendige tannhelsetjenester.*
- *Innføre refusjon for nødvendig tannregulering.*
- *Innføre fri behandling for barn/voksne som har medisinske årsaker i munnhulen som f.eks. stramme tungeband.*
- *Sikre en godt og velfungerende offentlig tannhelsetjeneste.*
- *Innlemme orale helsetjenester i spesialisthelsetjenesten der de er en nødvendig og integrert del av behandlingen.*
- *Styrke tannhelsetjenestens arbeid med å avdekke vold, overgrep og sykdom.*
- *Regulere tannhelsetjenestens samarbeid med barneavdelingene i de regionale helseforetakene, barnevernet og Statens Barnehus.*

Begrunnelse

Mer offensiv politikk for å bygge ut en offentlig tannhelsetjeneste.

Forslag #62

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Tannhelse: en likeverdig del av vår felles helsetjeneste, 2032

Forslag

Nytt kulepunkt:

Tannhelse som en del av egenandelsordningen.

Begrunnelse

Arbeiderpartiet ser tenner og munnhulen som en del av kroppen og ønsker det som en del av egenandelsordningen.

Forslag #72

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, En fremtidsrettet fastlegeordning, 2063

Forslag

Nytt kulepunkt:

I mangel på fastleger må det legges til rette for flere medisinstudieplasser på UIS og sette inn flere midler for å rekruttere flere leger til fastlegeordningen.

Begrunnelse

Fastlegeordning under press

Flere innbyggere står i dag uten fastlege. Rekrutteringsutfordringen er størst i bygdene. Vi har en økende befolkningsvekst og en aldrende befolkning som trenger mer helsehjelp. Dette gir oss økte utfordringer og mer fastlegemangel.

Dagens regjering har tilført midler, uten at det er tilstrekkelig til å dekke dagens behov for fastlegemangelen. Vi må fortsette vår styrking av basistilskuddet og ALIS ordningen, for å få flere til å velge legeyrke. Legge til rette for flere medisinstudier og satse på å bedre forholdene for fastlegene i kommunehelsetjenesten slik at de kan lettere kan kjøpe seg inn i en fastlegehjemmel.

Forslag #10

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Habilitering/rehabilitering, 2088

Forslag

Nytt kulepunkt:

· *Endre dokumentasjonskravet for de med ulike livsvarige diagnoser eller funksjonsvariasjoner til én gang.*

Begrunnelse

Få en slutt på den uverdige praksisen der f.eks. NAV krever gjentatte legeattester for det som er livsvarige diagnoser eller funksjonsvariasjoner.

Forslag #29

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Digitalisering, innovasjon og teknologi, 2113

Forslag

Nytt punkt:

Kommuner må få støtte til å utprøve ny teknologi som effektiviserer og kan utføre oppgaver som det offentlige trenger

Begrunnelse

Omstilling koster, og det er vanskelig å realisere gevinstene i forkant

Forslag #80

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Digitalisering, innovasjon og teknologi, 2113

Forslag

- styrke legemiddelindustrien gjennom investeringer, samarbeid og forskning.
- At Norge må bli mer selvforsynt av medisiner og vaksiner, spesielt i krisetider.
- øke Norges produksjon av medisiner og vaksiner.
- Bygge opp et enda sterkere forskningsmiljø som kan tiltrekke seg samarbeidspartnere både nasjonalt og internasjonalt.

Begrunnelse

Norge er i dag for avhengig av import av farmasøytiske produkt. Vi har store muligheter til å øke vår egen produksjon av medisiner og vaksiner. Vi har i dag allerede en stadig legemiddelmangel, også vedrørende livsviktige medikamenter (f.eks antibiotika eller kortison). I en tid hvor kriger og konflikter øker, er en slik utrygg situasjon ytterligere forsterket og det er viktig at vi gjør det vi kan for både å sikre egne innbyggere, men også kunne bidra enda mer i internasjonal sammenheng.

Norges relativt begrensede marked gjør at mange selskaper må fokusere på eksport, noe som krever konkurransedyktige vilkår, dette må tas høyde for at vil være kostnadskrevende. Videre er produksjon av medisiner ofte svært komplekst, både teknisk og regulatorisk, noe som krever langsiktig planlegging og investering. Her har vi en jobb å gjøre.

Punktvis oppsummering;

1. Styrking av forskningsmiljøer og bioteknologisektoren

Norge har allerede et sterkt forskningsmiljø innen bioteknologi og medisinsk forskning, med sentre som Oslo Cancer Cluster, SINTEF, Universitetet i Oslo, og NTNU. Dette gir et godt utgangspunkt for å utvikle medisiner og vaksiner. Ved å styrke denne sektoren med mer finansiering og støtte fra myndighetene, kan Norge bygge flere innovative løsninger og teknologier for legemiddelproduksjon.

2. Oppbygging av produksjonskapasitet

For å kunne produsere flere medisiner og vaksiner, må Norge investere i større og mer avanserte produksjonsanlegg. Et resultat av dette kan være at internasjonale farmasøytiske selskaper ønsker å sette opp produksjonsanlegg i landet, eller å styrke eksisterende norske selskaper som f.eks. Bergenbio og Nykode Therapeutics, som arbeider med legemidler og vaksiner.

3. Strategisk samarbeid med internasjonale selskaper

Norge kan samarbeide med internasjonale farmasøytiske selskaper for teknologi- og kunnskapsoverføring. Slike partnerskap kan hjelpe norske selskaper å få tilgang til nødvendig kompetanse, utstyr og prosesser for å produsere vaksiner og medisiner. Under pandemien inngikk eksempelvis flere land slike samarbeid for å øke lokal produksjon av COVID-19-vaksiner.

4. Nasjonale beredskapsplaner

Etter COVID-19-pandemien har det blitt tydelig at nasjonal kapasitet til å produsere kritiske medisiner og vaksiner er en del av et lands beredskap. Norge kan utvikle et nasjonalt produksjonssenter for medisiner og vaksiner for å sikre at landet har en grunnleggende produksjonskapasitet i kritesituasjoner, enten det er pandemier eller forsyningsproblemer.

5. Offentlige investeringer og støtteprogrammer

Regjeringen kan bidra til å stimulere legemiddelindustrien gjennom målrettede investeringer og støtteordninger. Dette kan inkludere skatteinsentiver, subsidier for forskning og utvikling, eller direkte investeringer i produksjonsanlegg. Innovasjon Norge og andre statlige organer spiller allerede en rolle i å støtte bioteknologiselskaper, men dette kan utvides ytterligere.

6. Internasjonale partnerskap for vaksineproduksjon

Norge er allerede medlem av globale vaksineinitiativer som CEPI (Coalition for Epidemic Preparedness Innovations), som har sitt hovedkvarter i Oslo. CEPI arbeider for å utvikle vaksiner mot fremtidige pandemier. Ved å styrke Norges rolle i slike initiativer kan landet bidra til vaksineutvikling og produksjon på globalt nivå, samtidig som det sikres tilgang til nødvendige produkter.

7. Utvikling av bærekraftige og kostnadseffektive produksjonsmetoder

Med fokus på bærekraft kan Norge utvikle nye metoder for medisinsk produksjon, som bruk av bioteknologiske prosesser eller grønn kjemi. Dette kan gjøre norsk legemiddelproduksjon konkurransedyktig, selv om det trolig vil være kostbart å unngå grøntvasking som antas utbredt i legemiddelindustrien på verdensbasis.

Forslag #112

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Kvalitet i eldreomsorgen, 2133

Forslag

«Øke kvaliteten i eldreomsorgen med flere faste og hele stillinger, nye arbeidsformer og kompetanseutvikling for medarbeidere».

Begrunnelse

Vi vil vektlegge å utdanne sykepleiere fra medarbeidere som allerede jobber i kommunen, men som ikke har denne kompetansen. De er allerede etablert i kommunen. Bruke desentralisert tilbud for å øke kompetansen særlig i distriktene.

Forslag #97

Forslagforfatter: Voss Arbeidarparti

Voss Arbeidarparti, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Bedre velferd i hele landet, Barnevern: trygg og god omsorg for alle barn, 2284

Forslag

To nye kulepunkt:

- ha ein kritisk gjennomgang av oppdraget til UDI når det gjeld statusen og framtida til mindreårige flyktningar.
- innføre ein foreldelsesfrist på 10 år i alle tilbakekallingssaker.

Begrunnelse

Styrka rettsvernet for einslege, mindreårige flyktningar. Mange av dei har suksessfulle integreringshistorier, og det framstår som meningslaust at staten brukar store ressursar på utkastning av godt integrerte unge vaksne.

Forslag #129

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Politiet: en viktig del av vår trygghet, 2321

Forslag

Nytt kulepunkt på linje 2322: Ikke innføre generell bevæpning av politet.

Begrunnelse

Nei til generell bevæpning av politiet

Forslag #167

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Barne- og ungdomskriminalitet_ trygghet for barn og unge, 2369

Forslag

Linje 2369 og 2374 er likelydende. Foreslår å slette 2374.

Begrunnelse

Linje 2369 og 2374 er likelydende. Foreslår å slette 2374.

Forslag #194

Forslagforfatter: Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag

Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Barne- og ungdomskriminalitet_ trygghet for barn og unge, 2377

Forslag

Gjøre Nasjonalt ID-kort for unge under 20 år gratis

Begrunnelse

Bakkort har ikke lenger ID-kort. og i dag koster nasjonalt ID-kort 800 kr, som for unge fra lavinntektsfamilie er en stor kostnad. Samtidig opplever en del unge i sentrale Oslo og Oslo Øst å måtte legitimere seg for politiet - noe som er ekstra tidkrevende og inngripende om de ikke har legitimasjon.

Med nye aldersgrenser på for eks. energidrikk, er det enda viktigere å ha dette.

Videre er det stadig større fokus på sikkerhet, og flere arbeidsplasser vil gjøre legitimering av nye ansatte.

Alt i alt er mangel på ID-kort en negativ - men nødvendig - ting for unge fra lavinntektsfamilier.

Forslag #237

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Barne- og ungdomskriminalitet_ trygghet for barn og unge, 2377

Forslag

nytt punkt

- utvide bruken av fotlenke for straffedømte mellom 15 og 18 år.

Begrunnelse

.

Forslag #258

Forslagforfatter: Internasjonalt Forum

Internasjonalt Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Organisert kriminalitet: styrke kampen mot de kriminelle nettverkene, 2385

Forslag

Linje 2385: Følgende legges til etter "ressurskrevende": "og krever et omfattende internasjonalt samarbeid. Arbeiderpartiet vil inngå flere avtaler som sikrer at alvorlige kriminelle handlinger blir etterforsket og iretteført."

Linje 2399: Nytt kulepunkt:

- Inngå en rammeavtale med EU som sikrer Norge tilgang til deltakelse i hele det strafferettslige samarbeidet.

Begrunnelse

Norge har noen avtaler med EU, blant annet en avtale om tilgang til fingeravtrykk og DNA, samt en avtale om rettslig bistand og utlevering av lovbyggere. De to siste er egentlig modne for revidering og EU har et langt bredere strafferettslig samarbeid enn dette. Dette gir politi- og påtalemyndighet i andre Europeiske stater langt flere virkemidler til å bekjempe alvorlig grensekryssende kriminalitet. Når EU-landene har effektive midler for å samarbeide, ofte med tidsfrister, er det i tillegg lett at norske anmodninger, f.eks. gjennom Interpol eller Europarådskonvensjoner kommer i bakleksa.

Forslag #11

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Vold i nære relasjoner, negativ sosial kontroll og æresvold, 2416

Forslag

Ny formulering på linjenummer 2416

- *Vold og overgrep mot barn, vold i nære relasjoner **og seksuell vold**, er alvorlig kriminalitet.*

Begrunnelse

Tydeligere ordspråk

Forslag #189

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Vold i nære relasjoner, negativ sosial kontroll og æresvold, 2426

Forslag

2426 gjennomføre opptrappingsplanen mot overgrep mot barn og vold i nære relasjoner

2427 stille det som et krav at hver kommunene lager handlingsplan for arbeid mot vold i nære relasjoner

Erstatter følgende tekst:

2426 videreutvikle opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i

2427 nære relasjoner

Begrunnelse

Frem til i dag er den enkelte kommunene kun oppfordret til å innføre handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Oppfordringen har vist seg å ikke ha ført frem. Derfor burde staten gå fra oppfordring til å stille det som et krav til den enkelte kommune at hver kommune skal lage en plan for sitt arbeid mot vold i nære relasjoner.

Et tiltak i forrige opptrappingsplan mot vold i nære relasjoner var å styrke kompetansen i politiet ved etablering av egne fagmiljøer for kriminalitetsbekjempelse innen vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep i alle politidistrikter. Det er opprettet stillinger som forebyggende risikoanalytikere (tidligere SARA-kontakter), SO-koordinatorer (seksuelle overgrep) og familievoldskoordinatorer i alle politidistrikt. Dette er bra.

Mange politidistrikter har likevel vist at de har store utfordringer med å håndtere sakene med vold i nære relasjoner. I desember 2023 vedtok stortinget Støre-regjeringens opptrappingsplan mot vold i nære relasjoner (Prop. 36). Denne siste planen avdekket at det er det å få anmeldt sakene som er det største problemet, og at det er en tverr-sektoriell utfordring. At den enkelte kommune innfører en handlingsplan mot vold i nære relasjoner i ble utpekt som et av de viktigste verktøyene for å nå målet om å få flere saker anmeldt.

Forslag #270

Forslagforfatter: Oslo Arbeidersamfunn

Oslo Arbeidersamfunn, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Vold i nære relasjoner, negativ sosial kontroll og æresvold, 2433

Forslag

- En solid landsdekkende struktur og forutsigbar finansiering av krisesentrene slik at alle sikres et godt og likeverdig tilbud

Begrunnelse

Negativ sosial kontroll, vold i nære relasjoner og æresrelatert vold må bekjempes. Styrket innsats mot vold i nære relasjoner er helt avgjørende for at alle mennesker skal kunne leve trygge frie liv.

Forslag #75

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Forebygging: bekjempe årsakene til kriminalitet, 2488

Forslag

Nytt kulepunkt:

Rogaland Arbeiderparti vil at unge voldsutøvere skal få et behandlingstilbud uavhengig av hvor i Norge de bor.

Begrunnelse

I 2023 begikk barn og unge under 18 år i Norge 21 800 straffbare forhold. Det var en kraftig økning fra året før. Ikke minst var voldsutviklingen bekymringsfull. Tallene for 2024 er fortsatt ikke klare, men ut fra det mediene har fortalt oss gjennom året er det dessverre grunn til å frykte at utviklingen ikke går rett vei. Heller ikke i vår region.

Unge voldsutøvere har ofte komplekse vansker, og da må vi kunne tilby dem hjelp blant annet gjennom behandling. Dette er et viktig tiltak for å bekjempe ungdomsvold. Det er også viktig at unge voldsutøvere får tilgang til behandling uansett hvor i Norge de bor. Stavanger er en av få byer som endelig har fått vedtatt et behandlingstilbud til unge voldsutøvere. Det er vi glade for.

Forslag #272

Forslagforfatter: Oslo Arbeidersamfunn

Oslo Arbeidersamfunn, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Forebygging: bekjempe årsakene til kriminalitet, 2494

Forslag

Endringsforslag:

“sikre at flere får muligheten til å delta i idrettsaktiviteter gjennom å bygge flere idrettsanlegg, og sikre idrettslag gode rammebetingelser for å inkludere flere”

Endres til:

“Sikre at flere får mulighet til å delta i idretts- og kulturaktiviteter gjennom å bygge flere idretts- og kulturanlegg og sikre idrett og kultur gode rammebetingelser for å inkludere flere.”

Begrunnelse

Muligheten til å delta i aktiviteter sammen med andre virker forebyggende. Dette er ikke begrenset til idrettsaktiviteter, også kulturaktiviteter spiller en svært viktig rolle. For å kunne styrke den rollen har kulturaktiviteter på samme måte som idrettsaktiviteter behov for flere anlegg og gode rammevilkår.

Forslag #168

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Økonomisk kriminalitet: det skal aldri lønne seg å være kriminell, 2525

Forslag

Linje 2525 og 2526-2527 virker gjentakende. Foreslår å slette 2525.

Begrunnelse

Linje 2525 og 2526-2527 virker gjentakende. Foreslår å slette 2525.

Forslag #252

Forslagforfatter: Internasjonalt Forum

Internasjonalt Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Samfunnsikkerhet og beredskap: vår felles trygghet., 2647

Forslag

Nytt kulepunkt, øvrige punkt flyttes nedover:

- Gjøre sivilt totalberedskapskurs tilgjengelig for innbyggerne i regi av kommuner og bydeler.

Begrunnelse

For å være forberedt i krise og krig er det viktig å øke kompetansen i befolkningen. Både når det kommer til ansvaret den enkelte har i krise og krig, og for å bygge motstandskraft i samfunnet. Det vil gjøre oss mindre sårbare og bedre forberedt.

Forslag #74

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Innvandring og integrering En rettferdig og bærekraftig innvandringspolitikk, 2701

Forslag

Arbeiderpartiet sier tydelig nei til asylbehandling i tredjeland

Begrunnelse

Det er skammelig at arbeiderpartiet åpner for asylbehandling i tredjeland! Denne retorikken fra FRP bør partiet ta sterk avstand fra.

Å komme til Norge er ingen enkel sak. Det er en lang og smertefull vei preget av usikkerhet og frykt som asylsøkere allerede føler på. Å åpne for asylbehandling i tredjeland vil bare forsterke den usikkerheten man føler på, og er et skritt i feil retning som i realiteten fører til avhumanisering av asylsøkere. Dette undergraver Norges forpliktelser under internasjonale menneskerettighetskonvensjoner, og setter våre verdier på prøve.

Å åpne for asylbehandling i tredjeland kan skape usikkerhet og urettferdighet for sårbare grupper, og det er viktig at Arbeiderpartiet står opp for en mer human og rettferdig asylpolitikk som respekterer asyl søkerenes rett til beskyttelse.

Målet er å stoppe asylstrømmen til Europa og drukning i Middelhavet. Intensjon er god, men å tro at løsningen er åpne får asylbehandling i tredjeland er et overforenklet bilde.

Forslag #84

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Innvandring og integrering En rettferdig og bærekraftig innvandringspolitikk, 2701

Forslag

Nye kulepunkter:

- Innføre en forledelsesfrist på 10 år i alle tilbakekallelsessaker
- Si tydelig nei til å tillate asylbehandling i tredjeland
- Retten til familieliv og tilgang til familiegjenforening skal stå sterkt i familiegjenforeningspolitikken i Norge i henhold til Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 8.
- At Norge skal følge anbefalingen fra FNs høykommissær for flyktninger om antallet kvoteflyktninger man tar imot.

Begrunnelse

De siste årene har flere land i verden, også på vårt eget kontinent, gjennomført en inhuman asyl-, innvandrings- og flyktningpolitikk. Dette inkluderer også Norge.

Mennesker i stor nød har blitt møtt med murer, piggtråd, soldater og krigsskip. Land etter land har ste ngt grensene, redusert bosetting av asylsøkere og kvoteflyktninger og kjempet for internasjonale avtaler som har frarøvet flyktninger deres menneskerettigheter.

Hvert eneste år dør det flere tusen mennesker i forsøk på å komme seg til frihet samtidig som flere land strammer inn asylsystemene sine for at færre skal få opphold i landet. Antallet mennesker på flukt blir aldri mindre av en strengere asylpolitikk, hverken i verden, Europa eller Norge.

Foreldelsesfrister er vanlig i norsk rett. Det er eksempelvis foreldelsesfrister for straffansvar, også for alvorlige straffbare handlinger. Et bærende hensyn er innrettelseshensynet: At man ikke for alltid skal bli hjemsøkt av tidligere feilsteg. Det samme hensynet tilsier at det åpenbart må innføres en frist for når tilbakekallssaker kan opprettes. På et tidspunkt må det settes strek. Dette må også gjelde for tilbakekall av statsborgerskap. Det finnes ingen andre områder i lovgivningen der barn blir straffet for feil gjort av noen andre enn dem selv, bortsett fra i asylpolitikken. Arbeiderpartiet har gjentakende ganger vedtatt at barns beste skal tas større hensyn til i asyl- og flyktningpolitikken. Det kan vi gjøre gjennom å avskaffe arvesyndpolitikken Norge fører, og som vi har blitt kritisert av internasjonale domstoler for.

Vi har de siste månedene sett diskusjoner om en åpning for asylbehandling i tredjeland, et forslag som vanligvis assosieres med de mest konservative partiene på kontinentet. For Arbeiderpartiet skal det aldri være en løsning å sende de som trenger oss ut av landet for å gi dem hjelp og beskyttelse.

Vi skal drive en asylpolitikk tuftet på solidaritet, rettferdighet og verdighet. Arbeiderpartiet har alltid vært tydelige på at vi ikke skal forskjellsbehandle flyktninger, nettopp fordi det bryter med våre menneskerettslige forpliktelser. FN er tydelige på at flyktninger har likt beskyttelsesbehov, og skal ha de samme rettighetene for familiegjeningforening. Norge må gå foran og være et fyrtårn for retten til familiegjeningforening.

Forslag #222

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Innvandring og integrering En rettferdig og bærekraftig innvandringspolitikk, 2739

Forslag

nytt punkt:

- gjennomgå regelverket for tilbakekallelsessaker med mål om å finne en rimelig frist og vilkår for foreldelse

Begrunnelse

.

Forslag #83

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Stille krav og stille opp, 2764

Forslag

Nye kulepunkter:

1. Økte tilskudd til kommunene som dekker faktiske kostnader til bolig, helse, og introduksjonsprogram.
2. Forenkling av tilskuddsordninger for flyktninger med alvorlig funksjonsnedsettelse eller atferdsvansker.
3. Støtte til å skaffe flere fastleger og spesialiserte helsearbeidere for å møte økte behov.
4. Tilrettelegging for at flere flyktninger raskere kommer i arbeid gjennom språkopplæring og NAV-tiltak.

Begrunnelse

Randaberg har, som mange andre kommuner, tatt et stort ansvar for bosetting og integrering. IMDi anerkjenner dette, men statlige støtteordninger dekker ikke fullt ut kommunenes utgifter, noe som påvirker både tjenestekvaliteten og lokal økonomi.

Investering i bedre tilskuddsordninger og støtte til kommuner vil sikre bærekraftig bosetting, raskere integrering i arbeidslivet og bedre fordeling av ressursene mellom kommunene. Dette er avgjørende for at Norge skal oppfylle sine internasjonale forpliktelser samtidig som vi opprettholder gode velferdstjenester for alle.

Forslag til vedtak: Randaberg Arbeiderparti ber Rogaland Arbeiderparti om å fremme følgende forslag til Arbeiderpartiets landsmøte:

Arbeiderpartiet må arbeide for at kommunene får økt støtte og bedre rammebetingelser for bosetting og integrering av flyktninger.

Forslag #114

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Trygghet i urolige tider, Tillit og inkludering, 2815

Forslag

Nytt kulepunkt:

- At staten fullfinansierer kommunene sine utgifter i anledning bosetning og integrering av flyktninger

Begrunnelse

Ref. IMDi sine rapporter.

Forslag #215

Forslagforfatter: Oppsal Arbeiderpartilag

Oppsal Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Et norsk kraftsystem: sikre rimelige og forutsigbare., 2828

Forslag

L2828-2829 strykes eller omformuleres.

Begrunnelse

Vi mener disse to linjene bør strykes. Alternativt bør de skrives mer ut, hvor blant annet Putins struping av gasstilførsel til Europa trekkes frem. Det som står der nå er misvisende. Energimarkedet og energisystemet har klart å omstille seg bort fra avhengigheten av russisk gass på svært kort tid. Strømprisene i Norge var i 2024 de laveste på 4 år. Prisene er tilbake på normalt nivå, slik de var før 2022. Dette vitner om et energisystem som har respondert. Så er det helt greit å være kritisk til

markedet, selv om vi mener energimarkedet tjener Norge svært godt. Men, at energimarkedet har rammet norske forbrukere, det blir misvisende.

Forslag #76

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Et norsk kraftsystem: sikre rimelige og forutsigbare., 2843

Forslag

Nytt kulepunkt

Det blir innført en maksimal forbruksgrense på Norgespris.

Begrunnelse

Regjeringens foreslåtte fastpris på strøm for private husholdninger er god Arbeiderparti-politikk som vil sørge for en forutsigbar strømrregning for folk flest. Utfordringen med ordningen slik den ligger i dag, er derimot mangelen på insentiver for strømsparing. For å sikre dette, og for å unngå statlig finansiering av luksusforbruk (spesielt med tanke på hytter), bør det legges til en maksimal forbruksgrense. Vi må klare å ha forutsigbar og rimelig strøm til innbyggerne i landet, uten å stanse det helt nødvendige energisparingsarbeidet også i private husholdninger.

Forslag #216

Forslagforfatter: Oppsal Arbeiderpartilag

Oppsal Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Et norsk kraftsystem: sikre rimelige og forutsigbare., 2851

Forslag

Stryke "lovfeste makspåslag" fra L2851

Begrunnelse

Dette har vært utredet, og advokatfirmaet Schjødt kom blant annet frem til at et krav om makspåslag vil utgjøre et sterkt inngrep i det frie elektrisitetsmarkedet og kan kun innføres der det er strengt nødvendig for å reparere en markedssvikt. Innføring av makspåslag kan kun innføres om det er strengt nødvendig for å reparere en markedssvikt, og bør i så fall være tidsbegrenset for å ikke komme i strid med EØS-avtalen.

Det vil være uklokt av Arbeiderpartiet å legge opp til noe som trolig vil være i strid med EØS-avtalen, og som vil kunne bli svært prosessdrivende.

Forslag #227

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Et norsk kraftsystem: sikre rimelige og forutsigbare., 2853

Forslag

nytt punkt:

- At det utredes hva som er den mest hensiktsmessige måten å skaffe tørrårssikring i Norge

Begrunnelse

.

Forslag #169

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer energieffektivisering, 2862

Forslag

Linje 2862-2863: Foreslår å legge til følgende setning: "Nasjonale behov skal veie tyngre enn lokale særinteresser ved motstrid."

Begrunnelse

Linje 2862-2863: Foreslår å legge til følgende setning: "Nasjonale behov skal veie tyngre enn lokale særinteresser ved motstrid."

Forslag #141

Forslagforfatter: Forum for grønn vekst

Forum for grønn vekst, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer energieffektivisering, 2868

Forslag

- Øke den økonomiske støtten til energisparing, egenproduksjon og -lagring for husholdninger kraftig. Midler til ENØK-tiltak for bygninger, eksisterende og nye, økes til 18 milliarder kroner årlig de nærmeste årene.
- Forenkle prosessen for å få støtte betraktelig. Iverksette utprøving av one-stop-shops i kommunene for ENØK tiltak etter modell fra EU, og tilby ordninger som er enkle å administrere og forstå som momsfrigat, direkte skattefradrag og rentefrie lån.

Begrunnelse

(Dette forslag kunne også vært fremmet under kategori "Mer kraft".)

Over halvparten av energiforbruket i Norge er i dag fossilt – 165 TWh, mot 140 TWh fornybart. Det trengs derfor en kraftig utbygging av ren energi for å gjøre oss til et lavutslippssamfunn. Det tar tid, og utbygging kan være kontroversielt. Den gode nyheten er at energisparing i bygg, egenproduksjon og lagring kan bety 40 TWh eller mer spart kraft, slik at vi ikke trenger en like stor kraftutbygging.

Mye kan gjøres relativt raskt. Enøk sparer naturinngrep, og er lite kontroversielt. Dette er noe folk vil! Men de venter fordi den økonomiske støtten er for liten, og prosessen for å søke for komplisert.

Forslaget til partiprogrammet har et godt og ambisiøst mål om å skaffe 20 TWh kraft gjennom energieffektivisering og mer lokal strømproduksjon innen 2030. Det skrives også at Enova skal sikre at støtteordningene er tilgjengelige for vanlige husholdninger og kunne brukes til etablert teknologi. Problemet er at støtten er altfor liten totalt sett og for den enkelte husholdning, og søknadsprosessen i Enova for vanskelig og byråkratisk.

Det er nylig lansert at man skal kunne velge Norgespris på strøm. Dette har mange gode sider, men det motiverer ikke til energisparing og -produksjon i det volumet som trengs. For å få til det er det behov for sterke incentiver. I dag er det liten reell støtte til husholdninger. Enova betaler i 2025 ut 887 mill som er ca det dobbelte av det de får inn gjennom Enova-avgiften fra husstandene. Fordelt på husholdningene blir det ca kr 200 per husstand (2 ½ mill husholdninger). Til sammenligning regner man med at Norgespris vil koste i snitt 2600 mer per husholdning enn strømstøtte-alternativet. Det må med andre ord satses også betraktelig på ENØK-støtte. SINTEF har beregnet at en enøksparing på 13 TWh frem til 2030 og 40 TWh til 2050, trenger investeringer på rundt 18 milliarder per år.

EU har lansert one-stop-shops som tiltak. One-stop-shops er sentre som tilbyr rådgiving og støtte gjennom hele Enøk-prosessen for husholdninger og bedrifter, fra planlegging og finansiering til gjennomføring og oppfølging. Støtteordningene må være enkle å forstå og administrere.

Mange føler seg makteløse overfor klimaendringene. Folk erfarer dessuten at dagens tiltak gjennom Enova ikke er til hjelp for dem. Å få bli med på dette ENØK-kraftløftet vil gjøre at folk opplever at de er en aktiv del av det grønne skiftet. Etter hvert vil investeringen i ENØK kunne redusere utgiftene til Norgespris og strømstøtte, fordi investeringene har ført til energibesparelser.

Et ENØK-LØFT vil også kunne bidra stort til å nå målet om å få 150 000 under 30 år som er utenfor, i jobb, ved å engasjere disse i utføring av jobber, f eks installering.

Forslag #170

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer energieffektivisering, 2869

Forslag

Linje 2869-2870: Dette ivaretas gjennom ny forskrift som trer i kraft 1. april. Foreslår at de to linjene slettes.

Begrunnelse

Linje 2869-2870: Dette ivaretas gjennom ny forskrift som trer i kraft 1. april. Foreslår at de to linjene slettes.

Forslag #1

Forslagforfatter: Lillehammer Arbeiderparti

Lillehammer Arbeiderparti, Innlandet Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2889

Forslag

- Forslaget om Norgespris på strøm reduserer incentivet til å gjennomføre energiøkonomisering og investering i solenergi i de private husholdningene. Dette må motvirkes ved at staten tar betydelige deler av utgiftene ved slike tiltak gjennom bedre støtteordninger. (Linje 2899, nytt kulepunkt)

Begrunnelse

Norgespris på strøm reduserer incentiver til å gjennomføre energiøkonomisering og investering i solenergi i de private husholdningene. Dette må motvirkes ved at staten tar betydelige deler av utgiftene ved slike tiltak gjennom bedre støtteordninger.

Forslag #171

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2892

Forslag

Linje 2892-2893 er nesten likelydende med 2985-2987. Linjene står også i motstrid med ønsket om å ikke bygge flere overføringskabler til utlandet. Man må ha tilstrekkelig overføringskapasitet, ellers er det ikke økonomisk forsvarlig. Foreslår å slette alle disse punktene.

Begrunnelse

Linje 2892-2893 er nesten likelydende med 2985-2987. Linjene står også i motstrid med ønsket om å ikke bygge flere overføringskabler til utlandet. Man må ha tilstrekkelig overføringskapasitet, ellers er det ikke økonomisk forsvarlig. Foreslår å slette alle disse punktene.

Forslag #217

Forslagforfatter: Oppsal Arbeiderpartilag

Oppsal Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2894

Forslag

- Legge til nytt kulepunkt etter L2894:

"arbeide for å fulldigitalisere konsesjonsprosessene"

Begrunnelse

Dette henger sammen med kulepunkt på L2894 om å gjennomføre raskere og mer effektive konsesjonsprosesser for kraft og nett. Digitalisering er nøkkelen for å oppnå dette, og det mener vi Arbeiderpartiet er tjent med å være eksplisitte på.

Forslag #219

Forslagforfatter: Oppsal Arbeiderpartilag

Oppsal Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2895

Forslag

- Endre formuleringen på L2895, for å styrke den.

Forslag: *"Etablere et nasjonalt kompetansesenter for å bistå kommunene i arbeidet med energispørsmål."*

Begrunnelse

Dette ivaretar ønsket om å styrke den kommunale kompetansen, men konkretiserer det mer.

Forslag #30

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2896

Forslag

Energiutbygging - som vindmøller - bør i størst mulig grad gjøres på en måte som gjør at man unngår nedbygging av natur og konflikter med naturnæringer som reindrift

Begrunnelse

For å dempe konflikter

Forslag #204

Forslagforfatter: Nittedal Arbeiderparti

Nittedal Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2896

Forslag

Ordet bergvarme settes inn mellom solkraft og fjernvarme.

Begrunnelse

Dette er en viktig karbonnøytral energiform som har et stort vekstpotensiale

Forslag #100

Forslagforfatter: Grimstad Arbeiderparti

Grimstad Arbeiderparti, Agder Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2902

Forslag

Arbeiderpartiet vil:

- Vurdere å dele Statnett opp i en myndighetsrolle (drift) og en netteierrolle (utbygging)
- Dele Norge opp i kun 2 prisområder (som flere av våre naboland) - mot 5 i dag –
- La Statnett få midler til utvidet flaskehalshåndtering i nettet med systemtjenester fra Statnett som myndighet. Kostnadene tas over nettleia.
- Gi avslag i pris på nettleien til kraftuttak til industri som er lokalisert sammen (nært) med produksjon. (det vil si beholde K -faktor i Statnett-tariffen)
- Stimulerer til et tettere samarbeide med fjernvarmeselskaper og nettselskap om utvidelser av bynett for fjernvarme og økt nettkapasitet
- La nettselskap bygge nett i forkant av utviklingen og endre inntektsrammereguleringen slik at de selskapene som investerer i forkant belønnes.

Begrunnelse

Norgesprisen er godt nytt for de fleste forbrukere - både husholdninger og hyttekunder.

Men å ta så mange kunder ut av "markedet" i et prisområde som styres av tilbud og etterspørsel og balanse i de fysiske forhold vil ha flere ulike negative effekter.

Vi trenger derfor en politikk som demmer opp for disse " bivirkningene"

Kunder som betaler mindre i strøm sløser mer - Billig strøm gir mer sløsing - derfor må politikken gi mer støtte til energieffektivisering og fleksibilitetsmarked for å få ned effektforbruk i topplast time) Også lavinntektsfamilier må få hjelp til å energi effektivisere og da må det inn direkte støttetiltak-

Problemet er også at Norgespris vil gi mye dårligere økonomi i private tiltak for energiøkonomisering generelt -

Et prisområde er begrunnet med at man har flaskehalser i nettet inn til et område med ubalanse mellom forbruk og produksjon - prissignalene i et prisområde skal sikre at man bruker mindre strøm når prisen er høy - og dermed bidra til balanse mellom forbruk og produksjon gjennom prissignaler.

Når en så stor del av kundemassen i et prisområde tas ut av " markedet" gjennom Norgesprisen, vil prisinsentivene for å bruke mindre strøm når det er lite produksjon i et prisområde(eller som hos oss, mye eksport) - falle på industri og næringsliv alene - **Det er derfor grunn til å tro at prisene vil bli enda høyere og svinge enda mer innen NO2 og at det vil ramme de som er igjen i markedet - dvs industri og næring hardere enn om vi ikke hadde hatt Norgespris.(som i tillegg gir økt etterspørsel siden mange vanlig folk vil sløse mer)**

Forslag #172

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2902

Forslag

Linjene 2902, 2919-2920 og 2921 omtaler det samme. Foreslår å slette 2919-2921.

Begrunnelse

Linjene 2902, 2919-2920 og 2921 omtaler det samme. Foreslår å slette 2919-2921.

Forslag #246

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2903

Forslag

Kulepunktet utvides til "utrede fremtidig produksjon av kjernekraft i Norge, i tett dialog med Det internasjonale atomenergibyrået og Norske Kjernekraftkommuner"

Begrunnelse

Vi går mot et kraftpolitisk valg, og Arbeiderpartiet må være offensive på flere felt, både i forhold til vind-, vann- og kjernekraft. Når det gjelder kjernekraft er det viktig at partiet viser at vi både ser betydningen av internasjonal kunnskap, siden kjernekraftverks drivstoff er en strengt regulert internasjonal vare, og at vi ser det brede lokale engasjementet som nå har oppstått (Norske Kjernekraftkommuner har fått 62 kommuner som nye medlemmer bare på ett år), og som er gitt av at mange kommuner nå er på jakt etter nye kilder til stabil kraftforsyning.

Forslag #31

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2908

Forslag

Tillegg: ,...som f eks solceller

Begrunnelse

For å stimulere det

Forslag #220

Forslagforfatter: Oppsal Arbeiderpartilag

Oppsal Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2917

Forslag

Kulepunkt L2917 omformuleres eller strykes.

Begrunnelse

Hva er det egentlig man foreslår her? Det fremstår uklart om det her er snakk om *nettutbygging* eller *nettilknytning*.

I dag tildeles nettkapasitet etter først til mølla-prinsippet. Tildelingen er kraftnøytral, og innebærer i utgangspunktet ingen prioritering. Det som har vært praktisert de siste årene, og som nå foreslås forskriftsfestet er at vanlig forbruk, som f.eks. husholdninger og mindre næring, ikke skal måtte vente i kapasitetskø. Det er også innført modenetskriterier, som trådte i kraft 1.1.25, som sikrer at det er modne prosjekter som får tilknytning. Men, det gjøres ikke noen prioritering knyttet til formål.

Så, er det vi nå foreslår i dette kulepunktet å forskriftsfeste en prioritering av prosjekter med tydelig kobling mellom ny kraftproduksjon og lokale ringvirkninger? Hvilke prosjekter er dette? Hvem skal avgjøre hvilke prosjekter det er? Etter hvilke kriterier? Greit nok at ikke dette trenger å fremgå i et partiprogram altså, men vi må passe på å ikke ta inn standpunkter vi ikke vet ringvirkningene av.

Så kan det også spørres: hvorfor skal disse kraftprosjektene få prioritet over nødvendige samfunnsfunksjoner? Så dersom en ny skole, eller et sykehus trenger kapasitet, så skal ny kraftproduksjon prioriteres?

Forslag #37

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2919

Forslag

Punktet "ikke erstatte SK1 og SK2 til Danmark og ikke legge til rette for nye utenlandskabler, for å redusere prissmitten fra Europa" strykes.

Begrunnelse

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa kan føre til et behov for mer energisamarbeid over landegrensene. Å programfeste at vi ikke ønsker utenlandskabler kan vise seg å være lite hensiktsmessig.

Forslag #221

Forslagforfatter: Oppsal Arbeiderpartilag

Oppsal Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2919

Forslag

Kulepunkt på L2919 med tilhørende tekst på L2880-2881 strykes.

Begrunnelse

Arbeiderpartiet er et ansvarlig parti, som har standpunkter basert på et godt kunnskapsgrunnlag. Skagerrak 1 og 2, som var våre første mellomlandsforbindelser med Danmark da de ble satt i drift i hhv. 1976 og 1977, har tjent Norge godt. Disse nærmer seg nå slutten av sin levetid. Statnett og danske Energinet har igangsatt et felles prosjekt for å utrede mulige tekniske løsninger for en eventuell reinvestering av disse forbindelsene.

Statnett har sendt melding til NVE med forslag til utredningsprogram for en slik reinvestering. Denne meldingen har nå vært på høring, hvor det er ønsket tilbakemelding på om det foreslåtte utredningsprogrammet legger opp til en tilstrekkelig prosess for å belyse en rekke forhold, herunder blant annet ulike løsninger for mulige nettraséer, plassering av anlegg, osv.

På nåværende tidspunkt foreligger ingen samfunnsøkonomisk vurdering eller analyse av en eventuell reinvestering. Det følger av forslaget til utredningsprogram at utredningen skal inneholde

an samfunnsøkonomisk vurdering av konsepter og tekniske løsningsvalg. Det skal blant annet gjøres en samfunnsøkonomisk analyse av nullalternativet (ikke reinvestering i kablene), dagens nivå og økt utvekslingskapasitet.

Dette forslaget til utredningsprogram skal behandles og fastsettes av NVE. Etter dette skal man gå i gang med utredningene.

Det at Arbeiderpartiet, som et ansvarlig styringsparti, skal si nei til en fornyelse av disse forbindelsene, uten å ha et kunnskapsgrunnlag om de samfunnsøkonomiske konsekvensene er uansvarlig. Dersom de samfunnsøkonomiske vurderingene tilsier at det er riktig av partiet å være imot, er dette vel og bra, men dette standpunktet må være tuftet på kunnskap. Vi kan ikke la våre standpunkt være preget av enkelttimer i dette prisområdet, vi må se det større bildet. Kulepunktet bør strykes, eller omformuleres til at vi vil fatte vårt standpunkt etter at utredningen er gjennomført.

Forslag #2

Forslagforfatter: Lillehammer Arbeiderparti

Lillehammer Arbeiderparti, Innlandet Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2922

Forslag

- Dersom gjennomføringen av Norgespris medfører økt totalt strømforbruk, vil dette gå ut over tilgangen til energi til industrien. Dette må motvirkes gjennom gode målrettede statlige tiltak. (linje 2922, nytt kulepunkt)

Begrunnelse

Dersom gjennomføringen av Norgespris medfører økt totalt strømforbruk, vil dette gå ut over tilgangen til energi til industrien. Dette må motvirkes gjennom gode målrettede statlige tiltak.

Forslag #3

Forslagforfatter: Lillehammer Arbeiderparti

Lillehammer Arbeiderparti, Innlandet Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer kraft, 2922

Forslag

- Bruken av de eksisterende kraftressursene må kanaliseres slik at en unngår nye kraftkrevende etableringer som har lav samfunnsnytte (eksempel dataanlegg for kryptovaluta) (linje 2922, nytt kulepunkt)

Begrunnelse

Bruken av de eksisterende kraftressursene må kanaliseres slik at en unngår nye kraftkrevende etableringer som har lav samfunnsnytte (eksempel dataanlegg for kryptovaluta).

Forslag #4

Forslagforfatter: Lillehammer Arbeiderparti

Lillehammer Arbeiderparti, Innlandet Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer og smartere nett, 2938

Forslag

Arbeidet med etablering av nye innenlandske kraftoverføringslinjer må forsterkes slik at regionale forskjeller i kraftdekning reduseres. Kraftutjevningen mellom regioner bør styrkes. (linje 2938, nytt kulepunkt),

Begrunnelse

Arbeidet med etablering av nye innenlandske kraftoverføringslinjer må forsterkes kraftig slik at regionale forskjeller i kraftdekning reduseres. Dette må også ses i sammenheng med beredskapshensyn slik at sårbarhet ved kraftoverføring reduseres.

Forslag #5

Forslagforfatter: Lillehammer Arbeiderparti

Lillehammer Arbeiderparti, Innlandet Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Mer og smartere nett, 2938

Forslag

- Strøm og energi systemet må sies mer i sammenheng med beredskap. Herunder hvordan vi kan forsvare anlegg mot angrep, både digitale og fysiske. Og hvordan effekter av ekstremvær kan forebygges. (linje 2938, nytt kulepunkt)
- Beredskapshensyn må i større grad enn i dag påvirke hvordan vi bygger infrastruktur i Norge. (linje 2938, nytt kulepunkt)

Begrunnelse

vi mener at det er viktig at strømmettet og kraftproduksjonen vår sies mye mer i sammenheng med beredskapshensyn, både militært i forhold til sikkerhetssituasjonen i verden, men også sivilt i forhold til klima og natur endringer

Forslag #173

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Norges nøkkelrolle i energiomstillingen, 2952

Forslag

Linje 2952-2953: Foreslår å slette setningen "I tillegg er vi tydelige... Da denne kan virke negativt inn på vår konkurransedyktighet."

Begrunnelse

Linje 2952-2953: Foreslår å slette setningen "I tillegg er vi tydelige... Da denne kan virke negativt inn på vår konkurransedyktighet."

Forslag #143

Forslagforfatter: Forum for grønn vekst

Forum for grønn vekst, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Norges nøkkelrolle i energiomstillingen, 2985

Forslag

- endre mandatet til Sokkeldirektoratet fra "å bidra til størst mulig verdier for samfunnet fra olje- og gassvirksomheten" til "bærekraftig verdiskaping og forvaltning av ressursene på kontinentalsokkelen."
- at utredninger om mineralutvinning på havbunnen ivaretas av uavhengige vitenskapelige miljøer i et internasjonalt samarbeid.

Begrunnelse

Sokkeldirektoratets mandat er "å bidra til størst mulig verdier for samfunnet fra olje- og gassvirksomheten". Dette legger opp til mest mulig verdiskaping fra olje- og gass, på bekostning av annen og mer klimavennlig verdiskaping. Sokkeldirektoratet opptre som en pådriver for mer olje og gass.

Sokkeldirektoratet har endret navn, men har hatt samme formål i 50 år. "Størst mulig verdier" favoriserer oljeleting og økt produksjon siden dette gir høyest inntekt på kort sikt.

Forvaltningsansvaret for havbunnsmineraler er lagt til Energidepartementet, og Sokkeldirektoratet er departementets fagetat. All virksomhet skal underlegges vitenskapelige vurderinger og brede konsekvensanalyser. Dette er spesielt aktuelt å påpeke for mineralutvinning på havbunn. Det er et klart habilitetsproblem hvis utviklerne selv skal kartlegge og analysere miljøforhold, slik det har blitt lagt opp til. Mineralutvinning på havbunn møter stor internasjonal motstand, og for å ha troverdighet til resultatene, må det være uavhengige miljøer i et internasjonalt samarbeid som får oppdraget og produserer kunnskap.

Forslag #250

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Norges nøkkelrolle i energiomstillingen, 3026

Forslag

Vi støtter **mindretallet** i programkomiteen om å kun lete etter olje og gass i felt med allerede eksisterende infrastruktur

Begrunnelse

Det er ikke lenger realpolitikk å lete i nye felt

Fram mot 2040 planlegger EU å redusere sitt forbruk av fossilt brennstoff med 80%. I Europa bygges sol- og vindkraft nå ut i rekordhastighet. Etterspørselen etter norsk olje kommer med andre ord til å reduseres kraftig uavhengig av våre ønsker, og vi mener det er viktig at vi nå tar kontroll om omstillingen fra oljen, før den blir tvunget på oss. For å lykkes med omstillingen har vi akutt behov for arbeidskraften og kompetansen som i dag er låst opp i oljesektoren. Da er det spesielt viktig at vi begrenser letingen til felt med eksisterende infrastruktur.

Forslag #142

Forslagforfatter: Forum for grønn vekst

Forum for grønn vekst, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Norges nøkkelrolle i energiomstillingen, 3028

Forslag

- stanse leting i områder uten etablert infrastruktur
- fortsette å produsere olje og gass for Europa i overskuelig framtid, men ikke risikere landets omstillingsevne ved å binde opp ressurser til områder som kommer i produksjon om 10 - 15 år

Begrunnelse

Felt uten infrastruktur vil ikke være i operasjon før om mange år, og bidrar ikke til å håndtere det kortsiktige energibehovet som Europa har. Generalsekretær i FN Antonio Guterres har i sterke ordlag sagt at det ikke er noe rom for nye oljefelt, skal vi nå klimamålene. International Energy Agency IEA uttrykker det samme. Guterres kaller det “vanvidd” at stater fortsetter å finansiere leting og utvikling. Norge finansierer 78% av lete- og utviklingskostnader. Det betyr enten en stor finansiell risiko, hvis markedet ikke vil ha produksjonen, som er EU’s plan, eller en svært stor klimarisiko, og et veddemål på at EU ikke skal nå sine klimamål. Det er i tillegg en omstillingsrisiko, som er en stor økonomisk og menneskelig risiko, fordi fortsatt leting og utvikling binder kapital, fagfolk og kompetanse som trengs til nye industrielle satsinger. Norge risikerer å bli hengende etter konkurransemessig sammenlignet med andre land som satser på det grønne skiftet. Norsk omdømme svekkes også, med stadig leting etter nye felt.

Blått hydrogen kan være en overgangsenergikilde, men grønn hydrogen blir stadig billigere. Det kan i hvert fall ikke i lang fremtid “sikre at vi kan fortsette å lete etter og produsere energi”, slik det står i partiprogrammet. Denne forestillingen bygger på en overdreven tro på at CO2 fra oljeproduksjon og -forbruk kan lagres. CO2-lagring trengs, for det vil være enkelte industrier, som avfallshåndtering o.l.

med CO2-utslipp som det er vanskelig ellers å få redusert. Men det er stor fare for at behovet for hydrogen ikke vil vokse raskt nok til å kunne opprettholde aktiviteten på sokkelen før grønn hydrogen blir sammenlignbart i pris som blått.

Dekarbonisering og lagring av CO2 i stor skala er svært dyrt og kan ikke brukes til å redde olje og gass. Arbeidsfolk trenger trygghet for at det er alternative, gode jobber, og at de skal sikres kompetanse for å kunne håndtere disse. Utviklingen kan ikke overlates til markedet alene.

Forslag #174

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Norges nøkkelrolle i energiomstillingen, 3028

Forslag

Linje 3028: Støtter dissensen og ønsker denne tatt inn.

Begrunnelse

Linje 3028: Støtter dissensen og ønsker denne tatt inn.

Forslag #176

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Klima og natur skal være rammen rundt all politikk, 3033

Forslag

Linje 3133: Setningen endres til: "fjerne moms på reparasjon..."

Begrunnelse

Linje 3133: Setningen endres til: "fjerne moms på reparasjon..."

Forslag #175

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Klima og natur skal være rammen rundt all politikk, 3064

Forslag

Linjene 3064-3069 synes å være en del av innledningen til programmet og foreslås flyttet dit (linje 124).

Begrunnelse

Linjene 3064-3069 synes å være en del av innledningen til programmet og foreslås flyttet dit (linje 124).

Forslag #77

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Klima og natur skal være rammen rundt all politikk, 3102

Forslag

Arbeiderpartiet gjenopptar arbeidet med å innføre en mineralavgift / ressursavgift. Avgiften gis til kommunen hvor de lokale forekomstene av mineraler brytes ut

Begrunnelse

En mineralavgift per produserte tonn vil styrke lokalsamfunnene som må leve med store naturinngrep, støy, støv og andre konsekvenser av mineralutvinning. En avgift kan brukes til avbøtende tiltak, styrke lokalsamfunn og gjøre befolkningen mer positiv til mineralutvinning. Dette vil også hjelpe kystkommuner nå som havneavgift ikke kan kreves inn fra privateide kaier.

Forslag #225

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Sirkulærøkonomi - en forutsetning for klimaomstilling, 3133

Forslag

endre til:

- gjøre det billigere å reparere enn å kjøpe nytt, samt fjerne moms på reparasjoner og utleie av klær, tur- og sportsutstyr, verktøy og elektronikk

Begrunnelse

.

Forslag #226

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Sirkulærøkonomi - en forutsetning for klimaomstilling, 3146

Forslag

nytt punkt:

- endre norsk lovverk slik at staten selv setter strenge minimumsgrenser for holdbarhet på ulike produktgrupper

Begrunnelse

.

Forslag #12

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Sirkulærøkonomi - en forutsetning for klimaomstilling, 3173

Forslag

Nytt kulepunkt:

- *Etablere en felles panteordning på bokser og plastflasker i Norden.*

Begrunnelse

Insentiv for å pante på tvers av landegrenser.

Forslag #79

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Sirkulærøkonomi - en forutsetning for klimaomstilling, 3173

Forslag

- Forby oppskyting av fyrverkeri av private personer.
- Oppfordre til kommunalt fyrverkeri eller andre alternative feiringer.
- Brudd av forbudet skal møtes med juridiske sanksjoner.

Begrunnelse

Hvert årsskifte ser vi negative konsekvenser av privat fyrverkeribruk, både for mennesker, dyr og miljø. Fyrverkeri fører til skader, branner og er en betydelig kilde til forurensning. Nå er det på tide å ta grep for å kunne sikre trygge, og bærekraftige feiringer av det nye året. Selv om fyrverkeri kan være spektakulært og tradisjonsrikt, veier ulempene langt tyngre enn fordelene. Et forbud mot privat fyrverkeri er nødvendig for å beskytte både mennesker, dyr og miljø.

Hver nyttårsaften opplever tusenvis av husdyr og ville dyr ekstreme mengder stress, som i verste fall

kan føre til alvorlige skader eller død. Mange dyreeiere opplever en stressende tid, da de må beskytte kjæledyrene sine. Å forby privat fyrverkeri vil gi både dyr og eiere en mer behagelig feiring.

Miljøkonsekvensene er også betydelige. For fyrverkeri er en av de største kildene til luftforurensning og svevestøv, noe som er spesielt problematisk for personer med astma og allergier. I tillegg blir store mengder søppel etter fyrverkeri etterlatt i naturen, noe som skader miljøet. Ved å forby privat fyrverkeri kan vi redusere forurensningen og bidra til et renere og sunnere miljø.

Det finnes alternativer til privat fyrverkeri som kan gi folk muligheten til å nyte en festlig atmosfære på en tryggere og mer ansvarlig måte. Offentlige fyrverkerishow eller lysshow, organisert av profesjonelle aktører i samarbeid med kommunen, vil gi en gøy opplevelse uten de farene og ulempene som følger med privat fyrverkeri. Slike løsninger er godt mottatt flere steder, og de kan gi en tryggere og mer bærekraftig feiring.

Forslag #34

Forslagforfatter: Forum for grønn vekst

Forum for grønn vekst, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3174

Forslag

Arbeiderpartiet vil lansere en egen naturpakke som bekrefter vår ambisjon om å gå til valg på en historisk satsing på natur. Sentrale elementer bør inkludere:

- En reell økning av rammen for naturtiltak. En pakke i størrelsesorden tre milliarder vil signalisere reell ambisjon, og finansiere blant annet tiltak som nevnt nedenfor.
- Innføre et nasjonalt mål for arealnøytralitet i løpet av neste stortingsperiode, med virkning senest fra 2030
- Flytte avdelingen for plansaker (arealsaker) tilbake til Klima- og miljødepartementet, for å sikre at naturpolitikken rammer inn arealpolitikken
- Reetablere Statsforvalterens innsigelsesrett i plansaker som ble sterkt svekket under Solberg-regjeringen, slik at det finnes en reell «nødbrems» hvis de lokale vedtak på kommune- og fylkesnivå ikke i tilstrekkelig grad følger linjene i den nasjonale naturpolitikken
- Forby hogst i all naturskog inntil slike arealer har blitt skikkelig vurdert for frivillig vern. De nye naturskogkartene skal danne grunnlag for hvilke områder dette gjelder.
- Raskt fullføre prosessen for vern av myr
- Forsere etableringen av marine verneområder når den nye loven på området trer i kraft
- Utrede innføring av regenerativt landbruk for å redusere avrenning til bl.a. Oslofjorden, og virkemidler som samtidig motvirker avdamping, flom og erosjon

Det offentlige ordskiftet og etterspørsel etter kompetanse i kommunene tilsier at vi må øke investering i langsiktig kunnskapsbygging og metodeutvikling. Dette vil ha stor betydning for å stanse naturtap og øke treffsikkerheten og effekten av tiltak, og bør inkludere å:

- Øke rammene til naturforskning innenfor forskningsrådet gjennom økte bevilgninger,
- herunder øke antall sentre innenfor forskningssenterordningen for bærekraftig areal- og naturbruk til minimum syv
- Øke bevilgningene til naturkartlegging for å etablere forsvarlig grunnkunnskap om norsk natur for å øke innsikten om den økologiske tilstanden innenfor viktige naturtyper på land og til havs.
- Registrere all naturskog for naturverdier og kartfeste disse så raskt som mulig slik at ingen lenger kan si at «vi visste ikke hvor naturverdiene befant seg»
- Forsere arbeidet med data- og metodegrunnlaget for naturregnskapet gjennom økte bevilgninger

De beste arealbeslutningene kan tas lokalt, gitt tydelige nasjonale retningslinjer, en nasjonal naturpolitikk som innramming av arealbruken – og tilstrekkelig kapasitet i kommunene.

Økt støtte til kommunene for å forsere deres arbeide for styrket naturforvaltning er derfor viktig; særlig å

- Øke midlene til planvask i kommunene for raskt å sikre et oppdatert grunnlag for kommunal arealforvaltning
- Styrke natursatsordningen ytterligere for å øke kommunenes kapasitet til forsvarlig arealforvaltning

I tillegg bør naturpolitikken inkludere styrking av de positive virkemidlene som vi har gode erfaringer med, herunder økte midler til effektive tiltak for restaurering og bevaring av natur. Vi bør derfor

- Etablere et fond for naturrestaurering
- Øke midlene til frivillig skogvern for raskt å øke mengden av prioriterte verneområder
- Øke midler til restaurering av taeskoger og ålegressenger langs kysten

Begrunnelse

Ap er et styringsparti, og må tydelig aksle ledertrøya for naturen vår. Lederplassen er ledig om vi handler nå, og prisen er overkommelig. For jo - det er faktisk en naturkrise, og slagordet “En historisk satsing for naturen” må få et styrket innhold.

Arbeiderpartiet har slått fast at klima og natur skal være rammen om all politikk, og at partiet vil stanse tapet av natur. Naturpolitikken er også viktig for å begrense klimagassutslipp og for god klimatilpasning. Nå må Arbeiderpartiet etablere et like sterkt eierskap til naturpolitikken reformer som vi har i klimapolitikken. Regjeringen har de siste årene eksempelvis investert titalls milliarder på dette området, mens satsingen på natur i liten grad har økt.

Arbeiderpartiet har en ny unik mulighet til å raskt starte den snuoperasjonen innen naturpolitikken som Naturmeldinga og programforslaget skisserer. Det er mye å hente i form av raske resultater, politisk synlighet og anerkjennelse fra engasjerte velgere (dette er mange opptatt av) og viktige

røster i naturdebatten dersom det nå signaliseres tydelig at investeringsnivået på naturtiltak skal økes betydelig. Det vil være avgjørende for naturen, og i tillegg et viktig bidrag til valgseier i høstens valg. Regjeringen har allerede gitt et signal med modige tiltak for å redde Oslofjorden. Med flere viktige forvaltningstiltak og tydelig økning av rammen for naturtiltak i statsbudsjettet - samt viktige signaltiltak allerede i revidert nasjonalbudsjett - vil vi kunne snu utviklingen.

En snuoperasjon for naturpolitikken: Det første skrittet for å løse et problem er å erkjenne at det eksisterer. I dag preges debatten i for stor grad av at vitenskaps- og kunnskapsgrunnlaget som beskriver krisen trekkes i tvil. Den tradisjonelle forestillingen om at "vi har da så mye natur i Norge" er falsk, og minner om klimadebattens tidlige fase. Vi observerte at mange år med debatter om hvorvidt klimaendringene er menneskeskapte tok energi og ressurser vekk fra diskusjonen om handlingsalternativer som kunne stanse global oppvarming. Vi kan ikke la dette gjenta seg i naturdebatten, og Arbeiderpartiet har som et stort styringsparti et særlig ansvar for å bringe det offentlige ordsiftet om natur over på virkemiddeldebatten.

Tilstanden for alle viktige naturtyper i Norge er sterkt svekket siden 1970-tallet. Mange arter av dyr og fugler er i denne perioden redusert med 70-80%. Insektmengden er sterkt redusert og ennå i sterk nedgang. Ifølge Artsdatabanken er 4957 arter på rødlista, og Oslofjorden er truet av økologisk sammenbrudd. Naturkrise er her - ikke som noe fjernt og langt vekke, men også i Norge.

Selv om tegnene for mange er tydelige når mange signalarter åpenbart sliter med overlevelse (villaks, reinsdyr, måker og fjellrev), synes beskrivelsene av situasjonen for enkeltarter å overskygge det grunnleggende faktum at dette er en systemkrise. Krisen kjennetegnes ikke primært ved at enkeltarter forsvinner, men at hele økosystemer mister sin grunnleggende funksjon som vårt felles skattkammer. Når mange enkeltdeler av artsmangfoldet er enten truet eller allerede tapt vil naturens reproduserende evne bli betydelig redusert. I vår levetid har dette skjedd under vekslende regjeringer, og er del av en global trend som – hvis den fortsetter i samme økende tempo – truer vårt samfunnssystem og vår økonomi.

Økt arealbruk er den største synderen. Vi har – på tross av de beste hensikter – med dagens forvaltningssystem og eksisterende virkemidler – ikke klart å stanse nedbyggingen og oppstykingen av naturarealene våre. Resultatet er at vi i Norge har lite urørt natur igjen og natur som er delt opp i så små deler at leveområdene til sårbare arter forringes til et nivå der reproduksjon ikke lenger er sikret. NRK-serien «Oppsynsmannen» har vist for oss alle at vi fortsatt bygger ned i høyt tempo, og dermed bekrefter behovet for en helt ny tilnærming.

Forslag #96

Forslagforfatter: Voss Arbeidarparti

Voss Arbeidarparti, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3192

Forslag

Nytt kulepunkt:

- oppretta eit miljøombod som har til oppgåve å fremja langsiktige interesser knytt til biologisk, landskapsmessig og geologisk mangfald, samt bidra til at lovgjeving om vern om miljømessige verdiar og interesser vert følgt.

Begrunnelse

Kort: Oppretting av eit miljøombod er eit forsiktig steg i retning av å oppfylle Århuskonvensjonen.

Forslag #95

Forslagforfatter: Voss Arbeidarparti

Voss Arbeidarparti, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3197

Forslag

Tillegg til kulepunkt:

Verna vassdrag skal ha varig vern mot vidare utbygging av vassdrag.

Begrunnelse

Det er viktig å presisera dette, ma. på bakgrunn av den potensielle oppmjukinga som ligg i den innstillinga fra Miljø- og energikomiteén som Stortinget slutta seg til.

Forslag #115

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3200

Forslag

Nytt punkt: Styrke Naturmangfaldlova

Begrunnelse

Styrke Naturmangfaldlova

Forslag #177

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3201

Forslag

Linje 3201-3202 er gjentatt på linje 3312-3313. Foreslår å stryke 3312-3313.

Begrunnelse

Linje 3201-3202 er gjentatt på linje 3312-3313. Foreslår å stryke 3312-3313.

Forslag #93

Forslagforfatter: Voss Arbeidarparti

Voss Arbeidarparti, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3204

Forslag

sikre at nasjonale og kommunale utbyggingsprosjekter som krever tilgang til nytt areal og ressursbruk, prioriteres etter der samfunnsnyttene er størst, samt i hvilken grad det bidrar til reduserte utslipp, **redusert naturtap**, økt kraftproduksjon eller økt samfunnssikkerhet og beredskap

Begrunnelse

Kulepunktet bør supplerast ved å tilføya "redusert naturtap".

Forslag #32

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3222

Forslag

Uten å bli rettsforfulgt har primærnæringsutøvere i landbruk og reindrift en selvsagt rett til å ta ut rovdyr som gjør skade på deres beitedyr

Begrunnelse

Rovdyrforliket følges ikke opp i praksis

Forslag #78

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3225

Forslag

Nye kulepunkter:

- Sikre stabile og forutsigbare inntekter til kommuner som stiller areal til disposisjon for oppdrett med null lakselus, null rømming og med oppsamling av slam.
- Utforme et innovasjonsstøtteprogram for teknologibedrifter for å sikre norsk verdensledende kompetanse på nullutslipppløsninger i havbruk
- Stille krav til oppsamling og resirkulering av avfall fra akvakultur slik at slam fra fiskeavføring og fôrrester kan omdannes til energi, og slik at ressurser som nitrogen og fosfor kan gjenvinnes.

Begrunnelse

Havbruk og oppdrett er en viktig næring langs kysten av Norge, men innebærer også en stor risikofaktor for dyrevelferd og miljøpåvirkning.

Vestlandet, fra Ryfylke til Hustadvika (produksjonsområde 2 til 5) er svært utsatt, og Havforskningsinstituttet sier at disse områdene har en høy risiko for at lakselus-smitten skal føre til en reduksjon i villaksbestandene og produktiviteten til sjøørret som beiter i områder med mye lus. Men også resten av produksjonsområdene langs kysten ser store utfordringer og redusert villfiskbestand.

Fokus på en lønnsom og bærekraftig sektor med stabile rammevilkår blir stadig viktigere i årene som kommer. Men det er samtidig avgjørende at dette skjer på en måte som stimulerer til å ta i bruk nullutslippsteknologi i havbruket. Slik kan påvirkningen på miljøet og villaksen minimeres, samtidig som produksjonsvolumene kan økes.

Gjennom politiske grep må vi sette rammebetingelser som får bedrifter til å omstille seg. Innenfor akvakultur vil dette si rammer og insentiver som får havbruksselskapene med på en overgang fra oppdrett i åpne merder til nullutslippsanlegg. Nullutslippsanlegg vil kunne hindre både rømming, spredning av lakselus og sykdom, samt forurensing av sjøbunnen.

Samtidig som utslipp av slam, fôr-rester, fiskeavføring og løse næringssalter er en negativ miljøfaktor, så er det også en ubrukt ressurs som kan samles opp og utnyttes i nullutslippsanlegg. Dagens volum av oppdrettslaks, ca 1,6 millioner tonn, produserer avfall som kan omdannes til bl.a. biogass, og gi strøm 3-4 Twh. Dette tilsvarer energibehovet til ca 600 000 husstander i Norge. I dag slippes denne ressursen rett ut i havet.

Forslag #116

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3225

Forslag

Nytt punkt: Sikre at verna vassdrag har varig vern mot videre utbygging av vannkraft. Unntak kan gjøres i særlige tilfeller i sammenheng med flomforebygging.

Begrunnelse

Jf. årsmøtevedtak 2023.

Forslag #117

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3225

Forslag

3226: Nytt punkt: Oppnemna eit miljøombod.

Begrunnelse

Miljøombod

Forslag #128

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3225

Forslag

Nytt kulepunkt

- Sette i gang et arbeid for å sikre at alle som direkte eller indirekte forvalter, eier eller på annen måte disponerer areal på vegne av staten tar et større ansvar for å ikke bygge ned natur.

Begrunnelse

Nytt kulepunkt, sikre at alle som forvalter areal på vegne av staten tar et større ansvar for å ikke bygge ned natur.

Forslag #223

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3225

Forslag

nytt punkt:

- at all natur i Norge skal kartlegges.

Begrunnelse

.

Forslag #224

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Ta vare på naturen, 3225

Forslag

nytt punkt:

- verne nærskog og gammelskog.

Begrunnelse

.

Forslag #13

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Vi må ta godt vare på turområdene våre, 3240

Forslag

Legge til nye kulepunkt etter linjenr. 3240

- *Grunnlovsfeste allemannsretten.*
- *Praktisere byggeforbudet og dispensasjonsadgangen strengere i strandsonen, og utvide kommunenes reaksjonsmuligheter ved alvorlig miljøkriminalitet i strandsonen.*
- *Øke støtten til kommunene for å ivareta allmennhetens ferdselsrett etter friluftsløven.*

Begrunnelse

Grunnlovsfeste allemannsretten, slik Arbeiderpartiet tidligere har ment, og mer offensiv politikk for å sikre allemannsretten i strandsonen.

Forslag #119

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Vi må ta godt vare på tuområdene våre, 3243

Forslag

Nytt punkt: "Innføra ei "markalov" som gir dei andre storbyane tilgang på dei verkemidla som Oslo har for effektiv sikring av bynære område med verdi for natur og friluftsliv."

Begrunnelse

En markalov for storbyer som trenger flere virkemidler for nærnatur under press.

Forslag #121

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Vi må ta godt vare på tuområdene våre, 3258

Forslag

3258: Endringsforslag: Setje krav til uhelda og kvalitetssikra undersøkingar ved oppstart av kommune- og reguleringsplanar og tiltak som bygger ned natur. (ikke bare konsekvensutredninger)

Begrunnelse

Ikke bare konsekvensutredninger

Forslag #14

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Vi må ta godt vare på tuområdene våre, 3265

Forslag

Nytt kulepunkt:

- *Kommuner pålagt nitrogenresing skal få 50% statlig investeringsstøtte.*

Begrunnelse

Det er avgjørende at miljøpolitiske tiltak for å forbedre Oslofjorden i sin helhet ikke lempes over på innbyggerne i form av økte kommunale avgifter. Det er ikke kommunene i kystsonen rundt Oslofjordens ansvar alene å rense fjorden, da avrenning også kommer fra innlandskommunene via vannveier.

Forslag #255

Forslagforfatter: Nesodden Arbeiderparti

Nesodden Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Energi, klima og natur, Vi må ta godt vare på turområdene våre, 3265

Forslag

Legge til nytt kulepunkt etter L3265:

- At kommunene skal tilbys rentefrie lån for etablering av nye / oppgraderte renseanlegg, og at deler av investeringene skal refunderes av staten

Begrunnelse

I programutkastet står det at vi vil bedre tilstanden for Oslofjorden, blant annet ved å stanse næringstilførsler fra avløp gjennom nitrogenrensing. Vi ønsker en sterkere, mer konkret og forpliktende formulering.

Forslag #15

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, En offentlig sektor for fremtiden, 3354

Forslag

Endre kulepunkt:

· *sikre en god og forutsigbar kommuneøkonomi som gir mulighet for gode, likeverdige velferdstjenester til alle, uavhengig av hvor man bor. **Nye oppgaver som pålegges kommunene må finansieres.***

Begrunnelse

Nye oppgaver som pålegges kommunene bør som hovedregel finansieres, ikke fullfinansieres, men at staten stiller opp med noen friske midler.

Forslag #16

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, En offentlig sektor for fremtiden, 3366

Forslag

Nytt kulepunkt:

- *Gi kommuner mulighet til å innføre eiendomsskatt kun for fritidsboliger.*

Begrunnelse

Det vil være mindre politisk betent for mange kommuner uten eiendomsskatt å beskatte fritidsboliger i egen kommune.

Forslag #210

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, En offentlig sektor for fremtiden, 3366

Forslag

Nytt punkt:

- utrede løsninger for finansiering av kommunalt vann og avløp der anleggene helt eller delvis er tiltenkt å fungere som reservervannforsyning for kommuner.

Begrunnelse

.

Forslag #211

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, En offentlig sektor for fremtiden, 3366

Forslag

nytt punkt:

- jobbe for at staten skal bidra til finansiering av nye/oppgraderte renseanlegg der det pålegges fra statlig hold

Begrunnelse

.

Forslag #82

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, By og land, hand i hand, 3367

Forslag

Arbeiderpartiet må arbeide for en betydelig økning i de frie inntektene til kommuner og fylkeskommuner for å sikre opprettholdelsen og utviklingen av viktige velferdstjenester som barnehager, skoler, eldreomsorg og kollektivtransport.

Begrunnelse

Denne styrkingen er nødvendig for å møte de økonomiske utfordringene kommunesektoren står overfor.

KS har uttrykt alvorlig bekymring for kommuneøkonomien, med rapporter om at kommuner og fylkeskommuner samlet mangler rundt 10 milliarder kroner i innværende år. Denne underfinansieringen truer kvaliteten på essensielle tjenester til innbyggerne.

Til tross for regjeringens forslag om å øke de frie inntektene med 6,8 milliarder kroner neste år, påpeker KS at dette ikke er tilstrekkelig for å dekke det eksisterende finansieringsgapet.

Videre viser KS' undersøkelser at tre av fire kommuner rapporterer om merforbruk, noe som indikerer en vedvarende ubalanse mellom tildelte midler og faktiske kostnader. Denne situasjonen fører til at mange kommuner må gjøre tøffe prioriteringer, som kan resultere i kutt i viktige tjenester for innbyggerne.

For å sikre at kommunene kan opprettholde og forbedre tjenestetilbudet til sine innbyggere, er det avgjørende med en betydelig økning i de frie inntektene. Dette vil gi kommunene nødvendig økonomisk handlingsrom til å møte både dagens og fremtidige utfordringer på en bærekraftig måte

Forslag #144

Forslagforfatter: Ullern Arbeiderpartilag

Ullern Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, By og land, hand i hand, 3383

Forslag

Nytt første kulepunkt:

- Invitere de norske storbyene til et samarbeid om en ny storbymelding

Begrunnelse

Den siste rene storbymeldingen ble levert av Solbergregjeringen rett etter årtusenskiftet (St. 31 2002-2003). Selv om Ap/Sp lanserte «Gode bysamfunn med små skilnader» (St. 28 2022 – 2023) er det godt over 20 år siden norske myndigheter signaliserte at vi trenger en storbypolitikk. Storbyene er viktige for både samfunnsutviklingen, verdiskapingen og veien mot et nullutslipps-samfunn. Rundt halvparten av Norges befolkning bor i de seks store landsdelssentrene- og storbyregionene Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand og Tromsø.

Forslag #145

Forslagforfatter: Ullern Arbeiderpartilag

Ullern Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, By og land, hand i hand, 3390

Forslag

Endret kulepunkt:

Fra: videreutvikle områdesatsinger i byområder med store sosiale og økonomiske utfordringer og høy andel innbyggere som lever i vedvarende fattigdom

Til: videreutvikle områdesatsinger i byområder med store sosiale og økonomiske utfordringer gjennom å identifisere samfunnsfloker og utarbeide sektorovergripende områdesatsinger for å løse disse.

Begrunnelse

Samfunnsfloker er et politisk nyord som ser på behovet for en sektorovergripende politikkutforming for å løse politiske utfordringer. Mens en tradisjonell områdesatsing i stor grad er problemfokuset innenfor et geografisk avgrenset område, må en samfunnsfloke løses ved at politikkkfeltene ses i sammenheng. F.eks. kan ensomhet og utenforskap bekjempes gjennom god byutvikling som lager velfungerende sosiale møteplasser. Utenforskap kan også løses gjennom sosialt entreprenørskap.

Forslag #178

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Frivilligheten skal være fri, 3450

Forslag

Linjene 3450-3453 omtales likt i kapittel om beredskap og foreslås strøket.

Begrunnelse

Linjene 3450-3453 omtales likt i kapittel om beredskap og foreslås strøket.

Forslag #273

Forslagforfatter: Oslo Arbeidersamfunn

Oslo Arbeidersamfunn, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Kultur: en kultur å leve av og for, 3505

Forslag

Endringsforslag

Museer, kulturminner og håndverkstradisjoner er viktige deler av vår kulturarv som må tas vare på for å være tilgjengelig for fremtiden

Endres til:

Museer, kulturminner og håndverkstradisjoner er viktige deler av vår kulturarv som må sikres forutsigbare rammebetingelser for å være tilgjengelig for fremtiden.

Begrunnelse

En forutsetning for at museer, kulturminner og håndverkstradisjoner skal være tilgjengelige for fremtiden er at de sikres forutsigbare rammebetingelser. I den sammenheng blir "tas vare på" for upresist og lite spesifikt.

Forslag #208

Forslagforfatter: Veitvet/Linderud/Økern Arbeiderpartilag

Veitvet/Linderud/Økern Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Kultur: en kultur å leve av og for, 3517

Forslag

Som en del av en helhetlig satsning på å gjøre kultur tilgjengelig for alle, uavhengig av hvor du bor i Norge, ønsker vi å jobbe mot sentralisering av kulturinstitusjoner i sentrum av våre største byer. Kulturinstitusjonene kan spille en viktig rolle i å skape nye kulturelle knutepunkter og bidra til utviklingen av nærmiljøene. Fordelingen av kulturinstitusjoner bør baseres på lokale behov og være en del av en helhetlig satsning på byutviklingen, særlig i hovedstaden Oslo. Kulturutvikling skal fungere som en motor i byenes vekst og utvikling.

Begrunnelse

Det er viktig for utviklingen av Oslo at kulturinstitusjonene fordeles demokratisk internt i storbyen. Dette vil fremme god byutvikling og gi kulturtilbud til deler av byen som trenger det sårt. Dette er god arbeiderpartipolitikk, se bare til Operaen som eksempel.

Forslag #126

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Kultur: en kultur å leve av og for, 3528

Forslag

Linje 3528, tillegg: Arbeiderpartiet vil jobbe mot den geografiske skeivfordelingen for nasjonale kunstinstitusjoner med tanke på driftsbudsjett og bygg.

Begrunnelse

Jobbe mot den geografiske skeivfordelingen for nasjonale kunstinstitusjoner

Forslag #274

Forslagforfatter: Oslo Arbeidersamfunn

Oslo Arbeidersamfunn, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Kultur: en kultur å leve av og for, 3547

Forslag

6. Kultur må finne sted - bokstavelig talt. Alle skal ha muligheten til å oppleve og delta i kulturaktiviteter. En styrket satsing på kulturlokaler som er tilrettelagt for aktivitetene de skal brukes til er avgjørende for å få dette til.

Begrunnelse

Tilgjengelige egnede lokaler for kultur er en grunnleggende forutsetning for all kulturaktivitet.

Forslag #127

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Kultur: en kultur å leve av og for, 3553

Forslag

Linje 3553, tillegg: styrke museene, kystkultur og fartøyvern...

Begrunnelse

Museer, kystkultur og fartøyvern

Forslag #179

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Medier: Grunnmuren for ytringsfrihet og demokrati, 3617

Forslag

Linjene 3617-3618 er en gjentakelse fra tidligere. Foreslås strøket.

Begrunnelse

Linjene 3617-3618 er en gjentakelse fra tidligere. Foreslås strøket.

Forslag #68

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Medier: Grunnmuren for ytringsfrihet og demokrati, 3623

Forslag

Stryke ordet "vurdere" så den totale setningen blir "innføre momsfristak for all digital journalistikk som omfattes av medieansvarsloven, og som et første steg gjøre momsfristaket for nyhetsmedier plattformnøytralt igjen"

Begrunnelse

Vi lever i en verden preget av stadig mer desinformasjon og løgn. Hvis redaktørtyrte medier fortsetter å miste fotfeste i det norske samfunnet, mister vi samtidig "den fjerde statsmakt". Dette vil svekke det norske demokratiet og er derfor en sak om nasjonal sikkerhet og selvstyre. De store internasjonale techselskapene betaler svært lite skatt i Norge sammenlignet med pengene de tjener. Momsfristaket vil gi bedre rammer for norske medier og med det sørge for en sannhetssøkende informasjonsflyt, bedre offentlig debatt og mer nøytral konkurranse mellom techgiganter og mediehus. Samtidig er oppmerksomhet og åpenhet rundt kriterier og tildeling av pressestøtte og momsfristak er viktig for legitimiteten i befolkningen.

Forslag #90

Forslagforfatter: Hustadvika Arbeiderparti

Hustadvika Arbeiderparti, Møre og Romsdal Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Familiepolitikk: ulike familier, universell velferd, 3656

Forslag

Nytt kulepunkt etter 3656:

- Utvide den selvstendige opptjenesteretten til foreldrepermisjon for fedre eller medforeldre fra ti til 15 uker.

Begrunnelse

Pappapermisjonen er nå på 15 uker. Det vil derfor være naturlig at den selvstendige opptjeningsretten kommer opp på den samme lengden. Det er urimelig for far eller medforeldre får en avkortning av sin permisjon hvis ikke alle vilkår til mor er oppfylt.

Forslag #239

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Gode oppvekstmiljø for alle, 3688

Forslag

nytt punkt:

- sikre fysiske gamingfelleskap der unge med interesse for gaming og e-sport kan møtes fysisk, få låne utstyr av høy kvalitet og oppleve tilrettelegging fra det offentlige.

Begrunnelse

.

Forslag #64

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Digitalisering for alle, 3709

Forslag

Stryke "rammer for en" slik at setningen blir "sikre en trygg digital oppvekst for barn og unge".

Begrunnelse

Barn skal sikres en trygg oppvekst, ikke bare "rammer for en" trygg oppvekst. Dette er nedfelt i norsk lov og gjelder også digitalt. Hvis skjerm, internett og sosiale medier innebærer at barn og unge får tilgang til et miljø der de ikke er trygge, er konsekvensen at denne tilgangen må fjernes. Barnekonvensjonens §3 Til barns beste og §18 Foreldreansvar regulerer allerede disse forholdene. Formuleringen i Arbeiderpartiets partiprogram skal være tydelige på barns rettigheter, og bør derfor unngå oppmykende ord som "rammer for".

Forslag #190

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Digitalisering for alle, 3714

Forslag

3713 utnytte mulighetene i kunstig intelligens, samtidig som vi beskytter innbyggerne med lovverk oppdatert på utviklingen, og kreve at teknologiselskapene innebygger diskrimineringsvern.

Erstatter følgende tekst:

3713 utnytte mulighetene i kunstig intelligens, samtidig som vi beskytter innbyggerne mot de

3714 negative sidene ved utviklingen

Begrunnelse

Vi ønsker politisk arbeid for mulig endring av *Likestillings- og diskrimineringsloven* spesifikt rettet mot KI-teknologien, slik at teknologiutvikler har ansvaret for å bevise at teknologien ikke diskriminerer. Dette kan være forutsetninger som f.eks. kan kreves ved en eventuell godkjennings- eller sertifiseringsordning.

Likestillings og diskrimineringsombudets utredning *Algoritmer, kunstig intelligens og diskriminering* omhandler hvorvidt bruk av kunstig intelligens (KI) utfordrer vår forståelse av diskriminering (Strand, 2024). Utredningen gjennomgår norsk lovverk i møte med KI.

Diskriminerende bruk av KI skjer på nye arenaer og på måter det er vanskeligere å avdekke.

Algoritmer og KI-programmer vil tas i bruk i mange samfunnsarenaer, for eksempel i rekrutteringsprosesser i arbeidslivet, diagnostisering og prioriteringer i helsevesenet, i politi og tollvesen, eller i risikokartlegging som foretas av banker, forsikringsselskaper, utleiefirmaer mv.. Et gjennomgående trekk er at algoritmenes og KI-systemenes analyser og vurderinger kan ha stor betydning for enkeltindividers behandling og rettigheter. Det kan dreie seg om analyser og beslutningsstøtte som kan få betydning for individers tilgang til grunnleggende tjenester og rettigheter, slik som helsetjenester, bolig, eller muligheten til å tegne forsikring.

I lys av teknologiens brede nedslagsfelt anbefaler *LDOs* utredning at diskrimineringsvernet i arbeidslivet må revurderes: myndighetene må vurdere å etablere felles kriterier for hvilken forskjellsbehandling som kan tillates i bruk av algoritme- og KI-programmer.

EUs KI-forordning ble vedtatt juni 2024, den skal bla. "legge til rette for menneskeorientert og etisk forsvarlig kunstig intelligens, som skal hensynta grunnleggende menneskerettigheter." Forordningen er et viktig steg videre i prosessen for å sikre at forbud mot diskriminering innarbeides i KI-reguleringen.

Sett i lys av den rivende utviklingen innen KI-feltet og med de alvorlige trusler mot diskrimineringsvern og lik tilgang til grunnleggende rettigheter og tjenester denne teknologien medfører, er et teknologinøytralt lovverk ikke forsvarlig.

- Vi mener Aps politikk må stilles krav til teknologiselskapene om å innebygge diskrimineringsvern i utviklingen av KI-teknologi.
- Det må utredes hvordan et slikt diskrimineringsvern kan sikres i norsk lovgivning.
- Vi vil at Arbeiderpartiet vurdere endringer av Likestillings- og diskrimineringsloverket spesifikt rettet mot KI-teknologien, slik at teknologiutvikler har ansvaret for å bevise at teknologien ikke diskriminerer. Dette kan være forutsetninger som f.eks. kan kreves ved en eventuell godkjennings- eller sertifiseringsordning.

Forslag #180

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Digitalisering for alle, 3722

Forslag

Linje 3722: Hva er en regulatorisk sandkasse? Setningen må endres til noe som kan forstås av alle.

Begrunnelse

Linje 3722: Hva er en regulatorisk sandkasse? Setningen må endres til noe som kan forstås av alle.

Forslag #17

Forslagforfatter: Vestfold Arbeiderparti

Vestfold Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Digitalisering for alle, 3723

Forslag

Nytt delkapittel:

Digitalt utenforskap

Digitalisering er viktig for utviklingen av samfunnet. Samtidig må vi passe på at vi ikke gjør samfunnet ulevelig for alle som av ulike grunner ikke evner å henge med i den digitale utviklingen.

Over 600.000 personer er ikke-digitale her til lands. Det er digitaliseringens bakside. Digitalt utenforskap vil ikke forsvinne med et nytt generasjonsskifte. Vi vil alle kunne oppleve faser hvor en på grunn av helse kan få problemer med å betjene de digitale plattformene.

Døren til banken, fastlegen, NAV, og offentlige og private tjenester er stengt for alle dem som ikke er

i stand til å bruke digitale hjelpemidler.

Systematisk opplæring er viktig for noen og en vei ut av det digitale utenforskapet. Men det vil alltid være noen som ikke klarer å tilpasse seg et digitalisert samfunn. Fortsatt vil det derfor være nødvendig å kommunisere med en stor del av befolkningen på tradisjonelt vis.

Arbeiderpartiet vil:

- Sikre likeverdige tjenester til alle, også ikke-digitale
- Gi opplæring til alle som ønsker og evner å håndtere digitale hjelpemidler
- I samarbeid med kommuner og frivilligheten opprette «hjelpesentraler» for mennesker som ikke behersker digitale hjelpemidler.
- Sørge for at alle offentlig informasjon og kommunikasjon gis på brukernes premisser
- Utvikle en eID, på et sikkerhetsnivå som kan brukes hos f.eks. NAV og Helsenorge og som har et system for de som har verger, og som inkluderer alle brukergrupper.

Begrunnelse

Mer offensiv politikk for å bekjempe digitalt utenforskap hos eldre.

Forslag #65

Forslagforfatter: Grünerløkka Arbeiderpartilag

Grünerløkka Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Digitalisering for alle, 3723

Forslag

utvikle en egen norsk eller nordisk stor språkmodell

Begrunnelse

Store språkmodeller som ChatGPT er, eller vil snart være, en del av vår nasjonale digitale infrastruktur. I dag er kunstig intelligens-modeller som nordmenn bruker i stor grad amerikanske eller kinesiske. Det er nylig dokumentert at det er omfattende russisk propaganda i norske modeller. Dette er urovekkende når modellene er svært effektive og former manges virkelighetsforståelse.

Store språkmodeller som brukes i arbeidslivet, på fritiden og i forsvaret bør derfor være norske. Modellen bør være etterprøvbar, ikke-diskriminerende og tilpasset norske forhold. Det skal være transparent hvordan modellens algoritme er justert og hvilke data som har blitt brukt for å trene den. Slik kan man sikre offentlig debatt, demokratisk kontroll og kvalitetssikring av modellen. Modellen vil også sikre effektivitet i offentlig sektor og privat næringsliv i et scenario der amerikanske modeller fra aktører som Google eller Microsoft blir ulovlig eller sterkt begrenset.

Forslag #81

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Trygg digital oppvekst, 3761

Forslag

Nytt kulepunkt:

- Forby bruk av personopplysninger på barn i kommersielle sammenhenger i sosiale medier, opptil 15 år.

Begrunnelse

I 2024 kom nyheten at regjeringen vil jobbe for å innføre et forbud mot sosiale medier for barn under 15 år. Grunnlaget for dette er at man mener barn under 15 ikke kan samtykke til at sosiale medier samhandler med deres personopplysninger. Det er derfor rart at foresatte fortsatt kan spre personopplysninger, eksponere og tjene penger på barna på en plattform de selv ikke kan være på.

I løpet av de siste årene har flere studier, blant annet fra UNICEF og Redd Barna, understreket at barns digitale privatliv står i fare, spesielt når foreldre eller omsorgspersoner deler innhold som knyttes til sponning, reklame og kommersiell påvirkning. Studiene viser at barn som brukes i slike sammenhenger risikerer å få sine bilder og personlige historier lagret, misbrukt eller brukt utenfor den opprinnelige konteksten.

I tillegg er denne type arbeid i svært stor grad uregulert, og flere barn av influensere har kommet frem og fortalt om ubehag ved å bli eksponert på foreldres sosiale medieplattformer. Barn har ikke tilstrekkelig modenhet til å forstå de langsiktige konsekvensene av slik eksponering, og at dette kan påvirke deres sosiale relasjoner og privatliv.

FNs barnekonvensjon avsnitt 16, som er i norsk lov, sier at barn har rett på privatliv, så de skal være beskyttet fra blant annet ulovlige angrep mot ære og omdømme. Å bruke barns personliv i reklamer på nett før de blir gamle nok til å samtykke skikkelig burde være en del av dette.

Forslag #181

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Digital infrastruktur, 3769

Forslag

Linje 3769: Feil ordvalg i andre setning. "en" endres til "er" etter Datasenter.

Begrunnelse

Linje 3769: Feil ordvalg i andre setning. "en" endres til "er" etter Datasenter.

Forslag #98

Forslagforfatter: Grimstad Arbeiderparti

Grimstad Arbeiderparti, Agder Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Digital infrastruktur, 3784

Forslag

- Arbeiderpartiet vil ha en robust og forutsigbar digital infrastruktur. Vi vil legge til rette for et bredt samarbeid med både norske, amerikanske, europeiske og andre internasjonale teknologileverandører, men vi må samtidig sikre at viktige digitale tjenester ikke kan bli utilgjengelige som følge av andre lands politiske beslutninger eller eksportrestriksjoner. Derfor vil vi arbeide for bindende garantier som sikrer tilgang til viktige digitale tjenester.

Begrunnelse

Norsk offentlig og privat sektor er sterkt avhengig av digitale tjenester levert av utenlandske teknologiselskaper, særlig fra USA. Dersom slike selskaper blir pålagt eksportrestriksjoner eller politiske beslutninger begrenser tilgangen, kan det få alvorlige konsekvenser for kritiske samfunnsfunksjoner. Hvordan kan Norge sikre stabil tilgang til disse tjenestene gjennom juridiske garantier og hvilke alternativer bør vurderes for å redusere sårbarheten?

Tekstforslaget foreslås lagt til som nytt kulepunkt etter linje 3784.

Forslag #55

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Likestilling på alle samfunnsområder, 3863

Forslag

Folk med nedsatt funksjonsevne skal selv få velge hvor de skal bo.

Begrunnelse

Går fram av forslaget

Forslag #137

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Nordområdene: Norge er tryggere med livskraftige lokalsamfunn i nord, 3930

Forslag

Tillegg e linje 3903:

I en slik forbindelse vil vi fremheve Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport som grunnlag for forsoning. Den bør være grunnlaget for politikken i forhold til samer og nasjonale minoriteter. Sentralt i dette står kommisjonens anbefalinger om å sikre de tradisjonelle næringene som grunnlag for kultur.

Begrunnelse

nb! Det gikk ikke an å legge inn forslag under kapitlet om urfolk og nasjonale minoriteter, derfor er dette forslaget feilplassert ift programteksten.

Forslag #140

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Samferdsel: å reise i nord, 3981

Forslag

Linje 3981-3984 strykes

Begrunnelse

Nord-Norgebanen vil beslaglegge mye natur og komme i konflikt med reindrifta. I tillegg vil det være usannsynlig dyrt. Man kan for en brøkdel av prisen få til enorstilt oppgradering av stamveier og fylkesveier, redusere flyprisene og tilby gratis, fossilfri godstransport langs kysten (der kapasiteten forøvrig er ubegrenset)

Forslag #182

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Samferdsel: å reise i nord, 3983

Forslag

Linje3983: Setningen utvides til å lyde som følgende: “velge, må vurderes i lys av naturkonsekvenser, samfunnsøkonomisk nytte og den nye geopolitiske situasjonen...”

Begrunnelse

Linje3983: Setningen utvides til å lyde som følgende: “velge, må vurderes i lys av naturkonsekvenser, samfunnsøkonomisk nytte og den nye geopolitiske situasjonen...”

Forslag #133

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Å skape i nord, 4038

Forslag

Nye kulepunkt:

Innføre særlige økonomiske tiltak for å sikre bosettingen i Øst-Finnmark

Begrunnelse

Dette er Norges grenseregion mot Nordvest-Russland og Barentshavet

Forslag #135

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Å skape i nord, 4038

Forslag

Nytt kulepunkt:

Sikre god lønnsomhet i landbruket og reindrifta

Begrunnelse

Antall gårdsbruk i Nord-Norge er nede på et kritisk lavt nivå. Dette er uheldig for tilstedeværelse, industriarbeidsplasser og matberedskap

Forslag #138

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Å skape i nord, 4038

Forslag

Alle tradisjonelle samiske næringer som viderefører samisk språk og kulturtradisjoner er kulturbærende næringer. Dette gjelder også at fiske (guolásteapmi), utmarksnæring (meahcásteapmi), landbruk (eanadoallu), duodji, laksefiske (luossabivdu), ved siden av reindrift, er slike kulturbærende næringer, som har urfolks- og menneskerettslig vern

Begrunnelse

Essensen i dette forslaget er at samisk kultur er mer enn reindrift.

NB! dette er et forslag til kapitlet om urfolk og nasjonale minoriteter, men der var det ikke mulig å legge inn forslag

Forslag #139

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Å skape i nord, 4038

Forslag

Nytt kulepunkt: Gi Sápmi Invest et kraftig påfyll av penger for å stimulere til vekst i samiske lokalsamfunn

Begrunnelse

Også de samiske lokalsamfunnene trenger flere bein å stå på.

NB! Vi foreslår dette inn etter I 3922 i urfolkskapitlet, men der var det ikke mulig å legge inn forslag

Forslag #195

Forslagforfatter: Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag

Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Trygge veier, 4119

Forslag

Sikre at straffereaksjon ved uaktsomt bildrap er gjenstand for vurdering fra domstolene

Begrunnelse

uaktsomt bildrap straffes i dag nærmest automatisk med fengsel, helt uavhengig av hva som egentlig er saken, årsaker mv. Her bør domstolene få rom for å burke mer skjønn som med andre former for uaktsomt drap.

Forslag #186

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, En punktlig og klimavennlig jernbane, 4165

Forslag

Arbeiderpartiet vil forkorte reisetiden mellom Bergen og Oslo gjennom å realisere Ringeriksbanen som er et gryteklart ferdig regulert prosjekt

Begrunnelse

Dette vil forkorte reisetiden mellom Oslo og Bergen og være et faktisk alternativ til flyreiser. Godstransport i samme område vil bli mer miljøvennlig. Pendlertrafikken i Ringeriksregionen som er et pendlerdistrikt vil bli mer miljøvennlig.

Forslag #134

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Livskraftige kystsamfunn, 4185

Forslag

Nytt kulepunkt:

Prioritere kommunale fiskerihavner for den minste kystflåten

Begrunnelse

Viktig å huske fiskerihavnene! Dette er billige infrastrukturtiltak med stor betydning for verdiskapingen

Forslag #38

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Gode steder i endring, Luftfart, 4192

Forslag

Nytt kulepunkt:

Arbeiderpartiet vil legge til rette for en bærekraftig luftfart og at norske lufthavner blir lavutslippsoner.

Begrunnelse

Lufthavnene i Norge kan miljøoptimaliseres gjennom at arbeid og transport på bakken utføres ved hjelp av utslippsfrie kjøretøy og maskiner. Bruk av flyenes sterkt forurensende flymotorer under manøvrering på bakken må avgrenses til et minimum. Tiltakene er relativt lett å iverksette for å oppnå påkrevde utslippsreduksjoner og forbedre luftkvalitet og arbeidsmiljø, samt bidra positivt til

legitimering av luftfart som fremtidsrettet transportalternativ mens utviklingen av nye drivstoffkilder modnes.

Lufthavnene vil ha behov for økt energiforsyningskapasitet og tilpasset infrastruktur forbindelse med elektrifiseringssatsningen. Flyplasser/Avinor må tilføres ekstra øremerkede statlige midler til dette omstillingsarbeidet.

Forslag #35

Forslagforfatter: Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag

Ensjø, Kampen og Vålerenga Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, 4235

Forslag

Del 6 En tryggere og mer rettferdig verden og Et sterkere forsvar gjør Norge tryggere / linje 4235-4549 flyttes til starten av dokumentet, og blir ny del 1.

Begrunnelse

Den siste tids endringer i det utenriks- og forsvarspolitiske bildet har ført til mindre stabilitet enn hva vi tok for gitt da arbeidet med partiprogrammet begynte. Alt tyder på at denne ustabiliteten vil vedvare. Menneskene er mer og mer opptatt av det som gir oss grunnlaget for liv i frihet og demokrati. Derfor mener vi at delen skal flyttes frem for å understreke hvor viktig det er.

Forslag #124

Forslagforfatter: Rogaland Arbeiderparti

Rogaland Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, 4235

Forslag

Felles uttalelse fra Rogaland Arbeiderparti:

Beredskaps-, forsvars- og utenrikspolitikk:

- Ruste opp forsvar og sivilforsvar
- Utvide Nansen-programmet til 90 milliarder kroner
- At Stavangerregionen skal være den foretrukne lokasjonen for et nytt luftoperasjonssenter

- Staten bidrar med finansiering til at kommunene kan innfri nasjonalt krav om tilfluktsrom

Begrunnelse

Beredskaps-, forsvars- og utenrikspolitikk

Verden er i endring. På grunn av den skjerpede sikkerhetssituasjonen i Europa og blandede signaler fra USA i forhold til europeisk sikkerhet, er det viktig at Norge **bidrar mer i kampen for demokrati og frihet i Europa**. Norge er i en privilegert situasjon med tanke på våre økonomiske ressurser, men også sårbare på grunn av vårt lave folketall og strategiske beliggenhet.

For Norge, som ligger i en strategisk viktig posisjon, er det viktigere enn noensinne å forberede oss på de utfordringene som kan oppstå, også i Rogaland. I lys av den økende usikkerheten og trusselen fra stormaktene er det avgjørende at vi ruste opp vårt eget **forsvar og sivilforsvar**. Vi må investere i våre militære kapasiteter, både for å beskytte våre egne interesser og bidra til den kollektive sikkerheten i Europa. En sterk og robust forsvarspolitikk er nødvendig for å sikre at

Norge står i stand til å håndtere fremtidige geopolitiske utfordringer og være en pålitelig partner i internasjonalt samarbeid.

Rogaland arbeiderparti er fornøyd med at regjeringen i en urolig tid har økt fokus på, og finansiering av, forsvar og beredskap. Vi har nådd målet om at vi skal bidra med to prosent av vårt nasjonalprodukt til NATO, vi har økt rammene til forsvaret med hele 40 prosent fra 2021, og vi har økt rammene til politiet. De siste års budsjetter reflekterer den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og viljen den norske regjeringen har til å **styrke luftvernet, sjøforsvaret, hæren og heimevernet**, samt bistå Ukraina i deres krig mot Russland. Dette arbeidet må fortsette.

Det er tverrpolitisk enighet om å **utvide Nansen-programmet** som støtter Ukrainas kamp for frihet. Støtten til Ukraina neste år skal være på minst 35 milliarder kroner. Rogaland

Arbeiderparti mener at midlene avsatt til Ukrainas forsvarskamp for 2025 ikke er tilstrekkelig, og bør økes til 90 mrd for 2025, slik at Ukraina kan vinne krigen mot Russland.

NATO har nylig vedtatt at Norge skal ha et luftoperasjonssenter for nordområdene. Rogaland arbeiderparti mener at Stavanger-regionen, representerer en strategisk, praktisk og militærfaglig optimal **lokasjon for NATOs nye Combined Air Operation Centre (CAOC)**, og vil anbefale at denne etableres her. Også den militære delen av Sola lufthavn må oppgraderes slik at denne kan håndtere militære operasjoner og fungere som mottaksbase.

I den situasjonen vi står i er det vesentlig at vi øker vår selvforsyningsgrad. Rogaland arbeiderparti forventer at det satses på utvikling av produksjonssentre slik at vi kan bli **mer selvforsynte** på medisiner, vaksiner og ikke minst at det tas grep rundt matforsyning.

Det er viktig at norske kommuner kan innfri kravene staten har satt om at vi skal tilby **tilfluktsrom** til befolkningen. Mange av kommunene i Rogaland er langt under dette kravet, og de har heller ikke midler til å finansiere nyetablering av rom. Dette må på plass.

Forslag #125

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Styrket sikkerhetspolitisk felleskap, 4273

Forslag

Tilleggsforslag:

Oljefondet skal fremme etiske investeringer og positiv global utvikling. Det kan ikke investere i selskaper som bidrar til krigsforbrytelser, menneskerettighetsbrudd eller miljøødeleggelser, og må trekke seg ut av selskaper som bryter folkeretten og menneskerettighetene.

Begrunnelse

Oljefondet

Forslag #256

Forslagforfatter: Internasjonalt Forum

Internasjonalt Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Styrket sikkerhetspolitisk felleskap, 4277

Forslag

Linje 4277: Kulepunktet erstattes med følgende:

Nansenprogrammet for Ukraina må fortsette så lenge det er behov for det. Omfanget må økes betydelig. Ambisjonene må tydeliggjøres. Det må rapporteres løpende og offentlig om hvordan midlene brukes innenfor de krav som sikkerhet setter.

Begrunnelse

Russland må ikke få vinne den brutale krigen som de er eneansvarlig for å ha satt i gang. Dette er selvfølgelig viktig for Ukraina som ble angrepet av sin aggressive nabo og har kjempet tappert i over tre år. Det er også viktig for Norge at vår nabo i nordøst ikke ser at det er lønnsomt å angripe naboer.

Forslag #146

Forslagforfatter: Ullern Arbeiderpartilag

Ullern Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Europa og Norden, 4329

Forslag

(Forslaget er opprinnelig et forslag vedtatt på medlemsmøte i UAP)

Linjenr: 4329 - 4332

Avsnittet endres til:

Arbeiderpartiet er tilhenger av et sterkt politisk samarbeid i Europa. Ved to tidligere folkeavstemninger har vi derfor anbefalt å si ja til norsk medlemskap. Det skal være rom for ulike syn i EU-spørsmålet. Partiet skal i kommende stortingsperiode gjennomføre en bred medlemsdebatt om Norges forhold til EU, herunder vurdere om det skal søkes medlemskap. Medlemsdebatten skal inngå som en del av forberedelsene til programarbeidet for perioden 2029-2033.

Begrunnelse

Det foregår store endringer i det internasjonale landskapet hvor hovedtrekk er:

- et nytt USA under Trumps ledelse som bl.a. sår tvil om USAs nære samarbeid med Europa og Norge, et USA som undergraver Ukrainas overlevelse som selvstendig nasjon og et USA som tilsynelatende endrer hele verdensordenen, jf. bl.a. ønsket om å underlegge seg Grønland. Tiltroen til Donald Trumps USA er i fritt fall i en rekke land, jf. f.eks. Danmark.
- et EU som innleder nærmere samarbeid mellom medlemslandene, bl.a. på sikkerhets- og forsvarsområdet, men også på områder av strategisk betydning for Norge som for eksempel helse
- etter initiativ fra USA en verden som er på vei inn i handelskrig, og hvor Norge kan havne i alvorlige skvis situasjoner
- et mer dominerende Kina som utfordrer situasjonen bl.a. i Asia og i forhold til USA
- at mange i Norge opplever økende frustrasjon over at vi ikke har anledning til, på like fot, å ta del i de store debattene i Europa, men står på sidelinjen når det skjer
- en økende opplevelse av utrygghet i befolkningen

Samtidig viser opinionsmålinger at det er til dels lav kunnskap i befolkningen om vesentlige spørsmål knyttet til samarbeidet i og med EU, for eksempel EUs fjerde energipakke (Dagsavisen 9. mars 2025).

Vi har forståelse for at lederne for de store partiene advarer om en ny medlemskaps debatt nå, mens uroen i verden øker og det er uklart hva som er permanente eller midlertidige endringer. Men det betyr ikke at vi kan utsette debatten og kunnskapshevingen i Arbeiderpartiet selv om det er urolige tider. Tvert imot må vi i kommende stortingsperiode gjennomføre en bred debatt i partiet med tanke på en folkeavstemming i perioden 2029-2033.

Snart har et flertall av de stemmeberettigede i Norge aldri hatt mulighet til å ta stilling til medlemskap i EU. Dette er i lengden helt uholdbart og skaper et dobbelt demokratisk underskudd, underskuddet vi har pådratt oss som EØS-medlem som innfører EUs regelverk uten å sitte rundt EU-bordet – og nå et underskudd i befolkningen som ikke får anledning til å stemme over EU-medlemskap.

Forslag #247

Forslagforfatter: Forum for grønn vekst

Forum for grønn vekst, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Europa og Norden, 4329

Forslag

Arbeiderpartiet vil ta initiativ til en debatt om norsk medlemskap i EU med påfølgende folkeavstemning.

Begrunnelse

Vår europeiske tilknytning må på dagsordenen i Arbeiderpartiet og i Norge. Verden er varig endret og vi har en forverret sikkerhetspolitisk situasjon. Vi står i en større

ustabilitet på grunn av aggressiviteten til naboen i øst, og i store maktforskyvninger i det demokratiske vesten som kan innebære en svekkelse av demokratiet. Dette forsterkes av at USA nylig har innsatt en ustabil president fra ytre høyre, og av store utfordringer som klima-og naturkrisen og globale tek-selskaper som trenger overnasjonal styring og kontroll.

Uansett hvor lenge krigen i Ukraina varer, og uansett hvordan verden ellers utvikler seg, er Norge for framtiden bundet tettere sammen med Europa. Utviklingstrekkene gjør at vi må være forberedt på å måtte reorientere oss, samtidig som vi holder fast på det som stabiliserer.

Det er ofte i krise at store ting skjer og vi ser ting klarere. Slik har det vært ved alle store veiskiller i historien. Det er nå at det er både naturlig og viktig at vi spør oss hva slags forhold Norge skal ha til EU i lys av en ny og varig endret situasjon. Det er også både naturlig og viktig at det er Arbeiderpartiet som tar ansvar for å lede an i den debatten, og bringe på bordet en ny debatt i Norge om medlemskap i EU.

Forslag #253

Forslagforfatter: Internasjonalt Forum

Internasjonalt Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Europa og Norden, 4329

Forslag

Linje 4329-4332 erstattes med:

En verden i stor endring endrer også vårt forhold til våre samarbeidspartnere. Det er viktig i vår tid å sikre en opplyst og kunnskapsbasert debatt om vårt EU-samarbeid. Vi vil være aktive forsvarere av samarbeidet med Europa, og sammen arbeide tettere om løsninger som skaper fred, sikkerhet og demokrati for oss alle. Det er ikke bare avgjørende for Norge, men for hele Europa. Derfor mener Arbeiderpartiet at Norge i utgangspunktet er tjent med å være medlemmer av EU når tiden er inne for det.

Begrunnelse

Både EU og verden har endret seg radikalt siden flertallet i Norge stemte nei til medlemskap i 1994. EU er utvidet geografisk og samarbeider om en lang rekke områder de ikke gjorde i 1994, som f.eks. sikkerhet og beredskap, herunder helseberedskap.

EØS-avtalen har tjent Norge godt, men dekker kun deler av dette samarbeidet og gir oss ikke en plass ved bordet der beslutningene treffes. Det gjør heller ikke de vel 100 andre avtalene Norge har inngått med EU. Vårt forhold til EU er derfor fragmentarisk og dekker ikke nødvendigvis Norges behov for samarbeid. F.eks. står vi utenfor mye av det kriminalpolitiske samarbeidet, noe som medfører at norsk politi og påtalemyndighet mangler en del gode redskaper for å bekjempe alvorlig grensekryssende kriminalitet.

Verden har endret seg de siste ukene og USA er ikke lenger den pålitelige samarbeidspartneren de har vært tidligere, verken i økonomiske saker eller i sikkerhetssaker. Norge må derfor søke et nærmere samarbeid med sine europeiske samarbeidspartnere.

Forslag #91

Forslagforfatter: Hustadvika Arbeiderparti

Hustadvika Arbeiderparti, Møre og Romsdal Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Europa og Norden, 4330

Forslag

Endringsforslag: Ta bort de to setningene på linje 4330-4332: "Samtidig er det rom... ny landsmøtebehandling i Arbeiderpartiet."

Disse erstattes med følgende tekst:

Arbeiderpartiet vil at Norge skal være en del av et tettere samarbeid i Europa der vi sammen finner løsninger som skaper fred, sikkerhet og demokrati. Derfor mener Arbeiderpartiet at Norge bør bli medlem av EU og at en starter prosessen om EU-medlemskap i neste stortingsperiode.

Begrunnelse

I en verden med store utenrikspolitiske omveltninger så er små land som Norge avhengig av å være del av internasjonale samarbeid som beskytter de små lands interesser. Norge er i Europa og har mange av de samme verdiene som land som er en del av EU-fellesskapet. Det er derfor naturlig at Norge knytter seg enda tettere sammen med andre land i Europa der vi sammen kan finne løsninger som skaper fred, sikkerhet og demokrati. Arbeiderpartiet bør derfor starte prosessen om at Norge kan bli medlem av EU i neste stortingsperiode.

Ses også i sammenheng med følgende endringsforslag: Nytt kulepunkt etter linje 4342

- starte prosessen om at Norge kan bli medlem av EU i neste stortingsperiode.

Forslag #206

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Europa og Norden, 4332

Forslag

Tillegg siste setning:

- Dersom et medlemskapsspørsmål skulle bli aktuelt, skal det være gjenstand for ny landsmøtebehandling i Arbeiderpartiet **med påfølgende folkeavstemning**.

Begrunnelse

.

Forslag #254

Forslagforfatter: Internasjonalt Forum

Internasjonalt Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Europa og Norden, 4341

Forslag

Linje 4341: nytt kulepunkt.

- Utrede norsk medlemskap i EU

Begrunnelse

EØS-avtalen har tjent Norge godt, men dekker kun deler av dette samarbeidet og gir oss ikke en plass ved bordet der beslutningene treffes. Det gjør heller ikke de vel 100 andre avtalene Norge har inngått med EU. Vårt forhold til EU er derfor fragmentarisk og dekker ikke nødvendigvis Norges bredden i våre behov.

Forslag #92

Forslagforfatter: Hustadvika Arbeiderparti

Hustadvika Arbeiderparti, Møre og Romsdal Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Europa og Norden, 4342

Forslag

Nytt kulepunkt ette linje 4342:

- starte prosessen om at Norge kan bli medlem av EU i neste stortingsperiode.

Begrunnelse

I en verden med store utenrikspolitiske omveltninger så er små land som Norge avhengig av å være del av internasjonale samarbeid som beskytter de små lands interesser. Norge er i Europa og har mange av de samme verdiene som land som er en del av EU-fellesskapet. Det er derfor naturlig at Norge knytter seg enda tettere sammen med andre land i Europa der vi sammen kan finne løsninger som skaper fred, sikkerhet og demokrati. Arbeiderpartiet bør derfor starte prosessen om at Norge kan bli medlem av EU i neste stortingsperiode.

Forslag #203

Forslagforfatter: Kjelsås Arbeiderpartilag

Kjelsås Arbeiderpartilag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Europa og Norden, 4342

Forslag

Legg til kulepunkt: "Arbeiderpartiet vil sette i gang en utredning om fordeler og ulemper ved EU-medlemskap, med sikte på å bli medlem."

Begrunnelse

Kjelsås Arbeiderpartilag stemte enstemmig for å sende inn dette forslaget til programkomiteen i første innspillsrunde, med følgende begrunnelse:

Det er nå 30 år siden flertallet stemte nei til norsk EU-medlemskap. EU har forandret seg radikalt på disse tretti årene, fra hovedsakelig å være et økonomisk samarbeid i Vest-Europa, er nå de fleste stater i Europa medlemmer og EU har utviklet et bredt politisk samarbeid innen miljø, helse, beredskap, justis, migrasjons, forsvar m.m. Norge er med på mindre deler av dette samarbeidet gjennom EØS-avtalen og andre avtaler vi har inngått med EU, men det er fragmentarisk og vi deltar ikke i den politiske beslutningsprosessen i Rådet eller Parlamentet.

Samtidig har også verden endret seg, både pandemi, krig i Europa og valg av en ustabil president i USA er momenter som taler for at Norge på nytt søker medlemskap i EU. Man er sterkest sammen og ikke alene.

Det er særlig følgende argumenter som vi mener taler for EU-medlemskap og som bør utredes nærmere.

Sikkerhet og beredskap

Natomedlemskapet er Norges viktigste garantist for militær bistand og militært samarbeid. Samtidig har EU utviklet et sterkt forsvarssamarbeid som kompletterer NATO-samarbeidet.

Under pandemien sikret EU seg vaksiner gjennom sitt samarbeid om sivil krisestyring. Det var takket være Sveriges EU-medlemskap og vårt nære kameratskap med broderfolket at vi fikk vaksiner. Nå etablerer EU en helseunion. Medlemskap der vil gi Norge den sikkerheten vi trenger når neste pandemi kommer.

Kriminalitetsbekjempelse

Den organiserte kriminaliteten vi opplever i store norske byer er i stor grad internasjonal. EU har de siste årene utviklet et sterkere strafferettslig samarbeid som gjør det enklere å etterforske kriminalitet og få tilveiebragt bevis slik at saken kan føres for domstolene. Videre utvikler EU et godt samarbeid for å inndra utbytte av kriminelle handlinger. Norge står i all hovedsak utenfor dette samarbeidet.

Miljø og klima

Klimaendringene er en trussel mot verden slik vi kjenner den. EU har vist lederskap i klimasaken og sørget for lovregulering og store satsinger på omstilling og innovasjon. For Norge er det viktig at EU lykkes og det ville være en fordel å delta i utformingen av lovene og politikken.

Mediepolitikk

Utfordringene vi har med medieregulering krever internasjonale løsninger. De amerikanske og kinesiske plattformene vi og barna våre bruker for å skaffe oss sikker informasjon, er ikke forpliktet til redaktørplakaten, vær varsomplakaten eller Grunnlovens paragraf 100 om å legge til rette for ytringsfrihet og meningsmangfold. Til tross for at de internasjonale plattformene tar størsteparten av reklameinntektene i det norske markedet, betaler de lite skatt. Innen medieregulering har EU tatt store grep for å tøyne plattformenes makt. Dette kommer Norge til gode, men vi skulle gjerne deltatt for å prege debatten med vår nordiske mediepolitikk.

Demokrati og velferdsstat

Utredningen om EØS-avtalen viste hvor tett integrert Norge er i EU. Som deltaker i det indre marked gjennom EØS-avtalen har vi god markedstilgang i EU. Samtidig er store deler av norsk lovgivning gjennomføring av EU-regelverk som norske politikere ikke er med å vedta. Dette representerer både et demokratisk underskudd for den norske befolkningen og en tapt politisk mulighet for å fremme norske interesser. Som medlemsland i EU vil vi sammen med nordiske naboer kunne trekke EU i retning av en nordisk modell som arbeiderbevegelsen har utviklet og kjempet fram.

Forslag #136

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Aktiv freds og nedrustningspolitikk, 4406

Forslag

Nytt avsnitt:

Arbeiderpartiet vil sikre Øst-Finnmark med et sterkt militært forsvar, men fortsatt som en buffersone mot Nordvest-Russland uten NATO-øvelser

Begrunnelse

For å opprettholde balansen mellom beroligelse og avskrekking

Forslag #209

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Økonomisk åpenhet for rettferdig fordeling, 4460

Forslag

endre kulepunkt:

- Norge skal ta en lederrolle innenfor arbeidet med en internasjonal skattekonvensjon.

Begrunnelse

Norge er, og skal fortsette å være, en solid og pålitelig partner i utviklingspolitikken. For Arbeiderpartiet er det viktig å sikre at norsk bistand er tuftet på solidaritet, og at målet for bistandspolitikken er å gjøre bistanden overflødig. Derfor bør Norge ta en lederrolle i arbeidet med en internasjonal skattekonvensjon.

Forslag #196

Forslagforfatter: Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag

Grønland/Tøyen/Gamlebyen AP-lag, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Økonomisk åpenhet for rettferdig fordeling, 4461

Forslag

Nytt punkt: Innføre et land-for-land-rapporteringsregelverk som pålegger multinasjonale selskaper med virksomhet i Norge å rapportere økonomiske nøkkeltall fra alle land de har virksomhet i.

Begrunnelse

Sikre at det blir noe mindre "skattelekkasje" og at selskapene betaler reelt med skatt.

Forslag #207

Forslagforfatter: Akershus Arbeiderparti

Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Global helse, 4481

Forslag

Nytt kulepunkt:

- at Norge skal øke satsingen på seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, og utdanningsbistand.

Begrunnelse

Der de store partnerne trekker seg fra satsing på likestilling, må Norge øke innsatsen. Vi skal fortsatt være store på utviklingspolitikken. Det er jenter og kvinner som mister rettighetene sine først i tider med krig og konflikt. Norge må støtte opp om organisasjoner som gjør livsviktig arbeid for å styrke retten til å bestemme over egen kropp, spre kunnskap om prevensjon, trygg abort og motarbeidelse av kjønnsbasert vold. Akershus Arbeiderparti mener at Norge skal prioritere seksuelle og reproduktive helser og rettigheter i utviklingspolitikken. Norge skal også fortsette å satse på utdanningsbistand.

Forslag #54

Forslagforfatter: Tana Arbeiderparti

Tana Arbeiderparti, Finnmark Arbeiderparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Et sterkere forsvar gjør Norge tryggere, 4508

Forslag

Forsvaret har sliter med personellmangel. I nedrustningsperioden var mange ikke inne til militærtjeneste. Forsvaret må innføre utdannings løp eller kursing for voksne som ønsker å være en ressurs for forsvaret. Dette øker antall personell og skaper et større folkeforsvar.

Begrunnelse

går fram av forslaget

Forslag #130

Forslagforfatter: Arbeiderpartiet i Bergen

Arbeiderpartiet i Bergen, Vestland Arbeidarparti

Kapittel/Linje

En tryggere og mer rettferdig verden, Et sterkere forsvar gjør Norge tryggere, 4548

Forslag

Nye punkt fra linje 4548:

- Sikre investeringer i langtrekkende luftvern for befolkningstette områder mot ballistiske missiler. Sikre at forsvarskritisk industri, energiproduksjon, raffinerier, verft og kritisk infrastruktur har tilstrekkelig luftvern.
- Opprette et forsvarsfond av et svært betydelig beløp, for å støtte opp under eksisterende og ny forsvarsindustri i Ukraina og Europa.
- Sikre statlige garantier på investeringer slik at norsk forsvarsindustri øker produksjonskapasiteten til et tilstrekkelig nivå. Sikre at utbygging av forsvarsindustri og forsvarsanlegg blir prioritert i planverket, og sikre at saksbehandlingstiden for slike saker blir redusert til et minimum.
- Russiske skipper må fratas farledsbevis for seilas i indre led (uten los). Rederinæringens utstrakte bruk av russiske sjømenn må vurderes i et sikkerhetsperspektiv
- Politiet må rustes bedre for å kunne forebygge, avskjære og bekjempe forventet sabotasje.

Begrunnelse

Fem nye punkter, forsvar og beredskap

Forslag #183

Forslagforfatter: Jevnaker Arbeiderparti

Jevnaker Arbeiderparti, Akershus Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Våre grunnleggende verdier, 4550

Forslag

Side 110 (Linjene 4550-4586): Siden bør være først i programmet da den utgjør grunnmuren for hele programmet. Den fungerer som en hurtigpresentasjon av Ap for dem som ikke kjenner vår politikk og ønsker et raskt innblikk.

Begrunnelse

Side 110 (Linjene 4550-4586): Siden bør være først i programmet da den utgjør grunnmuren for hele programmet. Den fungerer som en hurtigpresentasjon av Ap for dem som ikke kjenner vår politikk og ønsker et raskt innblikk.

Forslag #251

Forslagforfatter: Internasjonalt Forum

Internasjonalt Forum, Oslo Arbeiderparti

Kapittel/Linje

Våre grunnleggende verdier, 4550

Forslag

Kapitelet flyttes først i programmet.

Begrunnelse

Våre grunnleggende verdier ligger til grunn for all politikk i programmet, det er derfor naturlig at programmet starter med dette kapitelet og ikke gjemmes bort bakerst.